

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI**

**GENÇLERİN SİYASAL KATILIMLARI VE GENÇLİK
MECLİSLERİ: KONYA ÖRNEĞİ**

AHMET MURAT KORU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ERHAN ÖRSELLİ**

KONYA – 2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet Murat KORU		
	Numarası	128104011002		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	Gençlerin Siyasal Katılımları Ve Gençlik Meclisleri: Konya Örneği			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Ahmet Murat KORU

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet Murat KORU
	Numarası	128104011002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Erhan ÖRSELLİ
	Tezin Adı	Gençlerin Siyasal Katılımları ve Gençlik Meclisleri: Konya Örneği

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “Gençlerin Siyasal Katılımları ve Gençlik Meclisleri: Konya Örneği” başlıklı bu çalışma 02/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sıra No	Danışman ve Üyeler		
	Unvanı	Adı ve Soyadı	İmza
1	Prof. Dr.	Mustafa FİŞNE	
2	Doç. Dr.	Erhan ÖRSELLİ	
3	Doç. Dr.	İsmail SEVİNÇ	

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet Murat KORU		
	Numarası	128104011002		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Erhan ÖRSELLİ		
Tezin Adı	Gençlerin Siyasal Katılımları Ve Gençlik Meclisleri: Konya Örneği			

ÖZET

Türkiye nüfusunun önemli bir bölümünü gençler oluşturmaktadır. Bu doğrultuda gençlerin siyasete bakış açısı, siyasal katılımları ve siyasete ilgi düzeyleri siyaset bilimciler ile kamu yöneticilerini yakından ilgilendirdiği gibi, bu konuda çeşitli politikaların oluşturulmasını da gerekli kılmaktadır. Siyasal katılım kavramı, bireylerin, siyasi karar alma mekanizmalarına etkisi olarak değerlendirilebilir. Dünyada ve Türkiye’de yapılan ampirik çalışmalar gençlerin siyasi katılımlarının ve siyasete ilgi düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye’de gençlerin siyasete olan ilgisizliklerinin temelinde 1980’li yıllarla birlikte oluşturulmaya çalışılan apolitik bir gençlik inşasının etkili olduğu belirtilebilir. Çalışmada Türkiye’de gençlerin siyasal katılımlarına ve siyasete ilgi düzeylerine Gençlik Meclislerinin etkisinin olup olmadığı sorusuna cevap aranmaktadır. Bu bağlamda bir anket çalışması planlanarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini, Konya Büyükşehir ve

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

merkez ilçelerinde bulunan Selçuklu, Meram, Karatay Belediyelerinin gençlik meclisi üyeleri oluşturmaktadır. Anket çalışması 1 Mart 2019 ila 30 Mart 2019 tarihleri arasında belirlenen örneklem planı dahilinde 374 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, Gençlik Meclislerine üye olan gençlerin siyasal katılımlarında bir farklılığın olduğu ve gençlerin siyasal katılımlarında Gençlik Meclislerine üyeliğin olumlu bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyasal Katılım, Gençlik, Gençlik Meclisi, Konya

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
---	--	--

Author's	Name and Surname	Ahmet Murat KORU		
	Student Number	128104011002		
	Department	Political Science and Public Administration		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	X	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	Assoc. Prof. Erhan ÖRSELLİ		
Title of the Thesis/Dissertation	Political Participation of Young People and Youth Councils: The Sample of Konya			

ABSTRACT

A significant part of Turkey's population is the youth. Accordingly, the perspective of young people, their political participation and their level of attention in politics are concern closely to political scientist and public administrators, it also requires to the determine several policies on this subject. The concept of political participation can be considered as the effect of individuals on political decision making mechanisms. Empirical studies in the world and Turkey show that young people have low level of political participation and interest in politics. The underlying reason of young people's political apathy in Turkey can be indicated to build an apolitical youth is effective with the 1980s. In the study, the answer to the question of whether or not the Youth Councils have an impact on young people's political participation and their interest level in politics is sought. In this regard, a survey was planned and practised. The

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

population of the study consists of the youth council members of Konya Metropolitan and central districts of Selçuklu, Meram and Karatay Municipalities. The survey study was practised with 374 people which were determined in the sampling plan between 1 March 2019 and 30 March 2019. According to the findings of the study, it has been determined that there is a difference in the political participation of the youth who are members of the Youth Councils and the membership of the Youth Councils has a positive effect on the political participation of the youth.

Keywords: Political Participation, Youth, Youth Council, Konya

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ.....	iii
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK VE SİYASAL KATILIM

1.1.Gençlik ve Siyaset	4
1.1.1. Gençlik Kavramı	4
1.1.2. Gençlerde Siyaset Algısı.....	5
1.1.3. Gençlik Hareketleri	8
1.2.Siyasal Katılım.....	8
1.2.1. Siyasi Katılım Kavramının Tanımı	8
1.2.2. Siyasal Katılımın İşlevi ve Biçimleri	11
1.2.3 Siyasal Katılımı Etkileyen Faktörler	16
1.3.Siyasete Katılım Düzeyi	21

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YEREL GÜNDEM 21 VE GENÇLİK MECLİSLERİ

2.1.Yönetişim Kavramı, Boyutları ve Süreci.....	23
2.1.1. Yönetişim Kavramı	23
2.1.2. Yönetişim Kavramına Yönelik Farklı Yaklaşımlar.....	24
2.1.3. Yönetişim Anlayışının İlkeleri ve Temel Özellikleri	25
2.1.4. Yönetişim Anlayışının Kapsamı ve Sınırları.....	29
2.2.Yerel Gündem 21	31
2.2.1. Yerel Gündem 21 Sürecinin Gelişimi	32
2.2.2. Yerel Gündem 21 Kavramı	32
2.2.3. Yerel Gündem 21'in Unsurları.....	33
2.2.4. Yerel Gündem 21 ve Yerel Yönetişim Uygulamaları	34
2.2.5. Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri	37
2.3.Türkiye'de Yerel Gündem 21 Genel Örgütlenme Yapısı	39
2.4.Türkiye'de Yerel Gündem 21 Uygulamalarında Kent Konseylerinin ve Gençlik Meclislerinin Ön Plana Çıkması	40
2.5.Gençlik Meclislerinin Kent Konseylerindeki İşleyiş Süreci.....	42
2.6.Gençlik Meclisleri.....	44
2.7.Konya İli Gençlik Meclisleri	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
GENÇLERİN SİYASAL KATILIMLARI VE GENÇLİK MECLİSLERİ ÜZERİNE
BİR ARAŞTIRMA: KONYA ÖRNEĞİ

3.1. Çalışmanın Konusu, Amacı ve Önemi.....	50
3.2. Çalışmanın Yöntemi	51
3.3. Çalışmanın Evreni ve Örneklemi.....	53
3.4. Çalışmanın Bulguları	53
3.4.1. Katılımcıların Sosya Demografik Özelliklerinin Analizi.....	53
3.4.2. Katılımcıların Duygu Durumları.....	59
3.4.3. Katılımcıların Sosyal Yaşantıları	60
3.4.4. Katılımcıların İnternet ve Sosyal Medya Kullanımları	63
3.4.5. Katılımcıların Devlete ve Kurumlara Duyduğu Güven Düzeyi.....	64
3.4.6. Katılımcıların Gençlik Meclisi Algısı.....	66
3.4.7. Katılımcıların Siyasete Bakışı.....	70
3.4.8. Katılımcıların Türkiye'deki Bazı Kamu Politikalarına Bakışı.....	77
3.4.9. Katılımcıların Demografik Özellikleri ile Katılım Davranışı İlişkisi	78
SONUÇ.....	83
KAYNAKÇA.....	85
EK 1: ANKET FORMU	98

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Bireylerin Siyasal Hayata Katılım Biçimleri	15
Tablo 2. Yerel Gündem 21 ile İlgili Kurum ve Kuruluşlar	40
Tablo 3.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	54
Tablo 3.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı	54
Tablo 3.3. Katılımcıların Medeni Durumu	54
Tablo 3.4. Katılımcıların Eğitim Durumu	55
Tablo 3.5. Katılımcıların Meslek Dağılımı	55
Tablo 3.6. Katılımcıların Aile Gelir Durumu	56
Tablo 3.7. Gençlik Meclisi Üyelerinin Hayattan Memnuniyet Durumları	56
Tablo 3.8. Katılımcıların Gelecekte Umutlu Olma Durumları	57
Tablo 3.9. Katılımcıların Kendilerini Dindar Olarak Nitelendirme Durumları	57
Tablo 3.10. Katılımcıların Sağ-Sol İdeolojik Düzlemde Kendilerini Konumlama Biçimi ..	58
Tablo 3.11. Katılımcıların Siyasi Yelpazedeki Dağılımı	58
Tablo 3.12. Katılımcıların Siyasi Parti Taraftarlığı	59
Tablo 3.13. Gençlik Meclisi Üyelerinin Duygu Halleri	60
Tablo 3.14. Katılımcıların Gündelik Yaşantılarındaki Alışkanlıkları	61
Tablo 3.15. Katılımcıların Boş Zamanlarını Değerlendirme Dağılımı	61
Tablo 3.16. Katılımcıların Televizyon ve Telefon Kullanma Sürelerinin Dağılımı	62
Tablo 3.17. Katılımcıların Televizyonda İzledikleri Program Türlerinin Dağılımı	62
Tablo 3.18. Katılımcıların İnternette Zaman Geçirdikleri Sitelerin Dağılımı	63
Tablo 3.19. Katılımcıların En Çok Kullandığı Sosyal Medya Araçlarının Dağılımı	64
Tablo 3.20. Katılımcıların Devlete ve Kurumlara Duyduğu Güven Düzeyi	65
Tablo 3.21. Belediyelere Göre Gençlik Meclisi Üyelerinin Dağılımı	66
Tablo 3.22. Katılımcıların Görev Aldıkları Birimlere Göre Dağılımları	66
Tablo 3.23. Katılımcıların Gençlik Meclisi ile Nasıl Tanıştıklarının Dağılımı	67
Tablo 3.24. Katılımcıların Pozisyonlarının Dağılımı	67
Tablo 3.25. Katılımcıların Gençlik Meclisi Toplantılarına Katılım Durumları	68
Tablo 3.26. Katılımcıların Gençlik Meclisi Çalışmalarına Katılma İsteklilikleri	68
Tablo 3.27. Gençlik Meclisi'nin Elde Edilen Kazanımların Dağılımı	68
Tablo 3.28. Gençlik Meclisi Üyeliğinin Yaşanılan Şehre Bakışa Etkisi	69
Tablo 3.29. Gençlik Meclisi Üyelerinin Yöneticiler / Bürokratlar ile Görüşme Sıklığı	69
Tablo 3.30. Belediye'nin Gençlik Çalışmalarında Başarı Düzeyi	70

Tablo 3.31. Katılımcıların Başka Kuruluşları Üye Olma Durumları	70
Tablo 3.32. Katılımcıların Siyasete İlgili Duyuma Düzeyi	71
Tablo 3.33. Katılımcıların Oy Kullanma Durumu	71
Tablo 3.34. Katılımcıların Siyasi Görüşünü Etkileyen Faktörler	72
Tablo 3.35. Katılımcıların Ülke Gündemini Takip Etme Yöntemleri	72
Tablo 3.36. Katılımcıların Demokratik Taleplerini İletme Yöntemleri	73
Tablo 3.37. Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Sistemine Dair Bilgili Olma Durumları	73
Tablo 3.38. Katılımcıların Başkanlık Sistemi Algısı	74
Tablo 3.39. Katılımcıların Cumhurbaşkanı / Kabine İcraatlarından Memnuniyet Durumu ..	75
Tablo 3.40. Katılımcıların Seçilme Yaşının 18'e Düşürülmesi Hakkındaki Düşünceleri	75
Tablo 3.41. Katılımcıların Türkiye'nin Geleceği ile İlgili Düşünceleri	76
Tablo 3.42. Katılımcıların Kendini Sorumlu Hissetme Durumları	76
Tablo 3.43. Katılımcıların Bazı Kamu Politikaları İle İlgili Düşünceleri	77
Tablo 3.44. Katılımcıların Türkiye'deki Değişmesini İstedikleri Politikalar	78
Tablo 3.45. Gençlik Meclisi Üyelerinin Siyasete İlgili Duyuma Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı	79
Tablo 3.46. Siyasi Görüşü Etkileyen Unsurların Cinsiyete Göre Dağılımı	79
Tablo 3.47. Cinsiyete Göre Siyasi Yelpazede Katılımcıların Kendilerine Dair Tanımları ...	80
Tablo 3.48. Cinsiyete Göre Demokratik Talepleri İletme Yöntemleri	81
Tablo 3.49. Siyasete İlgili Duyuma Düzeyine Göre Başkanlık – Cumhurbaşkanlığı Sistemine İlişkin Algısı	82

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BM	Birleşmiş Milletler
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
IULA - EMME (UCLG- MEWA)	Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı (Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler, Ortadoğu ve Batı Asya Teşkilatı
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TODAİE	Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNDP	BM Kalkınma Programı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
WALD	Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi
WCED	Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu

GİRİŞ

Yaşadığımız coğrafyanın gereksinim ve şartları, dünyadaki türlü politik, askeri ve sosyal gelişmeler, toplumsal yaşamımızdaki inanç ve değerler, her geçen gün yeni kavramları olgunlaştırmak ve yeni nesillerimizi geliştirmek adına, bireylere türlü yükümlülükler getirmektedir.

Yüzyılları aşkın devlet geleneğimiz, bu gelişme ve olgunlaşmada gençlere ne denli büyük görevler düştüğünü bize yaşanmışlıklar ile öğretmektedir. Toplumumuzun çok büyük bir kesiminin inanmış olduğu dini değerler, Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini inşa eden Selçuklu Devletinin yönetim tarzı ve sultanları, yedi kıtada hüküm sürmüş Osmanlı Devleti'nin geleneği ve padişahları, genç nesillerin yapabileceklerini ve onlara verilmesi gereken ehemmiyeti de bizlere kanıtlamaktadır.

İşte 1923 yılından bu yana kodlarını tazeleye gelen bu geleneğin en büyük miraslarından birini oluşturacak olan genç nesillerin, nitelik ve nicelik olarak geleceğe hazırlanmasını tesis eden argümanlar hem sivil toplum dünyasında hem de politik mecrada, yine bu geleneğin bir sonucu olarak her geçen gün artmaktadır. Bu gelenek ve imkanlar sayesinde, ülkemizde ciddi bir potansiyel edinen, dünyanın pek çok ülkesine ve yakın coğrafyamızda özellikle Avrupa Birliği ülkelerine nazaran yüksek oranda bulunan genç nüfus, Türkiye'nin en büyük gücü ve şansı olarak değerlendirilebilir. Bu gücün en işlevsel biçimde faydaya dönüştürülmesi, oluşturulacak politikalar ve ortaya konacak projeler sayesinde olacaktır.

Geçen yüzyılda reel ve postmodern darbeler ile siyasetten ve politikadan uzaklaştırılan, evlerine hapsedilen, sosyal alandan arı tutulan gençlerin, kendilerini geçmişteki gibi ispatlayabilecekleri imkanların oluşturulduğu şu günlerde, bu imkanların daha işlevsel hale gelmesini en iyi tesis edecek olan olgu, siyasal katılım olarak ortaya çıkmaktadır. Gençlerin ailelerine karşı kendilerini ispat edebilecekleri, mesleki hayatlarına daha iyi hazırlanabilecekleri mecralar, üretilen politikalar ve devlet organlarınınca sunulan imkanlar nispetince arta gelmektedir.

Ülkemizi bekleyen süreçte, coğrafyasına, tarihine, yönetim metotlarına hâkim olan gençlerin yetişebileceği en nitelikli şartlara sahip mecralardan biri de yaklaşık 10

yıl önce ulusal bir politika ile Türk siyasi hayatına girmiş, yönetim metodunun güçlü modellerinden Yerel Gündem 21 çalışmalarının bir dalı olan Gençlik Meclisleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Hem mahalli idarelerin yöneticilerini hem de bu idarelerin işleyişini bir ders niteliğinde gençlere aşıl原因an Gençlik Meclisleri, 20. yüzyıl içerisinde ülkemizde yaşanan vakıalar üzerine oluşan apolitik anlayışı yıkmak adına, güçlü ve kararlı bir duruş sergilemektedir. Özellikle yaşadıkları şehirlerden öğrenim görmek amacı ile farklı şehirlere göç eden, gitmiş oldukları şehirlerde iletişim ve uyum problemleri yaşayan gençlerin adaptasyonu ve şehrine olan bağlılığını tesis etmek, bu yapılar sayesinde kolaylaşmaktadır. Bunun yanında gençlik meclisleri gençlerin siyasal katılımlarında da olumlu etkileri bulunmaktadır.

Bu bağlamda çalışmada, gençlik meclislerinin ülkemizde aktif ve işlevsel olarak uygulandığı Konya ilindeki gençlik meclislerinin faaliyetleri ve gençlik meclislerinin siyasal katılmaya etkisi ele alınarak analiz edilmiştir. Çalışmanın cevap aradığı soru gençlik meclislerinin gençlerin siyasal katılımlarına bir etkisinin olup olmadığı ve bu meclislerin gençlerin siyasete ilgilerini artıracabilecek bir araç olup olmadığıdır.

Bu doğrultuda çalışma üç ana bölümden oluşturulmuştur. Birinci ve ikinci bölüm nitel, üçüncü bölüm ise nicel bir yöntemle hazırlanmıştır. Çalışmanın birinci ana bölümünde gençlik ve siyaset, siyasal katılım ve siyasete katılım düzeyi konuları incelenmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde yönetim kavramı, boyutları ve süreci, Yerel Gündem 21, Türkiye’de Yerel Gündem 21’in genel örgütlenme yapısı, Yerel Gündem 21 uygulamalarında kent konseylerinin ve gençlik meclislerinin ön plana çıkması, Gençlik Meclislerinin kent konseylerindeki işleyiş süreçleri incelenmiş, ardı sıra Gençlik Meclisleri ile Konya ili sınırlarındaki Gençlik Meclisleri konuları ele alınmıştır.

Çalışmanın, gençlerin siyasal katılımları ve Gençlik Meclisleri Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği başlıklı üçüncü bölümünde ise, Gençlik Meclislerinin, gençlerin siyasal katılımları üzerinde nasıl bir etkisinin olduğu ampirik bir çalışma ile

incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda bir anket çalışması planlanmış ve 01.03.2019-30.03.2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Gençlik Meclislerine üye olup aktif faaliyet gösteren 374 kişi ile yapılan ankette, katılımcılara 33 adedi kapalı uçlu olmak üzere 47 adet soru yöneltilmiştir. Sorulara verilen cevaplar SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilerek, elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Siyasal katılım ve yönetim alanında pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen, doğrudan doğruya Gençlik Meclislerinin siyasal katılıma etkisi ile ilgili bir çalışmanın yapılmamış olması ve her ne kadar ulusal bir politika olarak tüm yerel yönetimlere tavsiye edilmiş olsa da Yerel Gündem 21 çalışmalarının içeriği ve uygulanabilirliği üzerine çok düşünülmemiş olması böyle bir tez çalışması gerçekleştirmede önemli bir etken olmuştur. Bu boğrutuda çalışmanın diğer çalışmalardan farkı, tezin doğrudan gençlik meclislerinin gençlerin siyasal katılımlarına etkisinin olup olmadığına odaklanması olarak belirtilebilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENÇLİK VE SİYASAL KATILIM

1.1. Gençlik ve Siyaset

Gençlik ve siyaset, dünya üzerinde siyaset mekanizmasının işlediği her bir coğrafyada, asırlardır tartışılan kavramlar olmuştur. Gençliğin siyasetteki yeri, siyasete ve onun araçlarına katkısı, gençliğin siyaset ile bağının kurulacağı modeller, gençliğin siyasetteki yeterliliği ve ona biçilen görev tanımları, her bir yönetim iktidar sistemi içerisinde süregelen araştırma konularından olmuştur.

Çalışmanın bu bölümünde, gençlik kavramı, gençlerin siyaset algısı ve gençlik hareketleri konuları ele alınacaktır.

1.1.1. Gençlik Kavramı

Mustafa Kemal Atatürk'ün Gençliğe Hitabesinde gençlere yönelik vurguladığı *“Milletin bağrından temiz bir nesil yetişiyor. Bu eseri ona bırakacağım ve gözüm arkada kalmayacak”*, *“Gençler, cesaretimizi takviye ve idame eden sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık meziyetlerinin, vatan muhabbetinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız”* gibi sözleri gençlere verdiği önemi göstermektedir. Kavram olarak gençlik gerek toplumlar nezdinde gerekse dünya genelinde önemli bir yer tutmaktadır. Devletler ve toplumlar, devamlılıklarını sağlayabilmek, daha da önemlisi medeniyetler arasındaki yerini sağlamlaştırmak için kültürel değerlerine sahip çıkan, eğitilmiş, sağlıklı genç nüfus gücüne gereksinim duyarlar. Günümüzde, dünyanın birçok yerinde ortaya çıkan değişim ve siyasal olayların temelinde gençlerin büyük etkisinin olduğu rahatlıkla ifade edilebilir.

Bunun yanı sıra dünya genelinde 60'lı yıllardan itibaren ortaya çıkan gençlik hareketleri nedeniyle gençlik kavramı, birçok çalışmaya konu olmuştur. Psikolojiden

biyolojiye, sosyolojiden etimolojiye kadar farklı disiplinler tarafından farklı şekillerde gençlik kavramı üzerine tanımlar yapılmıştır (Şahin, 2005: 169). Gençlik olgusu, aynı zamanda kendine has özelliklere sahip olmasından dolayı, emniyet, adalet ve politika gibi alanlarda faaliyet gösteren kişi ve kurumlar tarafından da dikkatle takip edilen önemli bir kavramdır (Öztürk, 1995:9).

Tarihsel süreçte, bir toplumsal katmanın mensubu olan genç, heyecanı, özgürlüğü, hareketliliği ve sabırsızlığı kendisinde birleştiren, bu yönleri ile bir geçiş dönemi içerisinde pek çok psikososyal varlığı benliğinde barındırabilen karakterdir (Yaman, 2013:36).

Her ne kadar, 18 yaşını doldurmuş şahıslar, pozitif hukuk normları uyarınca yetişkin kabul ediliyor olsa da, biyolojik nedenler esas alınarak belirtilen bu tanımlardan ziyade, 12-24 yaş aralığındaki, maddi ve manevi kaygıları ile yenice yüzleşmeye başlayan şahıslar genç olarak kabul edilmişlerdir (Çaha, 2018: 22-23). Bunun yanında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri, genç kabul edilen yaş aralığını 15-24 olarak belirler iken, Avrupa Birliği İstatistik Kurumu ise 15-29 olarak belirlemiştir (Önder, 2019: 13).

1.1.2. Gençlerde Siyaset Algısı

Gençlik dönemi, çocukluk ve ergenlik dönemini tamamlayan bireyin, kendi hayatıyla ve toplumla ilgili kararlar almaya başladığı bir dönemdir. Gençlik bireyin sosyal olarak olgunlaşmaya hazırlandığı dönemdir. Olgunlaşmamış olan bireyin sosyal olgunluğa doğru yöneltilmesi ve içinde bulunduğu toplumun alışkanlık, değer, tutum ve inanışlarını öğrenme ve uygulama sürecine sosyalleşme denilmektedir (Özyurt ve Doğan, 2002:11). Sosyalleşme ömür boyu süren bir süreç olsa bile gençler ilk sosyalleşmeyi yani 15-25 yaş arasındaki sosyalleşmeyi bu süreçte edineceği davranış ve düşüncelerini temel alma alışkanlıklarını bu dönemde edinirler (Özyurt ve Doğan, 2002:36). Sosyalleşme bireyleri topluma ve toplum olmanın, birlikte yaşamanın getirdiği siyasi sosyalleşme sürecine hazırlamaktadır.

Gençliğin Türk siyaseti içerisindeki yeri her zaman önemli olmuştur. Her dönemde gençliğin siyasete katılım biçimleri değişmiş, kimi zaman sadece oy kullanma kimi zaman da siyasi eylemlere katılma faaliyetleri olarak farklı biçimlerde kendini göstermiştir. 1995 yılında oy kullanma yaşı 20'den 18'e düşürülmüştür. Daha fazla genç oy kullanarak siyasete katılmıştır (Çarkoğlu, 2001:37). Bu durum, gençlerin, siyaset içerisinde daha erken etkin olabilmesinin yollarını açmıştır. Zira vatandaşlık görevi olan oy kullanması dahi bir siyasi katılım örneğidir.

Genç nüfus ülkemiz nüfusunun büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Genç nüfusun her dönemde siyaset algıları farklı olmuş ve siyasete katılım biçimlerinde farklılıklar olmuştur. Bu durum, ülkemizde gençlerin dinamik bir yapıya sahip olduğunu ve gençlikle ilgili araştırmalar yaparken toplumsal değişme sürecinin bir değişken olarak ele alıp incelenmesi gerektiğini bize göstermektedir. Zira her dönemde değişen toplumsal yapıyla birlikte gençlikte bir değişim geçirmiştir (Tezcan, 2000:94).

Gençlerin siyasi katılımında daha pasif görünmelerinin sebeplerinden birisi gençlerin siyasi algıları ile ilgilidir. Gençler siyasi algılarını günlük hayattaki pratiklerinin içerisine yerleştiremedikleri için siyasi katılımında, diğer kesimlere nazaran daha pasif kalmaktadır (Sezdirmez,2008: 58-59).

Modern toplumlarda siyasal katılım tek boyutlu bir eylem olmaktan çıkmıştır. Oy verme en temel ve en yaygın katılma biçimi olsa da farklı katılım türleri oluşmuş ve pek çoğu oy vermenin önüne geçmiştir. Siyasal katılıma dair çıkarım yaparken, oy verme mecburiyetine dair hususların dikkate alınması gerekmekte olup, farklı katılım yöntemleri de incelemede göz önünde bulundurulmalıdır (Erdoğan, 2001:13). Gelişim psikolojisi, gençliği, fiziksel, bilişsel, toplumsal ve duygusal yönden bir olgunlaşma dönemi olarak görür. Bu dönemdeki temel değişimler ise fiziksel ve bilişsel gelişimde yaşanmaktadır (Uluğtekin, 2003:73). Siyasi düşünce, siyasete olan ilgi ve alakaları hususunda genç nesiller üzerinde pek çok araştırma yapılmış, gençlerin siyasi algıları uzun yıllar tahlil edilmeye çalışılmıştır. Siyasi toplumsallaşma, ömür boyu devam edeceği için gençlerin bu dönemdeki siyasi algıları ile ileriki dönemlerdeki siyasi algıları paralel işleyebileceği gibi farklılık da gösterebilecektir. Ancak, bu dönemde

temelleri atılıp bir bilgi birikimi oluşturulmaya başlandığı için, gençliğin siyasi algısı, siyasi yaklaşımları ve siyasete katılımı, gelecekları için büyük önem arz etmektedir.

Gençlerin siyasi önemine dair açıklayıcı iki ana neden vardır. Bunlardan birincisi gençlerin siyasi yapı içinde aldıkları rol, ikincisi ise günümüz gençlerinin yakın vadede yönetimde rol alacak olmalarıdır (Ozankaya, 1966: 4).

Söz konusu iki nedeni incelediğimizde, birincisine dair olarak toplumların hangi aşamada gelişmişlik düzeyinde olduğu gözetilmeksizin gençlerin siyasi ve toplumsal yaşamda aktif yönde rol aldıkları ifade edilebilir. Örnek olarak Birleşik Krallık'ta 2010 yılında parasız eğitim adına ülke çapında öğrenciler tarafından protesto gösterileri düzenlenmiştir (Williams ve Taylor, 2010). Türkiye'de ise gençlerin siyasi yaşama aktif olarak katılımının tarihsel olarak başlangıcı Fatih Sultan Mehmet zamanına kadar gitmektedir. Ancak, Osmanlı Devleti'nde asıl olarak yaşanan gençlik hareketleri 1700'lü yıllarda hayata geçtiği söylenebilir. Medrese talebelerinin imparatorluk politikalarıyla alakalı görüşleri, yönetimde bulunan insanların kararlarına yönelik muhalif tavırlar gösterdiği ve dahası talepleri gerçekleşmediği dönemlerde de isyan ettiklerine dair birden fazla örnek bulunabilir. İkincisi incelendiğinde ise gençlerin yakın vadede yönetim kadrosunda bulunma olanaklarına sahip olacağı görülmektedir. Üniversite yıllarında talebelerin takındığı siyasi davranış ve tavırların bilinçaltında siyasi düzenle alakalı oluşan yargı ve değerlerin, kişinin üniversite eğitimi sonrasında yaşamda alacağı kararlara etki göstereceği ifade edilebilir. Aynı zamanda Kışlalı'nın da ifade ettiği gibi "genç işçilerin, genç köylülerin, genç memurların normal bir memur, işçi ya da köylüden farkı eninde sonunda bir kuşak farkıdır. Oysa üniversite gençliği yalnız kuşak -yaş- farkından dolayı bir ayrılık göstermez. Toplumun diğer kesimlerinden; üretim süreci dışında bulunmaları, bu nedenle benzer alışkanlıkları bulunan, toplu hareket edebilen genç insanların oluşturduğu bir bütündür" (Kışlalı, 1974:16).

1.1.3. Gençlik Hareketleri

Günümüz gençlik hareketleri, geçmişte sıklık ile gözlenen meydan hareketlerine nazaran daha masa başında sürmekte ise de, genel manada her birinin benzer nitelikleri bulunmaktadır.

Yaklaşım ve görüşleri farklılık arz etse de, Türkiye’de sosyal ve interaktif bağlamda oluşmuş tüm gençlik hareketlerinin bulunduğu bazı noktalar vardır. Bu ortak özellikler, güncel veriler ve teknoloji ile yoğurulmuş bulunmaları, kendilerinden önceki siyasal metodlara, yani gelenekselcilere eleştiri getiriyor olmaları, dün veya yarınla ilgilenmek yerine bugün ile alakadar olmalarıdır. (Telli Aydemir, 2011: 59)

Bir başka bakış açısıyla, gençlik hareketleri mevcuda karşı bir tepki ya da eleştiri olarak kalmamış, aynı zamanda da birer yenilik hareketi olarak karşımıza çıkmışlardır. (Asutay, 2017: 67) Günümüzde hızlı büyüyen ve erken yaşta erişkin konumuna gelen gençlerle beraber, gençlik kavramının sınırları yukarıya ve aşağıya doğru genişlemiş olup, toplumsal bağlamdaki hareketlerin de başını 20 ila 30 yaşları arasındaki gençlerin çekmesine sebep olmuştur. (Asutay, 2001: 3)

1.2. Siyasal Katılım

Gençlik Meclislerinin teorik anlamda temelini oluşturan siyasal katılmanın, çalışmanın bu bölümünde, doğuşu ve tanımı, bunun yanında katılımın işlevi ve biçimleri ile siyasal katılımı etkileyen faktörler incelenecektir.

1.2.1. Siyasi Katılım Kavramının Tanımı

Arapça kökenli bir kelime olan siyaset, eğitmek, yetiştirmek, düzenlemek anlamlarında kullanılan ve devlet kavramını da içine alan geniş bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Aydın, siyaseti “kamu düzenini sağlayan, genel yönetimi gerçekleştiren temel bir kurumdur” şeklinde tanımlamıştır (Aydın, 2000:143).

Siyaset, devlet işlerinin düzene koyulması ve işletilmesi olarak da tanımlanabilir. (Peker ve Aytürk, 2000:41) Bunun yanında, siyaset, Yunanca “politicia” ifadesinden gelen ve başa geçmek, yönetmek, kural ve yasak koymak, bir toplumu memnun etmek ve faydasına işler yapmak eylemler olarak da tanımlanabilecektir. (Köse, 2010:77) Yine siyaset, uzlaşma, uyum ve müzakare neticesinde karara varılması, siyaset edilen yerdeki iktidarın ele geçirilme çabası, siyaset edilen yerdeki imkân ve kaynakların dağıtımını olarak da tanımlanabilir. (Akdoğan, 2008: 9)

Toplumsal sistemde ortaya çıkan siyaset, belirli bir coğrafi alanda konumlanmış örgütlenmeyi, fiziki güç kullanma yetkisine sahip otoriteleri, otoritelerin örgütlenerek uygulanmasını ve bu otorite ile eylemlerinden etkilenen toplum üyeleri arasında kurulan etkileşimleri kapsamaktadır (Dursun, 2004: 203).

Katılım kavramı, anlam bakımından çokça kullanıldığından ötürü net bir tanıma sahip değildir. Nasıl, ne zaman, nerede, neye ve kime göre gibi birden çok etkenin analizi sonucunda verilen cevaplara göre katılım tanımının sınırlılıkları ve içeriği farklılık arz edebilir. Herhangi bir özel teşebbüste yer alan insanların yönetsel kararların yapımına katılım sağlamaları, bir dernek ya da sendikada görev alma, herhangi bir sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal olayın veya durumun protestosu, farklı ideolojilerin ve toplumsal yansımalarına yönelik takınılan tutumlar, genel ve yerel düzeyde siyasal kararları etkileme gibi birden fazla konu katılım tanımı içerisinde bulunmaktadır (Eroğlu, 2006:192). Sezen (2000: 52) katılımı, sosyal yapıyı oluşturan, yöneten ve denetleyen politikalar üretmek için kararların alınması ve uygulanması için gösterilen çabaların bütünü olarak tanımlamaktadır.

Katılım kavramı iki açıdan tanımlanabilmektedir. Kavramın dar olarak tanımı, vatandaşların siyasal düzen karşısındaki hallerini, davranışlarını ve tutumlarını gösteren bir haldir (Daver, 1993: 203). Daha geniş açıdan bakıldığında ise gerek siyasal gerekse de yerel etkinliklerle vatandaşların çeşitli yollarla siyasal hükümetler üzerinde talepte bulunmaları ve bununla birlikte de siyasal sürece aktif olarak katılarak etki alanı kurmaya çalışmaları, katılım olarak ifade edilebilir (Gülden, 1996:31).

Siyasal katılım ise, seçen, seçilen ya da seçilmeye talip olan şeklinde, siyasi iradenin vereceği kararlara katkı sağlama, bu kararları düzenleme, düzeltme ya da değiştirme amacı ile ortaya konan ve pek çok tür ile karşımıza çıkan eylemler olarak tanımlanabilir. (Dursun, 2004: 230).

Siyasal katılım, siyasi olaylara karşı gösterilen ilginin, izlemekten öte bir durum olduğunu ifade etmektedir. Siyasi haberleri, olayları takip etmek, televizyon, radyo veya internetten takip etmek ile siyasi olayların tarafı olmak, tepki göstermek, gerektiğinde siyasi olayların akışını değiştirmek amacıyla girişimlerde bulunmak siyasi katılım olarak tanımlanabilir.

Katılımın, her boyutta iki katılım hali olduğu düşüncesi ile 26 farklı boyutu olduğunu ifade eden Parlak'a göre; özgün bir sınıflandırma ile bu boyutlar; *“merkezi-yerel, bireysel-grupsal, karar-uygulama, hizmet-yatırım, sürekli-geçici, gönüllü-mecburi, doğrudan-dolaylı, siyasi-yönetmel, yararlanma-yararlandırma, kamusal-yarı kamusal, ücretli-ücretsiz, periyodik-zamansız, kurumsal-organize olmayan”* şeklinde belirtilebilir. (Parlak, 2014: 268)

Siyasal katılımın tanımı yapılırken eylem ve davranış ön plana çıkmaktadır. Toplumdaki her bireyin siyaset karşısındaki tutum ve davranışları da siyasi katılım bağlamında ele alınmaktadır. Bireyin göstereceği tutum ve davranış sadece merak veya sadece oy kullanma düzeyinde kalabildiği gibi siyasi erki belirleyecek etkili davranışlarda bulunma şeklinde de olabilir. Siyasi düzeyde etkili tutum ve davranışlar sadece seçimlere katılma şeklinde olmak zorunda da değildir. Çoğulcu demokrasi elbette ki bireylerin seçimlere seçmen veya aday olarak katılmasını gerektirir. Bunun yanında bireyin bir siyasi parti üyesi olması ya da sendika, vakıf, dernek gibi bir sivil toplum kuruluşunda yer alması da katılma için yeterli olacaktır. Dolayısı ile, ilgili tutumu yalnızca çoğulcu demokrasi olarak tanımlamak eksik olacaktır. Zira, bireyin mensubu bulunduğu bu yapılar, yerel ya da genel düzeyde, siyasetin işleyişine müdahil olan kuruluşlardır. (Kapani, 2005: 130-140).

Buradan hareketle, merkezi idare ya da taşra idaresine dair siyasi ve sivil tüm temaslar, siyasi katılım olarak dikkate alınabilecektir. Sivil ve güçlü bir hareketin

karar alma mekanizmalarına bulunduğu müdahaleler, kimi zamana siyasi ancak güçsüz bir oluşumun müdahalelerinden daha etkili olabilecektir. Burada önemli olan, yönlendirebilme ve taleplerine karşılık bulacak şekilde etkileyebilme iradesidir. (Akıncı, 2014: 39).

1.2.2. Siyasal Katılımın İşlevi ve Biçimleri

Kitlesele ve kamusal olayların az, aidiyet duygusunun da yüksek olduğu siyasal katılım kültürünün geliştiği toplumlarda, siyasal katılım kavramı, farklı ilke ve amaçlara hizmet edebilmektedir. Siyasal katılım, kimi zaman yalnızca bir araç olarak ortaya çıkarken, kimi zaman da doğrudan doğruya bir amaç olabilmektedir (Kışlalı, 2006: 183-184).

Toplumlar da siyasal katılım işlev ve amacı farklı olduğu gibi toplumun içinde bireyler arasında da siyasal katılımın şekli ve düzeyi de farklılık gösterebilmektedir. Bu noktada siyasal katılım, kimi bireyler için uğruna pek çok beşerî varlıktan vazgeçilecek, adına en büyük gayretin sarfedileceği bir amaç olabilecek iken, kimi bireyler içinse yalnızca sandık bilincinden oluşan, daha ötesine de gitmeyen bir olgudur. Bu iki örnek arasında yer alan siyasal katılım şekilleri, siyasal katılımın seviyesini değerlendirebilme imkanını ortaya çıkarmaktadır (Tatar, 1997: 104-15'den aktaran Balcı vd, 2013: 43).

İzah edilen farklılıklar ışığında, siyasal katılımın sekiz farklı biçiminden bahsedebilmek mümkün olacaktır (Topbaş, 2009: 148- 149'den aktaran Balcı vd, 2013: 43-44):

- **Açık veya gizli siyasal katılım:** Siyasal katılım, sosyal medya, kitle iletişim araçları ve toplumsal beyanatlarla açık bir hal veya aile içerisinde ya da yakın çevrede gizli bir hal ile yapılabilmektedir.

- **Özerk veya zorunlu katılım:** Siyasal katılım, kimi zaman yurttaşın kendi iç güdüsü ve dürtüsü ile ortaya çıkar. Kimi zaman ise yurttaş, kendinden bekleneni

yaparak, mecburi bir biçimde (örneğin nüfus sayımında) siyasal katılmaktadır.

- **Yaklaşan veya kaçınan katılım:** Siyasal katılımın psikolojik etkilerinin ortaya çıkardığı bu yaklaşımda, birey, toplumsal eleştiriler ya da övgüler ile siyasi konjektür uyarınca hazırlığa girişerek içerisinde bulunduğu yaklaşıma daha da bağlanır yahut uzaklaşır.

- **Geçici veya devamlı katılım:** Bireylerin siyasal katılım davranışı seçim günü oy verme şeklinde geçici olabileceği gibi sivil toplum kuruluşları veya partilere üye olarak devamlı olabilir.

- **Siyasal sisteme belli çıkarlar doğrultusunda katılım:** Siyasal katılımın bu ayırımında ise bireyler, kimi zaman kamusal hizmet (adalet, eğitim, sağlık hizmetleri gibi) beklentilerinde iken, kimi zaman da yüksek gelir ya da makam sahibi olma gibi dürtülere sahiptir.

- **Araçsal ve açıklayıcı katılım:** Protesto eylemleri, siyasal sembollerin kullanılması, mitinglere katılma, siyasi tartışma açıklayıcı katılmaya örnek vermek açısından mantıklı olabilir. Araçsal katılım, eldeki araçların değiştirilmesi ve kullanılması ile ilgili faaliyet ve eylemleri içermektedir. Örnek olarak siyasi bir konuda bilgi toplama, para yardımıyla bulunma, parti içi faaliyetler, lider seçimi gibi.

- **Sözlü ve sözsüz katılım:** Miting, konferans, televizyon programı gibi sözlü biçimler ile ortaya çıkan siyasal katılım, yürüyüş, dilekçe ya da sosyal medya paylaşımları ile sözsüz bir biçimde de ortaya çıkabilmektedir.

- **Sosyal ve sosyal olmayan katılım:** Oy verme işleminden daha ileride yer alan her nevi siyasal katılım, insan ilişkileri gerektirdiğinden sosyal biçimli katılım olarak sınıflandırılabilir iken, oy kullanma ise sosyal olmayan katılım olarak kabul edilebilecektir.

Siyasal katılım biçimleri katılımın yoğunluğuna göre de sınıflandırılabilir. Buna göre gözlemci, aracı ve mücadeleci üç sınıflandırma vardır. Gözlemci siyasal katılım üçüncü kişiler ile iletişim kurarak onları ikna etme

veya sandığa gitme şeklindeki eylemler iken, aracı siyasal katılım mitinglere katılma, parti veya adaylara yardımda bulunma, mücadelecı siyasal katılım ise seçim kampanyalarında aktif çalışma, partizan bir duruş sergileme olarak sınıflandırabilir (Çam, 2011: 174).

Siyasal katılım bir başka biçimi ise konvansiyonel ve konvansiyonel olmayan siyasal katılımdır. Samuel Barnes ve Max Caase tarafından kullanılan olağan (konvansiyonel) siyasal katılım ve olağan dışı (konvansiyonel olmayan) siyasal katılım biçimleridir. Barnes ve Caase, gündelik hayatta pek çok defa karşılaştığımız ve toplumların büyük bir kısmının düzeyine bakılmaksızın katılma biçimi olan, haberleri takip etme, mitinglere katılma, siyasiler ile iletişim kurma, seçim çalışmalarına aktif ya da pasif biçimde katılma gibi eylemleri, konvansiyonel katılım olarak tanımlamışlardır. Toplu dilekçe verme, grev yapma, gösteri ve protesto eylemleri, askere gitmeyi reddetme, kamu mallarına zarar verme, kamu hizmetlerinin işleyişine mani olma gibi yaklaşımları ise konvansiyonel olmayan katılım biçimleri olarak değerlendirmişlerdir (Marsh ve Caase, 1979: 84-85).

Her ne kadar, tek partili dönemlerdeki oy kullanma dürtüsü ile çok partili dönemlerdeki oy kullanma dürtüleri farklı değerlendirilecek olsa da, Dursun, oy kullanmanın, olağan siyasal katılımı ilk akla gelen yöntem olduğunu ifade etmektedir. Oy kullanma davranışının yanı sıra, seçime giren adayların konuşmalarını dinlemek, kendi istek ve beklentileri doğrultusunda siyasal sistemin yasama, yürütme, yargı organlarında görev alan kişilerle dilekçe yazarak, telefon ederek, e-posta göndererek veya aracı kullanarak siyasal otoriteye ulaşmak ve bu yolla isteğini duyurmak gibi olağan siyasal katılım biçimleri de bulunmaktadır. Protestolar, yürüyüşler, lehe veya aleyhe yapılan basın açıklamaları, yayınlanan bildirimler de olağandışı siyasal katılım eylemlerine örnek olarak verilebilir (Dursun, 2004: 234-235).

Verilen örnekler ve izah edilen yaklaşımlara göre, olağandışı katılımın bireylere daha sert ve baş kaldıran bir misyon yüklediği, olağan katılım yollarının ise bireyleri daha pasif bir hale çektiği, aktif olsa dahi şekil alabilir, yönlendirilebilir bir niteliğe dönüştürdüğü ifade edilebilecektir.

Genel açıdan siyasal katılım oy kullanmak ile özdeşleşmiş bir durumda olsa da siyasal katılımın yegâne yolu olmamaktadır. Siyasal hayatta aktif olabilmek için herhangi bir kuruma yazılan dilekçe, miting ya da protesto gösterilerine katılma, sosyal medya ile kitle iletişim araçları gibi birden fazla yol bulunmaktadır. Bazen online kampanyalar, kullanılan sosyal ağlar, okunulan gazeteler, izlenen haberler ile de bu tarz bir çeşitliliği artırmak gayet mümkün olabilmektedir. Bütün bunlar bir ideolojiye, bir fikre karşı aleyhte ya da lehte olabilecektir (Özyurt, 2010: 292).

Milbrath ve Goel'e göre katılım faaliyetleri, temel açıdan 3 maddede incelenebilir:

- Aktif katılımcılar
- Pasif destekleyiciler
- İlgisizler (apathetic)

Katılımın birinci hali, aktif katılımcılar, genel olarak siyasal hareketlerin içinde yer alan, yetkililerle görüşen, dilekçe veren, başvurularda ve çağrılarda bulunan, medyada yazıp çizen, tartışma programlarına katılan, sosyal araçlar ile sesini duyuran, parti etkinliklerinde yer alan, seçim çalışmalarına katılan, siyasi partisi için propaganda yürütüp maddi ve manevi harcamalarda bulunan ve değişik sivil toplum faaliyetlerine, öğrenci birliklerine, sendikal oluşumlara, yardım kuruluşlarına katılanlardan oluşmaktadır. İkinci hal olan pasif destekleyiciler ise sadece oy vermekle yetinen, herhangi bir siyasi oluşum içerisinde yer almadığı gibi, kamuya açık herhangi bir araç ile siyasi yaklaşımını, eleştiri ya da övgüsünü ifade etmeyen zümreyi belirtmektedir. Hem oy vermeyip hem de herhangi bir siyasi kişi ya da kuruluşla bağlantısı kurmayan, siyasi olgu ve olaylara ilişkin yaklaşımı sessiz kalmışlara ise ilgisizler ise katılımın üçüncü halini oluşturmaktadır (Çaha, Toprak ve Dalmış, 2002: 44).

Yine, Milbrath ve Goel tarafından yapılan sınıflandırma modeline ilişkin detaylar ve bu model içerisinde yer alan bireylerin siyasal sisteme verdikleri ve siyasal

sistemden aldıkları, aktif katılım içerisinde bulunan şahısların olağan üstü ve olağan katılma biçimleri ile bu biçimlerin özellikleri belirtilmiştir.

Tablo 1. Bireylerin Siyasal Hayata Katılım Biçimleri

		Bireylerin Siyasal Sisteme Verdikleri		Bireylerin Siyasal Sistemden Aldıkları
		Katılım Biçimleri	Özellikler	
AKTİF	OLAĞAN DIŞI	Protestocular	<ul style="list-style-type: none"> Protestolara katılma (%6) gerektiğinde isyan etme (%2) Adaletsiz kanunları reddetme (%16) Devletin bilerek uyguladığı yanlış politikaları protesto (%26) 	<ul style="list-style-type: none"> Mevki sağlama Haberleşme imkânları hizmetler Ekonomik fırsatlar Menfaat çatışmasının çözümü Adalet
	OLAĞAN	Toplum aktivistleri	<ul style="list-style-type: none"> Yerel problemler için diğer gruplar ile beraber olma(%30) Sivil toplum örgütlerine katılım(%18) 	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal semboller Kimliğin idraki Hükümet protestoları üstünlüğün idraki
		Partiler ve kampanyalar için çalışanlar	<ul style="list-style-type: none"> Partiler veya adaylar için çalışırlar(%26), Mitinglere katılım(%19) Seçim adaylarına veya partilere para yardımında bulunma(%13) 	Bireyin sistemden kıymete değer bir beklentisi yoktur
		İletişimciler	<ul style="list-style-type: none"> Politika ile ilgili bilgilenme (%67) Siyasi tartışmalara katılma(%28) 	Eleştirme ve tartışma hakkı
		Toplum yöneticileri ile iletişimde olanlar	Devlet ve siyasi parti yöneticileri ile görüşme(%4)	Bireysel çıkarlar için çözüm yolları arama
PASİF	Oy Kullananlar ve Vatan Severler	<ul style="list-style-type: none"> Seçimlerde oy kullanma(%63) Ülkelerini sevmek(%94) 	Kamu düzeni güvenlik	
İLGİSİZ	En Düşük Düzeyde Pasif Olanlar	<ul style="list-style-type: none"> Oy kullanmaz, aktivitelere katılmazlar(%22) Vatanserverlik duyguları olmaz(%3-5) 		

Kaynak: (Milbrath ve Goel 1965: 18-19'dan akt. Yıldız, 2014: 28)

1.2.3 Siyasal Katılımı Etkileyen Faktörler

Siyasal katılımı etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Neden ve sonuç ilişkisi, siyasi katılımı her zaman aynı neticeyi vermeyecektir. Siyasal katılımı karşılıklılık ön plandadır ve bireylerin beklenti ve çıkarları bulunmaktadır. Dolayısıyla farklı beklentiler olduğunda benzer durumlarda farklı tepkiler verilecek, bu halde de siyasi katılım farklılık gösterecektir (Dursun, 2004: 236).

Yönetimler her ne kadar kendi yapılarına dair siyasi katılımın sağlıklı şekilde işlenmesini isteseler de sistem içindeki bireylerin siyasi yaşama aynı oranda katılması mümkün değildir. Bunun sebebi ise siyasi yaşamda aktif olma isteğinin toplumun her katmanına hitap etmiyor oluşundan ya da ülkelerin kendine has bazı katılım şartlarının katılma halini engellemesindedir. Örnek olarak vermek gerekirse Amerika Birleşik Devletleri'nde çokça gündeme gelen aday veya partilere yönelik para yardımı gibi uygulamaların başka ülke sistemlerine uyumu birçok yönden soru işareti barındırmaktadır (Baykal, 1970:32). 2014 yılında ilk kez halk tarafından seçilecek Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Seçiminde de buna benzer bir uygulama yapılmış ve vatandaşlar seçimdeki adayların kampanyalarına maddi destekte bulunmuşlardır.

Siyasal katılım çeşitli yöntemler ile olabilecektir. Katılımda, iletişim araçları kullanılabileceği gibi, propagandalara eleştiriler getirilebilir ya da doğrudan lobi faaliyetleri yürütülebilir (Baykal, 1970: 32-33).

Siyasal katılımı etkileyen faktörlerin başında şahısların manevi yaklaşımları ve tutumları gelmekle, hayata dair yaklaşımları ve kişisel özellikleri de bu noktada kabul edilebilir. Bunların yanında, arkadaş çevresi, iletişim araçları ve medya organları ile içerisinde bulunulan toplumsal kesim de bu faktörler arasında sayılabilir (Güler, 2016: 23).

En nihayetinde çalışmanın bu bölümünde, siyasi katılımı etkileyen faktörler 3 ana başlıkta ele alınıp değerlendirilmiştir. Bunlar; sosyal, psikolojik ve hukuki faktörlerdir (Dursun, 2004: 236).

1.2.3.1 Siyasal Katılımda Sosyal Faktörler

Siyasal katılım üzerinde etkili olan sosyal faktörlerin başında kişisel özellikler gelmekle, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu ve düzeyi, meslek, ekonomik hal, aile ilişkileri, şehirlilik ya da kırsallık, örgütsel üyelik olarak sıralanabilir. (Balcı vd, 2013: 47-48).

Siyasal katılmanın etkileyicileri sosyo ekonomik düzlemde incelenecek olursa, ortaya çıkan en önemli faktörlerden biri yaş olacaktır. Şüphesiz ki farklı kuşak ve jenerasyonlar farklı siyasal davranışlar ortaya koyacak, algı ve tepki biçimleri farklı olacaktır. Özellikle genç jenerasyonun, öğrenim veya askerlik gibi sebepler ile yerleşik bir hayat yaşamamaları, mülkiyet kavramına yatkın ve alışık olmamaları, aile kültürünün eş ve çocuklar manasında henüz yerleşmemiş olması gibi hususlar, orta yaşa göre gençlerin siyasal katılım oranlarını düşürmektedir (Altan, 2011: 318). Ancak her ne kadar gençlerin siyasal katılım oranları düşük olsa da katılım yoğunlukları daha yüksek olmakta, çalışmanın ilerleyen aşamalarında daha detaylı ele alacağımız bu nesil, bir siyasi katılım gösterdiğinde, bu konuda çok katı, dışarıya kapalı, muhafazakâr ve daha radikal bir yaklaşım sergilemektedir (Sitembölükbaşı, 2001: 76).

Siyasal katılıma etkisi yaş kadar çok olan bir başka etken ise cinsiyet olmakla birlikte, genel çerçevede ülkemizde erkeklerin kadınlara nazaran siyasal katılıma eğilim ve aktiviteleri daha fazla olsa da oy verme eğilimleri hususunda kadınlar erkeklerden daha düzenli ve aktif olmuşlardır (Dursun, 2014: 247). Bu hususta, kadınların siyasal katılımlarının erkeklere nazaran daha geride kalması üç ilişkili nedene bağlanmış olup, bunlardan birincisi kadınların daha düşük sosyoekonomik seviyede bulunmaları, ikincisi kitle iletişim araçlarına erişim imkanlarının daha zayıf olması ve gündemden geri kalmaları ve üçüncüsü de kadınlara sosyal hayatta verilen görevlerin ev işlerinden ibaret kalması ve siyasal katılıma ancak aile fertleri ile dahil olmalarıdır (Kalaycıoğlu, 1983: 19-20). Ancak ilgili görüş ve kanaatlerin 1983 yılında bildirilip kaleme alındığı düşünüldüğünde, günümüzde durum ve şartların hiç de böyle olmadığını, özellikle 2000'li yıllardan sonra kadınların aktif siyasette çok önemli pozisyonlarda yer aldıkları yadsınamaz bir gerçek haline gelmiştir. Yerel ve genel

siyasette kadınlara gösterilen özen, aday listelerine kadınlara ayrılan mutlak kontenjanlar, tüm siyasi partilerde mutlak bir kültür olmuştur.

Siyasal katılmanın en önemli etkileyicilerinden biri de eğitim olup, genel olarak ideal bireyi doğurmaya çalışan eğitim, bu amacı uğruna eğittiği kişiyi sosyal ve kültürel anlamda geliştirmekte, siyasal katılım kültürü oluşumu ve gelişimi hususunda yönlendirmektedir. Bu nedenle eğitim seviyesi arttıkça, siyasal katılma kültürü de o kadar artmaktadır. Eğitimli bireyler, siyasi faaliyetlere katılım hususunda kendilerini daha meziyetli görmekte, dolayısı ile bu mecraaya atılmak için daha cesur olabilmektedirler. Eğitimli bir birey, siyasal katılımı yurttan beklenen bir eylem olarak görüp bunu vatani bir görev olarak addedebilecektir (Turan, 1977:77).

Siyasal katılıma en ciddi yönlendirici veya siyasal katılımdan en ciddi uzak tutuculardan bir tanesi de bireyin tercih etmiş olduğu meslek ve çalışma ortamıdır. Mevzuat gereği doğrudan doğruya partiler düzeyinde siyaset yapmak pek çok devlet kademesi çalışanı için yasaklanmış olup, bu bireyler, siyasal katılma hususundaki talep ve arzularını farklı mecralarda, sivil toplum kuruluşları, sendikalar gibi yapılar ile organik bağ kurarak değerlendirmektedir. Bazı meslekleri icra eden bireyler ise, siyasete diğer meslek gruplarına nazaran daha yatkın olmakta, daha fazla ilgi duymaktadır.

Kimi meslek grupları ise bireysel anlamda bir katılımdan ziyade, kitlesel manada mensuplarını bir yapılanma etrafında toplayıp katılımlarına vesile olmaktadır. Bunun en tipik örnekleri ise işçi ve memur sendikaları olarak ortaya çıkmaktadır (Özer, 1988:163).

1.2.3.2 Siyasal Katılımda Psikolojik Faktörler

Siyasal katılımın psikolojik faktörlerine ilişkin ortaya konan yaklaşımların temelinde Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin bulunduğu düşünülmektedir. Bu hiyerarşik piramidin tavanında bireyin kendine ilişkin ihtiyaçları yer alırken, tabanında ise nefes almak gibi insani ihtiyaçlar bulunmaktadır. İnlehart'a (1977) göre, tabandan

tavana gelişerek giden bu ihtiyaçlar teorisi içerisinde, maddi ihtiyaçları karşılanan birey manevi arayışlara girmekte olup, bu arayış zaman içerisinde kendini ifade etme gayretine dönüşecek, dolayısı ile siyasal katılıma yönelecek, evrilecektir (Akt. Erdoğan, 2015: 35)

Psikolojik faktörler de sosyal faktörler gibi kimi zaman olumlu, kimi zaman da olumsuz etkiler oluşturabilen ve siyasal katılımı etkileyen önemli faktörlerdendir. Siyasete karşı ilgi, sosyal becerilerin gelişmiş bulunması gibi hususlar, yurttaşlık görevinin yerine getirilmesi noktasında olumlu etkiler arasında sayılabilir ve insanı oy vermekten ileri boyutlara taşıyabilecektir (Dilber, 2013: 1-4). Duyulan ilgi, siyasi algılama yeteneğini geliştirmekte, bu yeti sayesinde, siyasal çalışmalara katılım da aynı oranda artmaktadır.

Girişkenlik veya yabancılaşma psikolojik faktörlerin en önemli argümanlarından biri olup, bireylerin aktivitelerine göre çevrelerinde yapabilecekleri değişlikleri ölçebilmektedir. Bu noktada politika üreten ve aktif siyaset yürüten kimselerin, yüksek etkileme gücüne sahip, girişken bireyler olduğu ifade edilebilir. Etrafındaki bireyleri etkileyebilme kabiliyeti gelişmiş şahısların, sahip oldukları bu etkinlik duygusunu siyasal düzlemde kullanarak, siyasal etkinliklerini artırmaları da katılmaya etki eden en önemli faktörlerden bir tanesidir. Bu olguyu sosyal girişkenlik faktörü ile birlikte aynı çatı altında değerlendirmekte yanlış bir yaklaşım olmayacaktır (Kapani, 2005: 133).

Psikolojik faktörlerin argümanı bulunan siyasal etkinlik duygusu çok geniş bir anlamda değerlendirilebilmekle, hane içerisinde yapılan bir iştişare, bir mahalle toplantısı ya da seçimlerde verilen bir karardan, devletin yüksek kademelerinde karar verici ya da temsilci makamda bulunmaya kadar geniş bir yelpazede değerlendirilebilecektir (Karay, 1990: 87).

Siyasal katılıma etki eden psikolojik faktörlerin olumlu halleri bulunduğu gibi, katılımı olumsuz anlamda etkileyecek faktörler de bulunmaktadır. Kuralsızlık, siyaset dışılık ve siyasal yabancılaşma gibi hususlar, siyasal katılıma olumsuz manada etki edecek faktörler arasında sayılabilecektir (Dilber, 2013: 6-7) Bu faktörlerden siyasal

yabancılaşma, yeni teknolojik ve sosyal gelişmelerin oluşturduğu olumsuz hususlardan sayılabilmektedir. Mills, bu husustaki görüşlerini, yeni gelişmelerin karşısında toplumun orta sınıfının sosyo-ekonomik olarak ezilmesi ve oluşan bu sorunun, kurumlara yabancılaşmaya neden olması olarak izah etmektedir (Akt. Önen, 1994:54).

Kişinin seçim yapmasının altında belli psikolojik faktörler olabilmektedir. Psikolojik görüşü benimseyenler kişinin korku, bencillik, otoriterlik, saldırganlık olarak belirtilen psikolojik baskılar altında seçim yaptığını belirtirler. Bu psikolojik baskılar kişinin oy verme davranışını etkileyip parti tercihini belirler. Bireyin kendisini herhangi bir partiyle özdeşleştirmesi siyasi katılımı önemli bir psikolojik faktördür (Tatar, 1997:111-112). Bireyin çocuklukta edindiği, zihninde yer alan bir takım siyasi kelimeler, semboller veya ailenin siyasi düşüncesi gibi bilinçaltında kalan bir takım bilgiler de siyasi katılımı istemsizce etkiler.

1.2.3.3 Siyasal Katılımda Hukuki Faktörler

Bireyin siyasal katılımını bu başlık altında incelerken, kriter olarak alınan ve çevresinde değerlendirilen hususlar, ülkedeki uygulanan siyasal rejim ile yasama yöntemleri olarak belirlenebilir. Siyasal ve hukuki sistemler, katılmaya talepkar olan bireylere kimi zaman fırsat eşitliği sunarken kimi zaman yaş, cinsiyet, tahsil gibi sınırlamalar getirmekte, kimi zaman da sistemin ruhu gereği katılımı tek tipleşmeye ya da tek tipe destek vermeye mecbur bırakmaktadır (Şimşek, 2000: 53).

Her bir toplumun norm ve kuralları farklı olabilmekte, pozitif hukuk ve yasal mevzuat toplumdaki, seçme ve seçilme süreçlerinin modellerini, sivil kuruluşlar, sendikalar ve siyasi partilerin işleyişlerini belirlemektedir. Bu faktörler, dolayısıyla, bireylerin siyasal katılımına da etki etmekte olup, bunların yanında yönetim modelleri ve uygulanan rejimlerde katılım süreçlerinin en büyük etkenlerinden sayılabilmektedir (Dursun, 2013: 111). Sayılan norm ve kuralların uygulamada olumlu geliştiği ve yüksek imkân sağladığı sistemlerde siyasal katılımın yüksek, diğer hallerde ise düşük seviyelerde bulunduğu gözlemlenebilecektir (Balcı vd, 2013: 66).

Her nevi siyasi partilerin arasındaki rekabet halleri ile bu oluşumların devlet imkanları ve iletişim araçlarında yararlanma düzeyleri, sivil oluşumların kuruluşları esnasında yürütülen resmi süreçler ve kırtasiyecilik, seçime katılabilme olanakları ve yasal karşılıkları, katılıma etki eden hukuki faktörler arasında sayılabilecektir. (Kalaycıoğlu, 1983: 43-44).

1.3. Siyasete Katılım Düzeyi

Her bireyin siyasete katılımı farklı düzeylerde olabilir. Bazı bireyler siyaset içinde yoğun bir şekilde aktif iken bazı bireyler de daha pasif kalabilmekte, bazı bireyler de siyasete hiçbir şekilde katılmamaktadır. Bunun ayrımını yapabilmek ve siyasete katılım düzeylerini ortaya koymak için bazı sınıflamalar yapılmaktadır.

Verba ve Nie, Amerika üzerinde yaptıkları bir çalışmada bireylerin siyasete altı şekilde katılabileceğinden bahsetmiştir. Siyasal sürece hiç katılmayanlar, yalnızca oy kullananlar, kişisel sınırlı katılımcılar, topluluk düzeyinde katılımcılar, kampanyacılar ve siyasal partilerde görev alanlardır. Kişisel sınırlı katılımcılar, oy kullanımlarının yanı sıra kişisel sorunlarında devlet memurlarıyla ilişkide bulunanlardır. Topluluk düzeyindeki katılımcılar ise örgüt, grup, sendika gibi faaliyetlerle siyasal süreci etkileyenlerdir. Kampanyacılar ise seçim kampanyalarından aktif olanlardır (Turan, 1977:74). Bireyin siyasi katılımında bulunduğu dair birtakım göstergeler vardır. Siyasi makam sahipleri ile ilişkileri, seçim propagandalarına destek, siyasi münakaşalara dahil olma, parti üyesi ya da sempaticanı olma gibi durumlar, bu göstergelerdendir. Bunlar bireyin siyasi katılımında aktif veya pasifliğini ve katılımın düzeyini ortaya koymaktadır. Siyasal davranışın iki türü bulunmaktadır. Bunlardan ilki birey olayları izler, haberi alır ama bu ilgiyi eyleme dökmez başkalarına aktarmaz. İkincisi ise, birey çok aktiftir. Partizanca davranır. İki davranışında birleştiği yer oy kullanmadır (Yücekök,1987:29-30). Siyasi katılım da ilgisizlik de bir olgudur. İlk ilgisizlik devlet ve kamu işlerini kendi dışında görürler, zorunlu kamusal yükümlülüklerle uyar siyasetle ilgilenenlerin aklına şaşar. İkinci tür ilgisizlik de ilgisi uyanmadığı için ilgisizdir. Birinci türdeki ilgisizliğe göre burada ki ilgisizlik

bilinçsizdir ve büyük ihtimalle gelişmiş ülkelerde ki ilgisizliğin büyük çoğunluğu bu ilgisizlik türündedir. Üçüncü tür ise, kamu işlerinin iyi yürütüldüğünü düşünür ve o özel alanla ilgilenmeyi seçmiştir (Eroğul,1991:231-232). Bireyler siyasete ne kadar mesafeli de davransa yine de siyasi katılımın içerisindeyler. Bu davranışlarından bile bir siyasi duruş çıkarılıp siyasi katılımın konusu olabilmektedir.

Katılmanın bir diğer türü de olumsuz katılmadır. Siyasete katılma yalnızca sandığa gitme şeklinde olmadığı gibi, kimi zaman bir tavır veya bir tepki de siyasal katılım olarak değerlendirilebilmektedir. Bu olumsuz katılmanın en ağır ve sert biçimi ile vücut bulduğu hali, doğrudan doğruya sisteme karşı oluşan tepkilerdir. Bundan sonra ise, siyasal düzene karşı oluşan tutum gelmekle, sonrasındaki olumsuz katılma ise, siyasal ve kamusal yapılardan rahatsızlıklar olarak dikkat çeker. Bireysel manada yönetimden ve yönetici şahıslardan duyulan rahatsızlık ile uygulama ve kararlara dair tepkiler ise olumsuz katılım en hafif halini oluşturur (Eroğul, 1991:234). Siyasi katılmanın boyutları üzerinde farklı görüşler olsa da genel olarak bir sınıflandırma yapacak olursak, siyasete tamamen ilgisiz kalanlar, oy kullanma gibi seçmen düzeyinde katılım ve siyasete aktif katılım olarak sınıflama yapılabilir.

Kimi zaman da yurttaşlar, pasifize edilerek yaşadıkları kentlere yabancılaşabilmekte, toplumsal aidiyet hislerini yitirebilmektedir. Siyasal katılım araçları aktif edilmeksizin, karar alma süreçlerine dahil edilmeyen birey, adeta kendisinin oyunun parçası olarak hissetmemekte, bu durumda katılmanın hareketsiz hali ile karşımıza çıkabilmektedir (Büyükgümüş, 2019:30).

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE YEREL GÜNDEM 21 VE GENÇLİK MECLİSLERİ

2.1. Yönetişim Kavramı, Boyutları ve Süreci

Çalışmanın bu bölümünde, yönetim kavramının tanımları, yönetime dair Türkiye ve dünya genelindeki farklı yaklaşımlar ile, yönetim anlayışının ilkeleri ve temel özellikleri anlatılmış, bunun yanında yönetimin kapsamı ve sınırları anlatılmıştır.

2.1.1. Yönetişim Kavramı

Gençlik Meclisi oluşumlarının ana süreci olan Yerel Gündem 21 çalışmalarının zeminindeki mantık ve sosyal bilimler açısından temelinde, yönetim kavramı ve yönetime dair yaklaşımlar büyük önem arz etmektedir.

Katılımcı demokrasi anlayışının yerini temsili demokrasiye bırakmasıyla birlikte, vatandaşların yönetimlere dahil olması, alınacak kararlara katkı sağlaması amacını taşıyan bir kısım model, metod ve projeler üretilmiş, bu projelerde yönetilenlerin, yönetime olan ilgileri tesis edilmiştir. Kentte yapılan çalışmaların kalitesinin artırılması noktasında da fayda verecek olan bu sistem ile yönetilenler, bireysel yaşantıları ile ilgili konularda, karar alma süreçlerinin merkezinde rol oynamış, bu sayede karar verme süreçleri toplumsal tabakalara indirgenebilmiştir (Uysal, 1984: 32).

Siyasal katılımdan istenenlerin hayata geçebilmesi için, televizyon, radyo, gazete gibi araçlar ya da kamu kurumlarının beyanatları ile toplumun yönetime dair bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu hususta yapılacak bilgilendirilmelerin, keyfiyete değil, mecburiyete dayandırılması önemlidir. Tam bu noktada da, dilekçe hakkı ya da bilgi edinme hakkı öne çıkmakta olup, yapılacak bilgilendirme ve izahların, gerçek

karşılıklarının bulunması ve halkı yanıltmaya yönelik olmaması de son derecede mühimdir (Turgut, 1997:710).

Yönetişim kavramı hem özel sektör hem de kamu sektörü için, hem küresel hem de yerel yapılandırma için söz konu olmaktadır. Siyasal ilişkilerden çevreye, eğitimden sağlığa kadar pek çok alanda yönetim kavramı yer almaktadır. Bu kavram kamu yönetiminde ise çok yönlü kullanılmasından dolayı anlam açısından tam bir netliğe kavuşmuş değildir.

Kavram olarak yönetim, merkezi yönetimin yapısına dair tanımlama yapması açısından yönetim teriminden çok daha kapsamlı bir haldedir. Bir takım süreçler, aktörler ve merkezi yönetimin öncelikli olmasından ziyade alandaki tüm aktörlerin eşit düzlemde olduğu bir sistemi tanımlamaktadır (Coşkun, 2008: 67-82). Daha indirgeyici bir ifade ile söylemek gerekirse, sistemdeki, birbiri ile alakalı tüm aktörlerin sonuç yapısı içerisinde meydana getirdiği düzen olarak ifade edilebilir. Fakat genel manada ele alındığında ise özel sektör ile kamu kuruluşları arasındaki sınırlar içerisinde varlık gösteren yönetim biçimlerini ifade etmek ve daha iyi bir yönetim modeli çıkartılması adına çalışmalar gerçekleştirmektir. Karşıt çıkarları veya aynı pozisyonları olan aktörlerin meydana getirdiği ağsal yapıları düzenleme misyonuna sahip olan yönetim, toplumdaki odak noktalarına ortak gözüyle bakma ve toplumsal, siyasal ve ekonomik aktörleri denetleme ve yönlendirme kalıbı olarak ele almaktadır. Bundan dolayı yönetim, birçok değişik aktörlerin ve mekanizmaların ortaya çıkardığı bir süreçtir (Tortop vd., 2007: 546).

2.1.2. Yönetişim Kavramına Yönelik Farklı Yaklaşımlar

Yönetişim hem kültürel, siyasal, yönetsel, ekonomik yönün yanında ayrıca yerel ve küresel boyutları olan çok fonksiyonlu bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)'nün hazırladığı sözlüğe göre yönetim, katılmaya ve etkileşime dayanan bir kavram olarak nitelendirilmekte ve şu şekilde tanımlanmaktadır: “Bir toplumsal-politik sistemdeki

ilgili bütün aktörlerin ortak çabalarıyla elde edilen sonuçların oluşturduğu yapı ya da düzen”dir (TODAİE, 1998: 274). Buradaki “yapı ya da düzen”, siyasal-yönetimsel sistemi anlatmaktadır.

Yönetişim bir bakıma da az öngörülen informel yapılar ile daha net ve sık görülen formel yapıların ortaklaşa etkileşimini göstermektedir. Örneğin Avrupa Birliği’ni (AB) formellik özelliklerini tam yansıtmasa da hiyerarşik olmayan, aynı zamanda kurumlar aracılığıyla da şekil verilebilen, özel ve kamusal iş ortaklarından meydana gelen karar alma ve karar verme mekanizmalarına etkili bir katılım sağlamaya olanak gösteren bir yapı şeklinde ele almak mümkündür (Eliçin, 2011: 44-60).

Yönetişim, saydam ve denetime açık bir yönetim sistemi söz konusu olunca, bu noktada öne çıkan siyasal ve yargısal denetimin dışında, sürekli denetimi olanaklı kılan bir mekanizmadır. Bu bağlamda, yönetim, piyasa ve devlet arasında bir üçüncü sektörü gerektirmektedir ki, bu üçüncü sektör sivil toplumdur. Bu sektörün karar alma süreçlerinin yeni aktörü oluşu kabul edilmektedir. Bu iddianın sahipleri, genel açıdan bir mutabakata vararak iş bölümü alanının mecburi olduğunu öne sürmekte ve diğer kuruluşlarla yönetim birliğine varabilen, bağımsız karar alabilen ve kendi ihtiyaçlarını tayin edebilen sivil toplum kuruluşlarının, kamu kuruluşlarıyla beraber hareket etmesini savunmaktadır (Yıldırım, 2004: 197).

2.1.3. Yönetişim Anlayışının İlkeleri ve Temel Özellikleri

Yönetişim, günümüz konjonktüründe yaygın şekliyle ülkelerin toplumsal ve ekonomik gelişimi adına kaynaklarının nasıl kullanması gerektiğini ifade eden kurumsal yapılar ve gelenekler şeklinde görülmektedir. Yönetişim kavramının başlıca iki amacı bulunmaktadır.

Bu iki amaçtan birincisi, kamu yönetimi sistemindeki değişimleri ve eğilimleri açıklamaya çalışmak, ikincisi de toplum daha etkin ve demokratik olarak nasıl yönetilir sorusuna cevap bulmaktır (Tortop vd., 2007: 548).

İyi yönetim toplumların yerel, ulusal ve uluslararası seviyede daha demokratik ve etkili şekilde yönetilmesi için belli şartları uygulamaya ve ortaya koymaya çabalamaktadır. Bu şartlar doğrultusunda sivil toplum kuruluşlarının siyasete etkin katılımı, şeffaf bir yönetim modeli, yayın ve ifade özgürlüğü ile hukuk devleti gibi birtakım idealler kabul görmektedir (Kesim ve Petek, 2005: 39-58).

Yönetişimin temel özelliklerini şu şekilde belirtmek mümkündür:

1) Politik, Sosyal ve Ekonomik Rol: Yönetişim temel açıdan hesap verilebilirlik, şeffaflık ve katılımcılık altında bu üç ilkeyi barındırmakta ve bunun sayesinde ortaya politik, sosyal ve ekonomik temelli bir konsensüs meydana gelmektedir. Bu sayede kamu işletmelerinin sağladığı hizmetlerin miktar ve kalite temelinde siyasi mekanizmaların değil de serbest piyasanın arz – talep dengesi gözetilmeye başlanmıştır (Tortop vd., 2007: 551).

2) Seçilmiş Görevlilerin Değişen Roller: Yönetişimde seçilmiş görevlilere, çalıştıkları kurum etiğine göre her türlü bölgesel, yerel ve idari birim bazında olabildiğince dengeli bir işleyiş mekanizması yürütme olanağı verilmelidir (Çoker, 2005: 20-24). Her bir birim, elinde bulundurduğu yetki ve yüklenmiş olduğu mesuliyet açısından, yürütmekte olduğu hizmeti en vizyonel hali ile kamuya ve yönetilene sunmalıdır. (Gündoğan, 2004: 152).

3) Katılımcılık: Katılımcılık, yönetişimin önceliklerinden biri olan farklı açılardan değişik görüşlerin yönetim akışına sağlıklı katılımı, ifade edilmesi, müzakere ortamının sağlanması, sorunların daha geniş kesimler adına daha kalıcı ve işlevsel şekilde sonuçlanması olarak ifade edilebilir. Bu minvalden ele alındığında katılımcı demokratik bir yapı ile yönetişimin birbirinden farklı düşünülmemeyeceği fark edilecektir. Bu sebeple sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların siyasal katılımı zorunlu görünmekte ve belirlenen sonuçların her bir aktörün beraber ele alındığı bir sonuç doğuracağı da net bir gereklilik olarak vurgulanmaktadır (Kooiman, 1993: 258).

4) Bürokratik Şartlar: Yönetişim çerçevesinin bürokratik şartlar temelinde gerçekleşebileceği, bunun hem siyasal hem de yönetsel alanlarda benimsenmesiyle, devletin karar ve eylemlerinin öngörülebilir olacağı, sonuç olarak ise toplumun her

kesimi için güvenilir bir ortamın oluşacağı ileri sürülmektedir. Bürokratik koşulların hayata geçmesi, iktisadi, siyasi ve sosyal işlemlerde belirlilik, güvenliğin sağlanması gibi yönetimi hem koruyan hem de sağlayan temel hususlar olarak göze batmaktadır (Gündoğan, 2007: 99).

5) Saydamlık: Yönetimde, kamu kesiminin eylem ve işlemlerinin olabildiğince şeffaflık içerisinde ele alınması elzemdir. Bu sebepten dolayı kamu yönetiminde, çalışanlar açısından ilk etapta diğer paydaşlara karşı sağlanması gereken, onların katılımını anlamlı kılmak üzere bir açıklığın oluşturulmasıdır. Ayrıca, yönetim, katılım kanallarının açıklığını ve kamusal işlerin şeffaf ortamlarda yürütülmesini önceler (Eken, 2005: 58).

6) Yerindelik Anlayışı: Yerindelik, yönetimin temel bir unsuru olarak merkez ile yerel arasındaki iletişimde öngörülemez bir sistem parçası olmasından ve kaynak ile yetkilerin merkezi yönetimden yerel yönetimlere aktarımı bakımından elzem bir durumdur. Ayrıca, yönetimde kamu hizmetleri ister merkezi ister yerel olarak yürütülsün, yönetimin iyileştirilmesinde halkın ilgi ve katılımı çok önemli bir faktördür (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 97).

7) Demokratik sorumluluk: Genel olarak demokratik sorumluluğun sağlanabilmesi için farklı çıkarların birbirinden farklı görüşlerle söylenebilmesi ve yönetim aşamasında rol oynaması ve daha etkili bir demokratik katılıma katkı sağlamasından ötürü problemlerin daha geniş kesimler için daha kalıcı ve etkili çözümü sağlanabilir. Bu yüzden de yönetim ile katılımcı demokrasinin birbirinden farklı ele alınması, ayrı düşünülmesi mümkün değildir. (Aktan ve Dileyici, 2005: 40).

Sonuç olarak, yönetim kavramının bu özelliklerine bakıldığında yönetim yaklaşımının görülen en net niteliği merkezi yönetimin siyasi politikaları uygulama konusunda gösterdiği etkidir. Yaklaşım genel açıdan yönetim sistemin alt kolu olan anayasal – kurumsal görüş açısına muhalefet etmektedir. Yönetim yaklaşımının belirttiği en önemli hususlardan birisi de gelenekselleşmiş kurumsal yönetim anlayışının karmaşık işleyiş aşamasını yok saymaktır. Geleneksel düşünceye göre sadece tek merkezi yönetim odağının varlığı ifade edilmektedir. Reelde ise bunun

karşısında yerel yönetimlerden bölgelere, ulusal yönetimlerden uluslararası yönetimlere kadar birçok idari odak bulunmaktadır (Günlü, 2011: 71-91).

Bu açıdan ele alındığında yönetişimin merkezi yönetim şeklinin tek yönlülüğünden ziyade, çok aktörlü bir sistemi betimlemektedir. Bir başka ifade ile devlet politikalarına dair kararların verilmesinde ve uygulamaya koyulmasında merkezi yönetim tam manasıyla belirleyici yapıda değildir. Ulus devlet en nihayetinde iktidarını milletler üstü, bölgesel ve yerel paydaşlarıyla paylaşmak durumundadır. Ayrıca, yönetişim yaklaşımı özel ve gönüllü kuruluşların hizmet sağlamadaki ve stratejik karar alma süreçlerindeki artan rolüne de dikkat çekmektedir (Tortop vd., 2007: 554).

Yönetişim yaklaşımı, kamu yönetiminin devlet gücünü doğrudan kullanmadan icraat kapasitesini inceler. Bu sebeple, kamu, direkt olarak kontrol mekanizmasını ele almaktansa, süreçlerin dizaynı konusunda büyük bir kapasiteye sahiptir. Devletin bu rolü muktedir devlet, katalizör devlet, değerlendirici devlet olarak ifade edilmektedir (Batal, 2010: 15-35).

Kamunun ekonomik ve toplumsal çevredeki belirleyici etkisinin kırılması doğal olarak kamu ve sivil toplum kuruluşları arasında olan yükümlülüklerin yeniden inşasını ve konumlandırılmasını öngörmektedir. Bu sebeple, mevcut yönetim mekanizmasındaki karmaşık sistemden ziyade, gönüllü ve özel kuruluşlar, devlet ve vatandaşlar arasındaki görev dağılımına da katkıda bulunmayı hedefler. Bir diğer deyişle görev ve sorumlulukların özel sektör ve kamu sektörüce birlikte yapılmasını öngörür (Güzelsarı, 2004: 81-137).

Yönetişimin diğer bir özelliği de kolektif eylemde bulunan aktör ve kurumların karşılıklı güç ve kaynak bağımlılığıdır. Bu bağımlılık birkaç şekilde ortaya çıkar. Ortak amaçlarına ulaşmak için yönetişim ağı içinde bulunan kişiler ve kuruluşlar kaynak değişimi yapmak ve ortak amaçların üzerinde pazarlık yapmak zorundadırlar. Bunun için iş birliği şarttır. Bu anlamda yönetişim interaktif bir süreçtir. Bu nedenle yönetişim içerisinde bazı ortaklıklar geliştirilmek durumundadır (Özer, 2005: 92).

2.1.4. Yönetişim Anlayışının Kapsamı ve Sınırları

Kültürel, sosyolojik, teknolojik ve ekonomik değişimlerin sürekli bir hareket içerisinde olduğu günümüz şartlarında vatandaşlar ile kamu yönetimi arasındaki hukuk, bazı farklılıklar gösterebilmektedir. Bu farklılıklar temelde iki tarafın arasındaki ilişkinin yoğunlaşmasına, vatandaşların kamudan beklentilerinin artmasına ve yönetimde etkin rol oynama isteği ile sorumluluk alma duygusunun çoğalmasına sebep olmuştur. (Eren, 2003: 61-62).

Sivil toplum, özel sektör ve devlet olarak üç temel açıdan ele alınan yönetim, bu üç özgün modelin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Devlet ayağı kamu kuruluşları ile siyaset arasında bağ sağlarken, yurttaşlara nasıl en iyi şekilde hizmet verilebilir sorusuna yanıtına odaklanmaktadır. Sosyo – ekonomik faktörlerin ve hukukun üstünlüğü gibi ilkelerin benimsenmesi ile birlikte adaletin, barışın ve eşitliğin hüküm sürmesini amaçlamaktadır. Özel sektör ise temel olarak gelir ve istihdam elde ederek insan kaynaklarını, ticareti ve üretimi geliştirerek ekonomik gelişimi hedeflemektedir. Sivil toplum örgütleri ise kâr amacı gütmeyen bir yapı olup temelde devlet ile birey arasındaki organizasyonu düzenlemeyi amaçlamaktadır. Bu açıdan, yönetişimin ana başlıkları eşitlik, özgürlük, dayanışmayı artırma, eğitim gibi olgulardır (Tortop vd., 2007: 554).

Toplumun kendi kendine yön verebilmesi olarakta algılanan yönetim, hükümet dışı aktörlerin sahip olduğu yönlendirme etkisine değinirken, aynı zamanda da çoğulculuk, şeffaflık, demokratiklik gibi ilkeleri de elzem bulmaktadır. Konuyla ilgili olarak, günümüzde temsili demokrasinin kısıtlılıklarının aşılabilmesi için yöneten - yönetilen ikiliğini aşan katılımcı pratiklere gereksinim olduğu, bunun da yönetimle sağlanabileceği ileri sürülebilir. (Tekeli, 2003: 5-15).

Özel bir bağlama işaret eden yönetim olgusu bu açıdan yönetimdeki değişimlere yol açan süreçlerin bir neticesi olarak toplumsal, ekonomik ve yönetsel aktörlerin iletişimi, koordinasyonu ve ortaklığı ile alakalıdır. Başka bir açıdan ise önceki süreçlerin tek başına yaptığı çalışmaların, birden fazla aktörün katılımıyla beraber kolektif açıdan bir bütün haline gelmesi meselesidir. Bu durum ise şüphesiz değişimle

yan yana olmakta beraber aynı zamanda devlet, piyasa ve toplum üçlüsü arasındaki ilişkilere daha geniş bir açıdan bakmaktadır (Okçu, 2007: 299-312).

Yönetişim, genel açıdan, toplumsal çevre ile kamu yönetiminin bir araya gelmesini ve devlet politikalarının belirlenme sürecinde daha etkin rol oynama isteğini, bu şekilde de demokratik araçların güçlenmesi ve demokrasiye duyulan güvenin ve dayanakların artmasını hedeflemektedir (Kar, 2006: 40).

Yönetişim kavramında doğrudan kendisini belli eden bir idareci ya da egemen bir güç bulunmamakla beraber, yönetim sarmalı içerisindeki tüm yapılanmalar, kendi kendisini yönetebilen, iradi olarak hür ve keskin piyasa şartlarına bir alternatif sunar nitelikte gözükmektedir (Özer, 2006: 69).

Yönetişimi temel açıdan beş maddeye ayırmak mümkündür. Bunlar ekonomik ve sosyal uyum, etkinlik, hesap verilebilirlik, katılımcılık ve şeffaflık olarak yer almaktadır. Bunların ışığında tüm kurum ve kuruluşların daha net bir şekilde işlemlerde bulunması, devlet bazlı politikaların oluşturulması süreçlerinde yurttaşların da katılımına yer verilmesi, politikaların zamanında ve etkili şekilde yerine getirilmesi, kurumların daha şeffaf şekilde iş yapması ve tüm bunlarla birlikte uygulanan politikaların birbiri ile uyumlu olması hedeflenmektedir. Bu hedeflerin amaca ermesi açısından hizmette yerlilik ve orantılılık ilkelerinin de aynı zamanda meydana gelmesi elzem olarak görülmektedir. Ulaşılabilecek hedefler ile kullanılan araçların uyumlu olması orantılılıkla, hedefe ulaşma konusunda hangi menşeli uygulamaların seçileceği ise hizmette yerlilik ile anlatılabilir (Toksöz, 2008: 129).

Nihai olarak, açıklamaya çalışılan yönetim kavramı kapsamında yerellik, söz konusu yönetim süreçlerinin yerel yönetimler ile koordineli şekilde yürütülmesini ifade etmektedir. Yerellik taşıyan politikaların bu kavram çerçevesi içerisinde ve kamusal hizmetlerin oluşturulması ile sunulmasında, yerel yönetimlerden farklı olarak sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün etkinlik artırması, yerele ilişkin siyasal katılımında büyük bir önem taşımaktadır (Bıçkı ve Sobacı, 2011: 220).

Halk, yönetimi etkilemek, yönetimdekilere taleplerini bildirmek ve karar vermek süreçlerinde rol oynayabilmek adına birden fazla siyasal katılım şeklinin

parçası olabilmektedir. Bunlar halk oylamaları, halk toplantıları, danışma kurulları, kamuoyu yoklamaları, Gençlik ve Kadın Meclisleri, meclis toplantılarına katılım, dilekçe hakkı ve forumlar gibi yöntemler olarak sayılabilecektir. Bu yöntemlerden seçimler ve oylamalar geleneksel modeller olarak kabul edilir iken sayılan diğer türler, yeni ve modern yöntemler olarak kabul edilmektedir (Yaman vd., 2018:250). Bu yöntemler arasında, Gençlik Meclisleri ve daha kapsamlı düşünüldüğünde ise Yerel Gündem 21 çalışmaları, en etkin kalabilmiş argümalardandır.

2.2. Yerel Gündem 21

Türkiye'de 1990'lı yılların ortalarında uygulanmaya başlanan Yerel Gündem 21 çalışmaları gerek halkın kentsel sorunlara ilgisini arttırmada gerekse siyasal hayatta çok da etkin olmayan gençlerin, çocukların ve kadınların örgütlenerek seslerini daha çok duyurmalarını sağlamada önemli bir adımdır. Bu bağlamda Yerel Gündem 21, halkın kentlerin yönetimine doğrudan katılımını ve doğrudan kontrol şansını arttıracak ve özendirerek bir araç özelliğini taşımakla birlikte, hesap verilebilirlik ve saydamlığı da artırmaktadır (Kavili Arap, 2004: 159)

Özellikle Yerel Gündem 21 projeleri, ülkemizde uygulanmaya başlayan yönetim yaklaşımının başlıca örneklerindedir. Yerel Gündem 21 projeleriyle yerel yönetimlerdeki karar alma mekanizmalarına dahil olamayan farklı toplumsal grupların, çözüm odaklı bir bakış açısıyla kent yönetimleriyle bir araya geldiği pek çok farklı mahiyette kurumlar oluşturulmuştur (Bayramoğlu, 2014: 72)

Yerel Gündem 21'in temel hedefi halkın yönetimler konusundaki katılımı artırmak ve yer aldığı bölgeden başlayarak olması gereken hemşerilik duygusunun oluşmasına zemin hazırlamaktır. Yerel ve ulusal açıdan hayat kalitesinin artırılmasında dayanışma, özgürlük, eşitlik ve sorumluluk almaya dayandırılan Yerel Gündem 21 uygulaması, vatandaşların buldukları bölgedeki yerel yönetimlere direk olarak katılımını ve denetim mekanizmasını kontrol etme olanağını sağlamayı amaçlamaktadır (DPT, 2002: 277).

2.2.1. Yerel Gündem 21 Sürecinin Gelişimi

Gündem 21, 1992 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Yeryüzü Zirvesi kapsamında küresel bir eylem planı olarak kabul edilmiş ve temel manada bir eylem planından ziyade daha çok sürdürülebilir kalkınmaya yönelik strateji ve politikaların şekillenmesi konusunda yeni bir anlayış getirmektedir. Gündem 21 ile onunla paralel boyutta gelişen Yerel Gündem 21'in mantalitesi anlamak açısından sürdürülebilir kalkınma ve stratejilerin Gündem 21 ile birlikte ele alınması da sağlıklı olacaktır.

2.2.2. Yerel Gündem 21 Kavramı

Temelinde Gündem 21 içinde yer alan Yerel Gündem 21, günümüzdeki bakış açısı itibariyle, bu noktaya kolay gelmemiştir. 1992 yılındaki BM Yeryüzü Zirvesi öncesi bir araya gelen merkezi yönetim yöneticileri, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları tarafınca hazırlanan Gündem 21'in 28. maddesinin içeriğine muhalefet etmişlerdir. Zirve öncesi kısa bir zamanda Brezilya'nın Curitiba şehrinde bir araya gelen sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetim birimlerinin yoğun lobi çalışmaları sonucunda Yerel Gündem 21 tanımını tam ifade eden 28. madde, Gündem 21'in taslaklarına eklenebilmiştir. Gündem 21'in 28. bölümü "Gündem 21'in Desteklenmesinde Yerel Yönetimlerin Girişimleri" başlığını taşımakta olup bu bölümün temel dayanağı; yerel yönetimlerin Gündem 21'de ele alınan problemlere katkısı ile eğitim ve kaynakların isteklere göre kullanımı olarak ifade edilmektedir (Emrealp, 2005:19).

"Yerel Gündem 21" kavramının da getirildiği bu bölümde "her ülkedeki yerel yönetimlerin kendi halkları ile danışma sürecine girmeleri ve kendi "Yerel Gündem 21'lerini oluşturmaları" hedeflenmektedir. Yine bu bölümde; Gündem 21'in geneline hâkim olan katılımcı anlayış doğrultusunda aynı zamanda "her ülkedeki tüm yerel yönetimlerin kadınların ve gençlerin karar alma, planlama ve uygulama süreçlerinde temsilini amaçlayan programların yürütülmesinde ve izlenmesinde cesaretlendirilmesi" hedefini ortaya koymaktadır (Emrealp, 2005:19-20).

Bu hedefler doğrultusunda izlenmesi gereken temel faaliyet olarak “her yerel yönetimin, hemşeriler, yerel örgütler ve özel sektör ile diyalog içerisinde, kendi Yerel Gündem 21’lerini geliştirmeleri” gerektiği ifade edilmekte, yerel yönetimlerin “yerel yönetim programlarını, politikalarını, mevzuatını Gündem 21 hedeflerine ulaşmak için yerel düzeyde benimsenen programlar doğrultusunda gözden geçirmeleri ve revize etmeleri” vurgusu yapılmaktadır. Bu anlayış bir bakıma sürdürülebilir kalkınmada yerel yönetimlerin varlığını belirleyici aktör olarak görülmektedir (Paradis vd., 2004: 2).

2.2.3. Yerel Gündem 21’in Unsurları

Gündem 21’in bir açıdan yerel versiyonu olan Yerel Gündem 21, sürdürülebilir kalkınmanın yerel düzeyde gerçekleştirilmesi için adeta yerel yönetimlere yapılmış bir çağrı niteliği taşımakta olup, çok aktörlü bir katılım öngören bu sistemde ortak anlayışla kalkınmada sürdürülebilirliğin yakalanması amaçlanmaktadır. (Bulut, 2007:5).

Uluslararası Yerel Çevre Girişimleri Konseyi (ICLEI – International Council for Local Environmental Initiatives) Yerel Gündem 21’i “öncelikli yerel sürdürülebilir kalkınma sorunlarına yönelik uzun dönemli stratejik planın hazırlanması ve uygulanması yoluyla, Gündem 21’in hedeflerine yerel düzeyde ulaşmada katılımcı ve çok paydaşlı süreç” şeklinde ele alınmaktadır (Iclei, 2002: 6). Bu temelden ele alındığında bir projeden ziyade şehirlerin sürdürülebilir bir kalkınmaya odaklanması ve bu sürecin de ortak bileşenli bir yapı ile yönetilmesi öngörülmektedir (Paradis vd., 2004:4).

Bütüncül politikalarla beraber sosyal, ekonomik ve çevresel hedeflerin sürdürülebilir kalkınmaya katkı sunulması öngörülmektedir. Uzun vadeli vizyon ile birlikte ise politika ve projelerin daha kapsamlı bir halde ele alınması öngörülmektedir. Küresel boyutta ele alınması ise yerel düzeyden itibaren ele alınarak global bir sürdürülebilir kalkınmaya odaklanmasından gelmektedir (Evans ve Theobald, 2003: 783).

Katılımcı ve bütüncül şekilde ele alınan Yerel Gündem 21'in oluşturduğu süreçler aşağıdaki gibidir (UNCED, 2002:2):

- “Yerel yönetimlerin çevresel performansının yönetimi ve gelişimi,
- Sürdürülebilir kalkınma anlayışının yerel yönetim politika ve faaliyetleri ile bütünleştirilmesi,
- Halkın danışma ve katılımının sağlanması yolu ile eğitim ve farkındalığın yükseltilmesi,
- Ortaklıkların geliştirilmesi,
- Sürdürülebilirlik sürecinin ölçülmesi, izlenmesi ve raporlanması.”

Kalkınmada sürdürülebilirlik sosyal, çevresel ve ekonomik yönleri kapsamakta olup, planlama, karar alma ve son olarak da uygulama aşamaları olan bir kalkış noktası olarak incelenmelidir. Bu açıdan Yerel Gündem 21'in kapsadığı bütünleşik politikalar önemli bir yer tutmaktadır. İçerisinde barındırdığı katılıma, danışmaya ve diyaloga önem veren Yerel Gündem 21, tüm grupların sürdürülebilir kalkınma konusundaki katkılarını isteyen bir yapıdadır. Bu nedenle de yerel paydaş ve hemşerilere karşı kolaylaştırıcı ve düzenleyici bir yapıya bürünmektedirler.

2.2.4. Yerel Gündem 21 ve Yerel Yönetişim Uygulamaları

Günümüzde gitgide küreselleşen sorunlar, şiddeti sürekli artan ve halkasına yeni yerler katan korkunç bir görünüme sahip olabilmektedir. Farklı ülkelerin, şehirlerin farklı sorunları global dünya ekseninde sadece bulunduğu alanda değil artık diğer ülkelerde de farklı oranlarda görülmektedir. Dünya üzerindeki yolsuzluklar, hastalıklar, yoksulluklar gibi küresel afetler artık her ülkeyi tehdit eder konumda bulunmaktadır. Bu sorunların etkisini bitirmek veya ilk etapta hızını kesmek adına, dünya ülkeleri tarafında birtakım öneriler bulunmaya çalışılmış ve bir eylem planının devreye sokulması öngörülmüştür. Fakat sürdürülebilirlik ve çevresel bağları olan bir kalkınma anlayışının tam manasıyla işlenebilmesi adına bu ikilinin en iyi şekilde entegrasyonu tamamlanmış ve sistemin iki ana temelini oluşturmuşlardır. Tüm bu haller,

dünya üzerindeki global bir ortaklığın gereksinimlerini de ortaya çıkarmıştır. (UNCED, 1997: 10)

1972 yılındaki BM İnsan Çevresi Konferansı'nda ilk kez uluslararası çapta dillendirilen sürdürülebilir kalkınma kavramı, çevrenin kaynak kullanımında taşıma kapasitesine dikkat ederek bir bağ kuran ve çevre ile kalkınmayı bir araya yürütmeyi hedefleyen bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. 1972 Stockholm Konferansı ve devamındaki süreç incelendiğinde, özellikle 1976 senesinde gerçekleştirilen UN Habitat-1 Konferansı ile birlikte merkezi yönetimlerin kayıtsız şartsız tek muhatap şeklinde görüldüğü düzen sarsılmıştır. Bunun başlıca nedeni ise çözüm odaklarının artık hükümet dışı kuruluşlara ve yerel yönetimlere aktarılması düşüncesidir. Bu açılımla beraber sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin uluslararası seviyede vazgeçilemez ortaklar şeklinde ele alınmalarının kapısını açmıştır (Emrealp, 2005: 13-14).

Amerika ve Japonya gibi bazı gelişmiş ülkelerin bu düzlemde çabaları olmalarına karşılık, gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkeler tarafından bu durumun bir düzmece olduğu düşünülmüştür. Bağlantısızlar şeklinde tanınan ülkeler de aynı şekilde bu grupta yer almıştır. Doğu Bloğu ülkeleri de Soğuk Savaş döneminde bunun bir emperyalist oyunu olduğunu ve herhangi bir kısıtlamayı kabul etmeyeceklerini belirtmişlerdir (Kaplan,1999: 122). Konferansta az gelişmiş ülkeler adına da Gandhi konuşma yapmış ve en büyük kirliliğin az gelişmişlik olduğunu öne sürmüştür (Gürseler,1992: 23).

Bu olaylar ışığında sırasıyla 1983 yılında Norveç öncülüğünde WCED diye adlandırılan Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu kurulup, 1987 senesinde ise neredeyse tüm ülkelerin ortak katılımıyla beraber Our Common Future adında küresel bir yönetim raporu hazırlanmıştır (Aksu, 2011: 14). Rapor'da, gelişmenin "sürdürülebilir" olması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesinin de buna katkı sağlayacağı, en önemli çözüm yolu olarak önerilmiştir. Raporda yerel yönetimlere biçilen rolün, kamusal politikalarda daha etkin şekilde uygulanmasını teşvik edilmekte olup etkileri yüzyıllar boyunca yerel ölçekte sınırlı olan insan faaliyetlerinin, günümüzde global manadaki tüm sistematığı etkilediği ifade edilebilecektir. Yine tüm

yerel kaynakların yurttaşlara aktarılarak, israf zihniyetinden kaçınılması ve bu yerel kaynakların sivil toplum argümanlarına aktarılması, bu aktarım nihayetinde üretilende de kalitenin göz önünde bulundurulması, raporda önem arz eden hususlardan olmuştur (Bozdoğan, 2005: 1020). Söz konusu rapor görüldüğü üzere adına yakışır şekilde bu alanda önemli bir kilometre taşı olmuş ve yerel yönetim konusunda sivil toplum örgütleri ile yurttaşlar arasında bir aracılık adımlarının atılmasını sağlamıştır.

Yerel Gündem 21 ile ilgili bir diğer önemli girişim ise 1992 senesindeki “Yeryüzü Zirvesi” konferansıdır. 170’i aşkın ülkeden katılımın gerçekleşmesiyle birlikte birçok konu ele alınmıştır. Gündem 21’in 28. maddesindeki “Gündem 21’in desteklenmesinde yerel yönetimlerin uygulamaları” konusu, belirtilen sorunların ve onların nasıl çözülebileceği konusunda öngörülen yerel faaliyetlerden bahsetmektedir. Bu sebepten ötürü yerel yönetimlerin sürdürülebilir kalkınma konusundaki rolü önem arz etmektedir. Halk çapında sürdürülebilir kalkınma konusunda harekete geçme ve katılım sağlanmasında en etkili kuruluşların genel itibarıyla yerel yönetimler olacağı öngörülmektedir. Gündem 21’in yerel yönetimlere konuyla ilgili verdiği yetkiler “Yerel Gündem 21”in ana esaslarını belirlemektedir. Sürdürülebilir kalkınmanın hayata geçmesi için öncelikle ülkelerdeki demokratik süreçlerin etkin şekilde faaliyet olması gerektiği belirtilmektedir (Yıkılmaz, 2003: 119).

Yerel Gündem 21, sürdürülebilir kalkınma konusunda Gündem 21’in temel hedeflerinin sağlanmasında amiral gemisi görevi almaktadır. Türkiye’de bu sürecin başlaması 1996 yılındaki İstanbul UN Habitat-2 konferansıdır. Söz konusu uygulama esasları ve ana hedeflere ulaşılması konusunda yerel yönetişimin kapılarını Türkiye de dahil 70’den fazla ülkeye açılması sağlanmıştır. Bu konferansta, Yerel Gündem 21 uygulamalarının bir kısım faydalı yönlerine işaret edilmiş, kutupların ortak bir masada oturmasını teşvik eden, bu yönün kolaylaştırıcı bulunduğunu ifade eden yönelimlerde bulunulmuştur (Toprak Karaman, 1998: 348).

“Yerel otoriteleri en yakın ortaklarımız olarak ve Habitat Gündem’inin uygulanmasında temel kabul ederek, her ülkenin yasal yapısı içerisinde, demokratik yerel otoriteler vasıtasıyla desantralizasyonu teşvik etmeliyiz. Aynı zamanda, özerkliklerine saygı göstererek, parlamenterlerle, özel sektörle, işçi sendikalarıyla ve

hükümet-dışı ve diğer sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliğini arttıracaktır. Keza, kadınların rolünü güçlendirecek ve özel sektör tarafından sosyal ve çevresel duyarlılığı olan toplu yatırımları teşvik edeceğiz” temasıyla başlanılan “Türkiye’de Yerel Gündem 21 Uygulamalarının Teşviki ve Geliştirilmesi Projesi” ile birlikte iki temel hedef üzerinde durulmuştur. Birincisi ülke düzeyinde Yerel Gündem 21’in etki ve sonuçlarının kapsamlı olarak tanıtılması olurken, ikincisi ise yerel ilgi gruplarının yerel yönetimlere katılımı ve bu mekanizmaların işlevliklerinin artırılması yönünde olmuştur (Aydınlı ve Akdeniz, 2004: 199).

“Türkiye’de Yerel Gündem 21’in Uygulanması” başlıklı ikinci proje ise 2000 yılında başlamış olup, Yerel Gündem 21 uygulamalarının artık proje olmaktan çıkartılıp, program ismiyle bir çatı altına alınması gerçekleştirilmiştir (Soygüzel, 2012: 5).

Türkiye’nin bugün gelmiş olduğu noktada Yerel Gündem 21, kentlerdeki sürdürülebilir kalkınma projelerinin yerel yönetimler ile ortaklaşa bir koordinasyonla beraber gerçekleştirilmesi fikrini taşımaktadır. Bu nedenden ötürü yerel yönetimler, yerel yönetim ilkelerine uygun olan uygulamaları meydana getirmektedirler.

2.2.5. Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri

Yerel Gündem 21 programı kapsamında, öncelikle her ülkede yerel yönetimlerin kendi halkları ile katılımcı bir süreç başlatıp ardından gündem 21 programı hakkında mutabakat sağlanması beklenmektedir. Uluslararası toplulukların ve yerel yönetimlerin bir arada çalışabileceği bir zemin oluşturma düşüncesi, bilgi alışverişi ve deneyim paylaşımı gibi konular için, yerel yönetim birlikleri ve koordinasyon işlevi gören kurumların oluşmasının sağlanması ve bütün bunların yanı sıra ülkedeki tüm yerel yönetimlerin karar alma, planlama ve uygulama süreçlerinde gençlerin ve kadınların dahil olabileceği proje ve programlar geliştirilmesidir. Bu anlamda en etkili yapılar Kent Konseyleri olarak ortaya çıkmaktadır (Öztürk, 2006: 230)

Yerel Gündem 21 programının uygulama modeli olarak temel aktör Kent Konseyleridir. Kent Konseylerinin yerel yönetimlerdeki rolü kentin örgütlü ve/veya örgütsüz kesimlerini bir katılımcı olarak ve Yerel Gündem 21 bünyesi altında buluşturmaktır. Yerel Gündem 21 programın katılım, proje grupları, kozalar ve çalışma grupların seviyesinde oluşturulmaya ve sürdürülmeye çalışılmaktadır. Kent Konseylerinin geniş katılımlı oluşu bu süreçte onları en önemli karar organı işlevi yapmaktadır (Güneş, 2004:135).

Yerel Gündem 21'in Türkiye genelinde ele alındığı katılım unsuru durumu kent konseylerinin açılmasına neden olduğu gibi 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesinde de açık şekilde belirtilmiştir. Buna göre “kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan” oluşumlar olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanı sıra söz konusu maddelerde ayrıca “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin” katılımıyla oluşacağı belirtilmiştir.

Bilindiği gibi katılımcı demokrasilerde, “yerel halk katılımı politika çalışmalarının bir parçası olan yönetimin oluşturulması, karar alma, planlama ve uygulama süreçlerine her aşamada halkın katılımı, halkın dilek istek ve beklentilerinin sürekli dinlenmesi, tespit edilmesi ve yapılan işlemler hakkında halkın bilgilendirilmesi” şekilleri temeldir (Turgut, 2010: 422). Bu fikir ve maddeler ışığında kent konseyleri, toplumun tüm kesiminin şikâyet, beklenti ve istekleri açısından tüm kenti örgütleyebilme olanağı sağladığından dolayı istediği değişimleri elde etme konusunda avantajlı bir konumdadırlar. Bu sayede kentlerde meydana gelen sorunlar kolay bir şekilde tespit edilmekte ve hızlı bir yolla çözüme kavuşturulmaktadır.

Türkiye’de yönetim kavramının uygulanması konusunda yerel yönetimler seviyesinde gerçekleştirilen çalışmalar, yerel yönetimlerin projelerine ve uygulamalarına vatandaşların yabancılaşmasını önlemek ve yurttaşların kendileriyle

alakalı hususlarda söz sahibi olup, bu tür uygulamaları tam manasıyla bir demokrasi projesi olarak tanımlamaya hizmet etmektedir. Bu yaklaşım kentlinin özellikle kent ile alakalı büyük projelerin her aşamasında, şeffaf bilgi sahibi olabilmesine de hizmet edecektir (Haktankaçmaz, 2004: 54).

Olumlu özelliklerinin dışında kent konseyleri, özellikle belediye ile olan ilişkileri yönünden de eleştirilmektedir. Bu eleştirilerin temelinde konseylerde alınan kararların, belediyelerin onayı olmaksızın hayata geçirilemeyecek olması yatmaktadır. Yönetişim anlayışının bir gereğine aykırı olarak belediyeler tarafından gösterilen tekel olma hırsı, bu bağlamda kent konseylerinin işleyişine engel olabilmektedir. Bu sebeple kent konseylerinin ihtiva ettiği anlamı bağımsızca ele alan belediyelerin varlığının artırılmasıyla bu tür durumlar aşılabilir ve kentlerin diğer kentler karşısındaki rekabeti sürdürülebilir.

Türkiye’de ilk kez uygulanan Kent Konseyleri uygulamaları, pek çok ilde, karar alıcı mekanizmaların zorlaştırılması, gönüllülük duygusunun yitirilmesi, bürokratik engellerin çoğalması, kurumsal kabiliyetlerin azlığı ve tecrübesizlik gibi sebepler ile kısa zamanda lağvedilmek zorunda kalsa da güncellenen Belediye Kanunu ile yeni oluşumları hız kazanmıştır.

2.3. Türkiye’de Yerel Gündem 21 Genel Örgütlenme Yapısı

Yerel Gündem 21 sürecinin örgütlenmesinde belirleyici kavram “katılım” kavramı olmuştur. Katılım kavramının da, “sürdürülebilirlik”, “yönetişim”, “hesap verebilirlik” kavramları gibi çeşitli ve çok katmanlı anlamlar taşıdığı söylenebilir. Ulusların kendi ekonomik gelişmişlikleri ve süregelen yönetsel kültürleri katılım konusunda asıl belirleyiciler olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’deki örgütlenme biçiminin hem sivil toplum hem de hükümet ayağının birbirleri ile ilişkili olduğu görülmektedir (Yükselen, 2004: 249). Yerel Gündem 21’in Türkiye’deki örgütlenme yapısı ve Türkiye’de Yerel Gündem 21 Bölgelerine Göre dağılım, Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Yerel Gündem 21 ile İlgili Kurum ve Kuruluşlar

<p style="text-align: center;">YEREL GÜNDEM 21 KOORDİNATÖR KURULUŞLARI</p> <ul style="list-style-type: none"> • UNDP - BM Kalkınma Programı • IULA - EMME (UCLG-MEWA) Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı (Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler, Ortadoğu ve Batı Asya Teşkilatı) 	<p style="text-align: center;">PROJEYE DESTEK VEREN ORTAKLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habitat ve Gündem 21 Gençlik Derneği • WALD (Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi) • VTR Araştırma Yapım Yönetim
<p style="text-align: center;">YEREL GÜNDEM 21 YÖNLENDİRME KURULU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Devlet Personel Başkanlığı • Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü • T.C. İçişleri Bakanlığı • T.C. Dışişleri Bakanlığı • T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı • AB Başkanlığı 	

Kaynak: Güneş, 2004: 68

2.4. Türkiye’de Yerel Gündem 21 Uygulamalarında Kent Konseylerinin ve Gençlik Meclislerinin Ön Plana Çıkması

Türkiye’de Yerel Gündem 21 çalışmaları Gündem 21’de öngörülen süre içinde başlatılamamış ve çalışmalar çok sınırlı kalmıştır. Fakat, özellikle Habitat II konferansı sonrasında bazı yerel yönetimlerde Yerel Gündem 21 çalışmaları başlatılmış ve ardından da bunların uygulamalarına destek olmak amacıyla bir dizi proje faaliyete geçmiştir. 2000’li yıllara gelindiğinde ise, Yerel Gündem 21 uygulamaları birer proje olmaktan çıkarılarak program mahiyetine dönüştürülmüş, bu programın en geniş çaplı

uygulayanı ve aktörü de pek çok şehirde bu adla anılan, Kent Konseyleri ve Meclisler olmuştur (Atvur, 2009: 234).

6 Mart 1998 tarih ve 23278 sayılı, 8 Şubat 1999 tarih ve 23605 sayılı, 22 Ocak 2001 tarih ve 24295 sayılı, 4 Aralık 2001 tarih ve 24603 sayılı, 11 Haziran 2003 tarih ve 25135 sayılı, 12 Kasım 2003 tarih ve 25287 sayılı, 24 Nisan 2007 tarih ve 11942 sayılı Bakanlar Kurulu kararları da Resmi Gazete'de yayımlanarak 81 için de uygulanması gerekli hale getirilmiş ve Yerel Gündem 21 çalışmaları kapsamında Kent Konseylerinin hızlanmasına büyük katkılar sağlamıştır (Kestellioğlu, 2011: 127).

1997'de o zamanki adıyla IULA - EMME koordinatörlüğünde UNDP desteği ile başlatılan proje uygulaması 2009 yılı itibariyle beşinci aşamaya gelmiştir. IULA – EMME ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı kapsamında sürdürülen oluşum, Türkiye'de Yerel Gündem 21 Programı adıyla işleyişine devam etmekte olup, programın teşviği, uygulanması, yerelleştirilmesi, bin yıllık kalkınma hedeflerine ulaştırılması ve türevlerinin güçlendirilmesi temellerine dayandırılmıştır (Atvur, 2009: 234).

Aşağıda projenin geçirdiği aşamalarda yürütülen faaliyetler ve elde edilen sonuçlar özetlenmiştir. Türkiye, Yerel Gündem 21 Programının son aşama projesi “Kent Konseylerinin ve diğer yerel demokratik yönetim mekanizmalarının güçlendirilmesi işlevine yönelik kapasite ve geliştirme desteği sunulması” başlığı altındadır.

2009 yılında gerçekleştirilen yerel seçimlerin ışığında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi ile kanuni bir zemin bulan kent konseylerinin, yerel yönetimler bünyesinde sürdürülmesi ve desteklenmesi, daha geniş bir tabana yayılması için Yerel Gündem 21 programı devam ettirilmiştir. Bu son aşamada, demokratik yerel yönetim temelinde sürdürülebilir kalkınmanın yerelleşmesini hedefleyen Yerel Gündem 21 süreçlerinin, bundan böyle kent konseylerinin bünyesinde devam etmesinin ve içselleştirilmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu proje kapsamında üç temel hedef belirlenmiştir:

1. Hedef: Sahip çıkma. Yerel idarecilerin gündem çalışmaları ve destekleri ile, kent konseylerinin tabana yayılması, kapasitelerinin geliştirilmesinin tesisi, çalışma yöntem ve prensiplerinin şehre ve idareye kabul ettirilmesidir.

2. Hedef: Çözümde ortaklık. Farklı büyükşehir, il ve ilçelerde kurulan kent konseylerinin kendi aralarındaki istişare mekanizması ve işbirliği duygusunun kurulmasıdır.

3. Hedef: Aktif katılım. Yerel Gündem 21 programına dair tüm önellerin, kent konseyleri çatısı altında yürütülmesinin tesisi ve buna dair gündem ile çalışmaların geliştirilmesidir. (Emrealp, 2010: 9).

2.5. Gençlik Meclislerinin Kent Konseylerindeki İşleyiş Süreci

Yerel Gündem 21 programının tüm dünyada bir gereği olduğu gibi Türkiye’de de sürecin hızlandırılmasına yönelik bir takım geniş tabanlı ve ortak katılıma yönelik yönetim mekanizmaları meydana gelmiştir. Programın ana iskelesini oluşturan bu yapılar, her kentte kendilerine özgü koşullar altına işlev göstermektedirler. Bunun yanı sıra farklı uygulamalarda birçok ortak yöne de rastlanmakla beraber, en etkin yapılar Kent Konseyleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Belediyeler bünyesinde oluşturulan Kent Konseyleri’nin, mevzuat ve yükümlerine baktığımızda, belediyelerle, ekonomik, sosyal, idari, yatırım ve çevre planlamaları, kültür ve sanat faaliyetleri gibi pek çok ortak görev tanımında buluştukları görülebilmektedir. (Taş ve Çiçek, 2017: 312).

Bu ortak görev ve tanımların en önemli derecede kesiştiği nokta da gençlik kavramı ve şehrin gençlerine dair üretilecek hizmetler noktasında göze çarpmaktadır.

Kent Konseyleri kapsamında oluşturulan meclis ve çalışma grupları içerisinde başı çeken Gençlik Meclislerine ve ruhuna, Kent Konseyleri yönetmeliğinin 4. maddesinin c fıkrasında “*Meclisler ve çalışma gurupları: Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını*

hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları...” ve 6. Maddesinin 6. fıkrasında “Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak...” ifadeleri ile yer verilmiştir.

Bu hükümler nazarınca Gençlik Meclislerinin, bölgenin yaşayan tüm gençlerine kapısı açık, katılımcı ve gönüllülük esasına dayalı yapılar olarak hizmet verdikleri, örgütlü ve örgütsüz tüm kesimlerin gerekli temsilinin ve bununla birlikte kurumsal ve kişisel katılımlarını sağladıkları rahatlıkla ifade edilebilecektir (Özer, 2011: 56).

Sivil toplumu, yerel yönetimi ve merkezi yönetimi bir ortaklık vasıtasıyla, çalışma grupları aracılığı ile yöneten Gençlik Meclislerine üye olunabilmesi için bulunması gereken yaş aralıklarına dair pek çok tartışma ve eleştiri bulunmakla beraber, teknik bu tartışmalardan ziyade Gençlik Meclislerinin siyasi tercih, dil, din, etnik köken, kültür, cinsiyet ve eğitim farkı gözetilmeksizin topluma hitap ediyor olması, öne çıkan yanı olmaktadır (Belli ve Aydın, 2015: 10)

Gençlerin karar alma mekanizmalarındaki paylarının artırılmasına yönelik politikalar oluşturulurken, gönüllülük temalı ana prensibinden sapmaksızın Gençlik Meclislerinin üye sayısı, idari kuralları ve yönetimlerine ilişkin şekil şartları konseyler içerisindeki çalışma yönergeleri ile değişebilmektedir (Kutlu vd., 2009: 526).

Bu noktada şehirde karar alma mekanizmaları Belediye, İl Genel Meclisi, Basın, Stratejik Planlar, Sivil Toplum Kuruluşları dünyası, Kent Konseyi ve lobi faaliyetleri ile işlemekle birlikte; karar alma süreci ise, öncelikle Gençlik Meclisi ile başlar ve sırası ile Kent Konseyi, Kent Konseyi Genel Kurulu Kararı, Belediye Meclisi’nde neticelenir (UGP, 2017: 8).

Kentin yaşam kalitesinin artırılması ve kentlerin yaşanabilir hale gelmesi adına kentin gençleri adına hak ve hukukun gözetilmesi, sosyal dayanışmayı geliştiren bir fonksiyon üstlenmesi, sürdürülebilir gelişmenin sağlanması nedeniyle hemşehrilerde bilinç oluşturulması, yerel düzeyde katılım gösterme ile hesap sormasıyla yönetim mekanizmasının önemli argümanlarından biri olan Gençlik Meclislerinin, izah edilen

bu yönleri ile, işlevsel manada pek çok donatısı bulunan Kent Konseylerinin, kuruluş ruhuna uygun, etkili bir biçimde çalışmasını sağlayan mekanizmaları arasında sayılabileceği açıktır (Çetin, 2010: 28).

2.6. Gençlik Meclisleri

Yerel Gündem 21 programının Türkiye'deki en önemli araçlarından biri olan gençlik meclisleri, söz konusu program içerisindeki temelini Yerel Gündem 21 programının 25. bölümü ile Birleşmiş Milletler Johannesburg Uygulama Planındaki 170. paragraftan almaktadır. Söz konusu 25.bölümde *“Dünyanın her yerindeki gençlerin, kendilerini ilgilendiren alanlarda karar verme süreçlerine, bugünkü yaşamlarını etkilediği ve gelecekleri için de uzantıları olacağı için, her düzeyde katılmalarının sağlanması, zorunluluğu”* ifade edilmiştir. BM Johannesburg Uygulama Planı'nın 170. Paragrafı ise *“Sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin programlara ve faaliyetlere gençliğin katılımının, örneğin yerel gençlik konseylerinin veya eşdeğerlerinin desteklenmesi ve bulunmadığı yerlerde kurulmalarının cesaretlendirilmesi yoluyla, desteklemesi veya teşvik edilmesi”* yönündeki uluslararası taahhüdü içermektedir.

Pek çok gençlik meclisi tarafından prensip edilerek kabul edilen ve örnek yönerge taslağına Ulusal Gençlik Parlamentosunun 2009 yılı 5. Olağan Genel Kurulu'nda alınan ortak yazıda ise *“yerel ve ulusal demokratikleşme sürecinde, gençlerin düşüncelerini açıkça söyleyebilmelerini, çözüm üretebilmelerini, karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarını sağlayan, kendi sorunlarına sahip çıkmalarını özendiren gönüllülük temelinde, Kent Konseyleri bünyesinde yer alan organlar”* olarak tanımlanmaktadır (UGP, 2009: 19).

1997 yılında kurulan Habitat İçin Gençlik Derneği tarafından da yoğun olarak yapılan kolaylaştırıcı faaliyetler nedeniyle, Yerel Gündem 21 uygulama ve programları, gençlerin birçok alandaki sorunlarının çözülmesine ve onların siyasal yönetime katılımları konusunda büyük bir ivme sağlamıştır (<https://habitatdernegi.org/habitat-hakkinda/>). İlk etapta proje kentlerle başlayan

program, 73 şehirden katılan Gençlik Meclisleri ile uygulama bulunmaktadır. Yerel Gündem 21 programı içinde gerçekleştirilen sayısız ulusal, bölgesel ve yerel gençlik toplantıları ile birlikte Türkiye genelindeki gençlik meclislerinin birbiri arasındaki iletişim ve işbirliği olanakları da artmaktadır. Bütüncül bir gençlik siyaseti meydana getirme amacıyla gerçekleştirilen ve 19 Mayıs 2004 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tören salonunda oluşmuş Ulusal Gençlik Parlamentosu kurulduğu andan bu zamana kadar;

- Ulusal ve yerel düzeyde gerçekleştirilen ve toplumsal hayata etkin siyasal katılımın sağlanması,
- Gençlerin kişisel haklarının geliştirilmesi ve korunması,
- Gençlerin, birey olarak gelişimin önünün açılması,
- Gençlik meclisleri arasında işbirliği ve iletişimin artırılması,
- Bilişim teknolojilerini çağın gerektirdiği şekilde etkin kullanılması gibi birçok durumun gerçekleştirilmesini hedeflemektedir (UGP, 2005: 2).

Ulusal Gençlik Parlamentosu, gençlik meclisleriyle koordineli olarak tüm bu çalışma ve projeleriyle beraber Türkiye'deki gençlik algısının geliştirilmesi ve daha iyiye gitmesine katkı sağlarken, aynı zamanda da kurumsallaşmayı da sağlayarak Türkiye'nin en büyük öncü gençlik iletişim ağına dönüşmüştür. Ulusal Gençlik Parlamentosu, kentlerin nüfus yoğunluğu baz alınarak, kadın ve erkek temsilcilerden oluştuğu gibi, her bir gençlik meclisinin bir temsilcisinin katılımıyla oluşan koordinasyon kurulu, danışma kurulu ve yürütme kurulu organlarından meydana gelmektedir.

1980 darbesi sonrası, depolitizasyon politikalarına maruz kalan genç nesil, süreç içerisinde gelişen demokratikleşme ile birlikte, alternatif katılım yolları aramış, bu noktada en şeffaf ve güvenilir yapılardan olan Kent Konseyleri Gençlik Meclisleri ön plana çıkmıştır (Altun ve Irk, 2015: 413).

2.7. Konya İli Gençlik Meclisleri

Kısa zamanda üzerinde ilgi toplayarak geniş kitlelere yayılan Gençlik Meclisleri, Konya ilinde 13.05.2005 tarihinde, Konya Büyükşehir Belediye Meclisinin 53 sayılı kararı ile kurulmuş, verilen karar ile yürürlüğe konulan Gençlik Meclisi yönetmeliğinin 5. maddesinde, meclisin amaçları “...Konya’da yaşayan gençlerin problemlerini, taleplerini ifade etmelerini ve çözümünde aktif rol almalarını, içinde yaşadığı Ülkesinin, Milletinin, Milli, Manevi ve Ahlakı değerlerini, Örf ve Adetlerini düşünebilmelerini ve geleceklerine güvenle bakabilmelerini...” sağlamak olarak tanımlanmıştır. (<http://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/66126>)

İlgili yönetmelikte dikkat çeken husus ise, Gençlik Meclisi’nin, bir Kent Konseyi çatısı altında oluşturulmaması, madde 14’ün “Meclis, çalışmalarında bağımsızdır. Çalışmalarında idari ve bürokratik işlemler, Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Eğitim Şube Müdürlüğü’nce yürütülür. Gençlerin çalışmalarında görev almak üzere yeteri kadar danışman görevlendirilir” ifadesi ile belediyenin idari birimlerinden biri bulunan daire başkanlığına bağlanmış olmasıdır. Bu durum her ne kadar idari bir hiyerarşi endişesi uyandırsa da meclis çalışmalarının bağımsızlığı vurgusu, katılım, yönetim ve Yerel Gündem 21 kavramlarının ruhu ile örtüşebilmektedir. Nitekim zaman içerisinde şehirde kurulacak olan Gençlik Meclislerinin, Kent Konseyleri ile çalışmakta oldukları görülecektir.

Pek çok ilçesinde var olmasına rağmen, yoğun programlar, düzenli kurumsal yapı ve işlevsellik açısından Konya ilinde Konya Büyükşehir Belediyesi ile merkez ilçelerinde bulunan Selçuklu, Meram ve Karatay Belediyelerinin Gençlik Meclislerinin bir kısım faaliyetleri göze çarpmaktadır.

Gençlik Meclislerinin dikkat toplaması ve üyelerin ilgilerini çekmesi, belediyeler tarafından götürülen hizmetler, yani inşa edilen ya da faaliyete geçirilen, donanımlı ve kullanışlı gençlik merkezleri ile oluşmuştur. Bu yapılar haricinde, Konya’da, bir kısım sivil toplum kuruluşları ile Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın taşra teşkilatlarına bağlı gençlik merkezleri de ifade edilen yapılara karşı algıyı artırmakta fayda sağlamıştır (<http://genclikmerkezi.gsb.gov.tr/Site/genclikmerkezi.aspx>).

2010 yılında aktif hale gelerek, yasal zeminleri üzerine tekrar inşa edilen Konya Gençlik Meclisleri, kısa vade içerisinde kurumsal yapılarını oluşturmuş, oluşan koordinasyonda Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi öncü ve örnek nitelik taşımış, bu kimliklerin hayat bulması için, belediyelerin gençlik merkezleri en sağlıklı ortamı tesis etmiştir. Yıllardır icra edilen olağan ve olağan üstü genel kurullarda, başkanlık seçimleri ile yönetimde değişiklikler yapılmasına rağmen, Konya ili merkezinde faaliyet gösteren Büyükşehir, Selçuklu, Meram ve Karatay Gençlik Meclislerinin, organik bağ olmaksızın oluşturduğu istişare halkası, Türkiye'ye örnek teşkil eder niteliğe bürünmüştür. Her ay bir gençlik meclisinin ev sahipliğinde yapılan bu buluşmalar sayesinde, tüm yöneticiler ve üyeler, birbirleri ile paylaşımda bulunma ve tanışma fırsatına sahip olmakta, üretilen projeler üzerine görüşmeler ve fikir alışverişleri yapmakta, kente fayda sağlayacak ortak organizasyonlar üzerine beyin fırtınaları gerçekleştirilmektedir (Konya Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi Başkanı Ali Cihan Özensel ile Mülakat, Konya; 10 Nisan 2019).

Şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi'nin 4. dönem 9. yılını geçirmekte olduğunu belirten Özensel, Gençlik Meclisi çatısı altında önceki dönemlerde yöneticilik yapmış kadın ve erkeklerden, kamu kurumlarında üst pozisyonlarda idarecilik yapan, yerel ve ulusalda aktif siyasette önemli konumlarda bulunan, Belediye Meclis üyelikleri ve Encümen üyeliklerinde bulunan, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında milletvekilliği yapan, ülkemizi uluslararası kuruluşlarda temsil eden pek çok ismin bulunduğunu da ifade etmiştir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin de üyesi ve yönetiminde bulunduğu Dünya Tarihi Kentler Birliği'nin Gençlik Formunda da şehrin gençlerini kendilerinin temsil ettiğini ifade eden Başkan Özensel, bu misyonun öneminin farkında olduklarını söylemiştir. (Mülakat, Konya; 10 Nisan 2019)

Mutad dönemlerde yapılan genel kurullarında, Gençlik Meclisi başkanlığı değişmektedir. Bu genel kurullara, ilgili belediyenin başkanları da onur konukları olarak iştirak etmekte, normal şartlar altında sahip oldukları koltuklarını, Gençlik Meclisi Başkanları'na teslim etmektedirler. 25 Aralık 2017 tarihinde gerçekleşen Konya Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi olağan genel kurul toplantısında,

dönemin Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, bu faaliyetlerin ne kadar önemli olduğunu, Belediye Gençlik Meclislerinin geniş hedefler konularak oluşturulduğunu, belediyenin yapmakla görevli olduğu işlerin aynı zamanda yorum yoluyla Gençlik Meclisinin de görevi haline geldiğini ifade etmiş, özelde gençlik hizmetleriyle ilgili çalışması gereken gençlik meclislerinin bu vasfıyla da bir mektep vazifesi gördüğünü belirtmiştir (<http://www.milliyet.com.tr>).

Gençlik Meclislerinin faaliyet ve toplantılarına ev sahipliği yapan yüksek imkanlı Gençlik Merkezleri, bu yapıların vazgeçilmez önellerinden olmuştur. 17 Aralık 2010 tarihinde dönemin Başbakanı, Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açılışı yapılarak faaliyete geçen Konya Büyükşehir Belediyesi Kılıçarslan Gençlik Merkezi, 5200 m² toplam alanı ile Türkiye'nin en büyük gençlik komplekslerinden biri olmuş, bünyesinde barındırdığı spor alanları, buz pateni pisti, sinema salonları, atölyeler, kütüphane, çamaşırhane, kafeterya, rekreasyon alanları, psikolojik danışma birimleri, hobi kursları, drama ve tiyatral eğitimler gibi imkanlarla, üniversite öğrencilerinin yoğunlukta bulunduğu bir bölgede, adeta bir cazibe merkezi haline gelmiştir (Konya Büyükşehir Belediyesi Gençlik, Spor ve Eğitim ve Daire Başkanı Alper Oral ile Mülakat, Konya; 20 Mayıs 2019).

İlçe belediyeleri tarafından inşa edilerek faaliyete alınan gençlik merkezleri de, aynı model üzerine kurularak çalışmış, yine bu yapılar, Gençlik Meclislerine çatılık etmiştir. Selçuklu Belediyesi Talha Bayrakçı Gençlik Merkezi, Karatay Belediyesi Celalettin Karatay Gençlik Merkezi ve Meram Belediyesi Mehmet Ali Özbuğday Gençlik Merkezi, 3 merkez ilçenin yatırımları olmuş, bu kompleksler içerisinde de pek çok fiziksel ve sosyal olanağa belediyelerce yer verilmiştir (<http://www.selcuklu.bel.tr/>; <https://www.karatay.bel.tr/>; <http://www.meram.bel.tr>)

Konya Gençlik Meclisleri tarafından mutad olarak düzenlenen ortak programlar da göze çarpmaktadır. Şehre ilk kez gelerek üniversiteye kayıt olan ve Gençlik Spor Bakanlığı'na bağlı yurtlarda konaklayan öğrencilerin ortak bir organizasyon ile özel Sema Törenlerine götürülmesi, gençleri, Gençlik Meclisi ile tanıştıran, geleneksel bir karşılama mahiyetinde düzenlenmektedir. (Karatay Kent Konseyi Gençlik Meclisi Başkanı Mehmet Aydemir ile Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019) Her bahar döneminde

çevre bilinci uyandırmak ve gençlerin yaşadıkları kent ile bağlarının tesisi amacıyla, belediyeler tarafından tahsis edilen alanlara, gençlerin bu alanlara transferi vesilesiyle fidan dikim şölenleri tertip edilmekte, bu şöenlere belediye başkanları informel kıyafetleri ile katılarak binlerce genç ile buluşabilmektedir. Yine bu dönemeler içerisinde, 110 ülke ile aynı gün içerisinde başlanan ve Let's Do It! (Haydi Yapalım!) sloganı ile mana bulmuş çevre temizliği hareketi, kentte yaşayan insanların şaşkın bakışları arasında, yüzlerce gencin sokaklarda temizlik yaptığı, yaşamsal alanlara katkı sağlayarak ilişki kurdukları programlar silsilesi olarak yankı bulmaktadır (Meram Belediyesi Gençlik Meclisi Başkanı Sergen Gör ile Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019).

Belediyeler tarafından sağlanan olanaklar ve yöneticilerin yüksek algısı sayesinde, Gençlik Meclisi üyelerinin çalışma azim ve iştahlarının arttığı da ifade eden Selçuklu Kent Konseyi Gençlik Meclisi Başkanı Çağrı Atik (Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019) bu durumun gençlerin üretme gayretine de büyük etki ettiğini ifade etmektedir. Selçuklu Torunları Ecdadla Buluşuyor sloganı ile yola çıkan ve Konya'da yaşayan 30.000'e yakın lise öğrencisinin gününbirlik uçak seferleri ile Çanakkale'ye götürülmesini konu alan programlar silsilesi, şanlı zaferin genç nesillere anlatılması noktasında büyük fayda sağlamıştır. Yine, 2018 yılı içerisinde, 2 bine yakın kent sakini genç, Selçuklu Gençlik Zirvesi'nde, ulusal ve uluslararası manada üne sahip siyasiler, bürokratlar, ekonomistler, iş adamları, akademisyenler ve sanatçılar bir araya gelmişlerdir (<http://www.hurriyet.com.tr>).

Kent Konseyleri çatısı altında olsun veya olmasın, gönüllülük ve yönetim kavramları ile beslenmiş Gençlik Meclisleri, görüldüğü üzere, bir kıvılcım ile başlayarak genç ve dinamik zihinler ile beslenmeleri sayesinde kısa zamanda kent genelinde algı oluşturabilmiş, sadece buldukları şehirde değil, Türkiye genelinde de yankı uyandırabilecek çalışmalara imza atmış, henüz eğitim çağlarında, gençlere, politika üretme ve idarecilik üzerine en ideal katılım modelini tatbik edebilmişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GENÇLERİN SİYASAL KATILIMLARI VE GENÇLİK MECLİSLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KONYA ÖRNEĞİ

Konya İli Türkiye'nin en geniş yüzölçümüne sahip şehri olup, TÜİK 2018 verilerine göre nüfusu 2.205.609'dur. Nüfusun %16,8'i (371.374) 15 ila 24 yaş arası gençlerden oluşmaktadır (<http://www.tuik.gov.tr>). 3'ü devlet, 2'si vakıf üniversitesi olmak üzere sahip olduğu toplam 5 üniversite ve bu üniversitelerde okuyan yaklaşık 150.000 öğrencisi ile Konya İç Anadolu'nun adeta gençlik şehri haline gelerek cazibe merkezi olmuştur.

Konya ili Gençlik Meclisleri 2005 yılında kurulmuş ve 2010 yılında Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi'nin 1. Genel Kurulunu yapmasıyla aktif hale gelmiştir. Çalışmanın ana odak noktası olan Konya Büyükşehir Belediyesi, Selçuklu, Meram ve Karatay belediyeleri Gençlik Meclislerinin toplam üye sayısı 750'yi geçmekte, özellikle üye sayısının yarısından fazlası aktif bir biçimde gençlik meclisi çatısı altında faaliyetlere katılarak çalışmalarını yürütmektedir.

3.1. Çalışmanın Konusu, Amacı ve Önemi

Bulunduğu coğrafyada oldukça fazla genç nüfusa sahip ülkelerden biri olan Türkiye'de, gençlik üzerine yürürlüğe girmiş birçok kamu politikası bulunmaktadır.

Yürürlükte olan kamu politikalarının bir bölümü merkezi yönetim kuruluşları tarafından uygulanırken, bir bölümü ise seçmene ve vatandaşlara en yakın birimler olarak mahalli idareler aracılığı ile yürütülmekte ve gerçekleştirilmektedir. Seçmene ve vatandaşa en yakın birimler olarak yerel yönetimler tarafından hizmetler ve imkanların sunulması söz konusu olmuş, Gençlik Meclisi kavramı da uygulanabilip yeşerdiği yerlerde bunun en verimli ve aidiyet duygusunu geliştiren metotlarından bir tanesi olmuştur.

Çalışmanın bu bölümünde, Gençlik Meclisi üyelerinin siyasete, bakış açıları ve siyasal katılım davranışları, yapılan anket / saha çalışması ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın cevap aradığı sorular şu şekilde belirtilebilir;

- Gençlik Meclisleri, üyelerinin hayatlarına nasıl bir katkıda bulunmuştur?
- Gençlik Meclisi üyeleri, Gençlik Meclisleri ile nasıl tanışmıştır?
- Gençlik Meclisleri, üyelerinin siyasete olan bakış açılarını etkileyebilmiş midir? Etkilemişse bu algı olumlu mu, olumsuz mu olmuştur? Siyasi algılarının mevcut hali nasıldır?
- Belediye bürokrasisi içerisinde görev almakta olan bürokrat ve yöneticilerin, Gençlik Meclisi üyesi gençler ile iletişimi ne düzeydedir?
- Gençlik Meclisi'nin, üyelerinin akademik hayatlarına katkısı ne düzeyde olmuştur?
- Gençlik üzerine üretilen yerel ve ulusal politikalar hakkında Gençlik Meclisi üyelerinin kanaatleri nasıldır?

Türkiye'de Yerel Gündem 21 çalışmaları kapsamında her ne kadar tüm belediyelerde 24 Nisan 2007 tarih ve 11942 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Gençlik Meclislerinin kurulması zorunlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte literatürde gençlik kuruluşları ve gençlerle ilgili çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşları üzerine pek çok akademik çalışma yapılmışken, Gençlik Meclisleri ve bu meclislerin gençlerin siyasal katılımına etkisi üzerine pek çalışma yapılmamıştır. Bu bağlamda Gençlik Meclisinin gençlerin siyasal katılım davranışları üzerine nasıl bir etkisinin olduğunun incelendiği bu çalışmanın literatürdeki bu eksikliği tamamlayacağı düşünülmektedir.

3.2. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma, nicel bir alan araştırması olup, model olarak kesitsel tarama (survey) modeline göre gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak tam yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır.

Anket çalışmasında yer alan sorulara daha önce bu konuda gerçekleştirilen benzer ve yakın, “Yerel Yönetişimde Farkındalık: Antalya İli Örneği” (Lamba, 2012) ve “Gençliğin Siyaset Algısı ve Yönelimleri: Trakya Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma” (Şahinbaş, 2016) çalışmalarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

İlk aşamada tasarlanan anket sorularının katılımcılar tarafından ne düzeyde anlaşıldığının ve çalışmanın amacını yansıtip yansıtmadığını belirleyebilmek amacıyla 01.02.2019-15.02.2019 tarihleri arasında pilot bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmadan elde edilen geri bildirimler neticesinde ankette yer alan sorular yeniden gözden geçirilmiş ve anket formuna son hali verilmiştir. Daha sonrasında anket çalışmasının uygulama aşamasına geçilmiştir.

Anket formunda 41 adet kapalı uçlu soruya yer verilmiştir. Anket formunda ilk olarak araştırmanın kim tarafından ve hangi amaçla yapıldığı açıklanmış, elde edilen kişisel verilerin araştırma dışında kullanılmayacağı taahhüdünde bulunulmuştur.

Anket formu iki temel bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde katılımcıların sosyo demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. İkinci bölümde ise Gençlik Meclisi’ne üye olan katılımcıların siyasete bakış açıları, siyasal katılım davranışları gibi konulardaki düşünce ve tutumlarını ölçmeye yönelik çoktan seçmeli (kapalı uçlu) sorular yöneltilmiştir.

Anket çalışması Google Formlar aracılığı ile interaktif bir biçimde hazırlanarak katılımcılara mobil ve web tabanlı yollar ile ulaştırılmıştır. Anket 01.03.2019 ile 30.03.2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Doğrudan elektronik ortamda edinilen veriler SPSS programı aracılığı ile analiz edilmiş, katılımcılara yöneltilen her bir soruya yönelik frekans tabloları hazırlanmıştır. Bunun yanında yüzdesel dağılımlar ve alınan ortalamalar da ölçü olarak kullanılmış, özellikle meclis üyelerinin genel yapısı ve siyasal katılım düzeyleri analiz edilmiştir.

Elde edilen verilerin analizlerinde chi kare (X^2) testi, t-testi ve anova olarak da bilinen varyans analizi kullanılmıştır. Düz tablolar daha çok basit verilerin sunulması için tercih edilmiş iken, birden fazla değişkenin bulunduğu testler çapraz tablolar ile

sunulmaya çalışılmıştır. Verilerin karşılaştırılması esnasında 0,05'den küçük p değerleri için farklılıklar anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini araştırmak için benzer sorularda Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Çalışmada kullanılan ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0,881 olarak bulunmuştur.

3.3. Çalışmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini Konya'da faaliyette bulunan gençlik meclislerinin aktif halde bulunan üyeleri oluşturmaktadır. Halihazırda Konya'da faaliyette bulunan 4 Gençlik Meclisi'nde toplam 750'den fazla üye bulunmaktadır.

Çalışma, Konya genelinde yer alan Konya Büyükşehir Belediyesi, Karatay Belediyesi, Meram Belediyesi, Selçuklu Belediyesi Gençlik Meclislerinde aktif görevde bulunan 374 üye ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar belirlenirken basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmış, her bir üyenin araştırmaya katılımına imkân verilmiştir.

3.4. Çalışmanın Bulguları

Çalışmanın bu bölümünde, katılımcılara yöneltilen anket sorularına verilen cevaplar doğrultusunda yapılan analizler ve bu analizler neticesinde elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

3.4.1. Katılımcıların Sosya Demografik Özelliklerinin Analizi

Çalışmaya katılan örneklemin sosyo-demografik özelliklerini belirleyebilmek amacıyla yöneltilen sorulardan ilki, katılımcıların cinsiyet dağılımını belirlemeye yönelik olmuştur.

Tablo 3.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Kadın	238	63,6
Erkek	136	36,4
Toplam	374	100

Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %63,6'sı Kadın, %36,4'ü Erkektir. Bu durum, günümüz Türkiye popülasyonunun ve nüfusun cinsiyete göre dağılımının, Gençlik Meclisleri içerisinde aynı paralelde izlenemeyeceğini ortaya koymaktadır. Bir sosyalleşme aracı olarak Gençlik Meclislerinin çatısı altında kadınların yoğun bulunması, yapılan faaliyetler ya da bir kamu kuruluşunun sivil inisiyatifine duyulan güveni ortaya koyar niteliktedir.

Tablo 3.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı

Yaş	Sayı	%
18-22	272	72,7
23-25	76	20,3
26-30	18	4,8
15-17	8	2,1
Toplam	374	100

Çalışmaya katılanların yaş aralıkları incelendiğinde; 18-22 yaş arası %72,7; 23-25 yaş arası %20,3; 26-30 yaş arası %4,8; 15-17 yaş arası %2,1 olduğu gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, meclis üyeleri arasında çalışmanın ilerleyen bölümlerinde de inceleneceği üzere, üniversite çağındaki gençlerin yoğunluk gösterdiği rahatlıkla ifade edilebilir.

Tablo 3.3. Katılımcıların Medeni Durumu

Medeni Durum	Sayı	%
Bekar	360	96,3
Evli	14	3,7
Toplam	374	100

Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde %96,3'ü bekar, %3,7'si ise evli olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların görece yüksek oranda bekar olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Katılımcıların Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Sayı	%
Üniversite	333	89,0
Lisansüstü	20	5,3
Lise	19	5,1
Ortaokul	2	0,5
Toplam	374	100

Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde; %89,0 gibi yüksek bir oranının üniversite eğitimi gördüğü, %5,3'ünün Lisansüstü eğitiminin bulunduğu, %5,1'inin lise eğitimi gördüğü ve %0,5'inin ortaokul eğitimi aldığı görülmüştür. Katılımcıların eğitim durumuna göre dağılımda görece yüksek dağılımın üniversite öğrenimi gördüğü tespit edilmiştir.

Tablo 3.5. Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek	Sayı	%
Öğrenci	337	90,1
Memur	9	2,4
Çalışmıyorum	8	2,1
İşçi	4	1,1
Serbest Meslek	4	1,1
Özel Sektör	4	1,1
Avukat	3	,8
Öğretmen	2	,5
Mimar / Mühendis	2	,5
İşveren	1	,3
Toplam	374	100

Çalışmanın katılımcıları olan meclis üyelerinin, yaşa göre dağılımları ile eğitim durumları, icra etmiş oldukları mesleklere göre sorulan soruya da yakın oranlar da yansımıştır. Verilen cevaplara göre, katılımcıların, %90,1'i Öğrenci; %2,4'ü Memur; %2,1'i Çalışmıyor; %1,1'i İşçi, %1,1'i Serbest Meslek Erbabı; %1,1'i Özel Sektör

Çalışanı, %0,8'i Avukat; %0,5'i Öğretmen; %0,5'i Mimar / Mühendis ve %0,3'ü İşveren olarak hayatlarını idame ettirmektedirler. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun öğrenci olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.6. Katılımcıların Aile Gelir Durumu

Eğitim Durumu	Sayı	%
Orta Gelir Grubu	303	81,0
Alt Gelir Grubu	56	15,0
Üst Gelir Grubu	15	4,0
Toplam	374	100

Büyük bir çoğunluğu üniversite öğrencisi bulunan katılımcıların ailelerinin %81'inin Orta Gelirli; %15'inin Alt Gelirli; %4'ünün Üst Gelirli olduğu anlaşılmıştır.

Katılımcıların hayatlarından memnun olup olmadıklarını öğrenmek için, “Şu an hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?” şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular tablo 3.7.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.7. Gençlik Meclisi Üyelerinin Hayattan Memnuniyet Durumları

Memnuniyet Düzeyi	Sayı	%
Hiç Memnun Değilim	19	5,1
Memnun Değilim	30	8,0
Ne Memnunum Ne de değilim	139	37,2
Memnunum	154	41,2
Çok Memnunum	32	8,6
Toplam	374	100
Ortalama / ss	4,40	0,938

Not: (i) Ölçekte, Hiç Memnun Değilim 1; Memnun Değilim 2; Ne Memnunum Ne de değilim 3; Memnunum 4; Çok Memnunum 5 anlamındadır.

Katılımcıların %49,8'i hayatlarından memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Yalnızca %13,1'i ise memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların genel olarak hayatlarından memnun oldukları belirtilebilir.

Katılımcıların gelecekte umutlu olup olmadıklarını öğrenmek için, gelecekte ne kadar umutlusunuz şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular tablo 3.8.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.8. Katılımcıların Gelecekte Umutlu Olma Durumları

Umut Düzeyi	Sayı	%
Umutluyum	179	47,9
Ne Umutsuz Ne de umutluyum	85	22,7
Çok Umutluyum	44	11,8
Umutlu Değilim	37	9,9
Hiç Umutlu Değilim	22	5,9
Fikrim yok	7	1,9
Toplam	374	100,0
Ortalama / ss	4,44	1,23

Not: (i) Ölçekte, Fikrim Yok 1; Hiç Umutlu Değilim 2; Umutlu Değilim 3; Ne Umutsuz Ne de umutluyum 4; Umutluyum 5; Çok Umutluyum 6 anlamındadır.

Katılımcıların %59,7'si geleceklerinden umutlu olduklarını ifade etmişlerdir. Yalnızca %15,8'i ise umutlu olmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların genel itibarıyla geleceklerinden ümitvar oldukları belirtilebilir.

Katılımcıların dindarlık düzeylerini öğrenebilmek için, kendinizi dindarlık açısından nasıl değerlendirirsiniz şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular tablo 3.9.'da düzenlenmiştir.

Tablo 3.9. Katılımcıların Kendilerini Dindar Olarak Nitelendirme Durumları

Dindarlık Düzeyi	Sayı	%
Dindar Biriyim	251	67,1
Ne Dindar Biriyim Ne de Dindar Biri Değilim	88	23,5
Dindar biri değilim	19	5,1
Çok Dindarım	12	3,2
Fikrim yok	4	1,1
Toplam	374	100
Ortalama / ss	4,65	0,723

Not: (i) Ölçekte, Fikrim Yok 1; Dindar Biri Değilim 2; Ne Dindar Ne de Dindar Biri Değilim 3; Dindar Biriyim 4; Çok Dindarım 5 anlamındadır.

Katılımcıların %67,1'i kendisini dindar biri olarak ifade etmiştir. %23,5'i ise ne dindar, ne de dindar olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların genel itibarıyla dindar oldukları belirtilebilir.

Katılımcıların ideolojik düzlemde kendilerinin sağda mı solda mı konumlandıklarını öğrenebilmek için, siyasi görüş olarak kendinizi “sağ” ya da

“sol” görüş içerisinde nereye konumlandırırsınız şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular tablo 3.10.’da düzenlenmiştir.

Tablo 3.10. Katılımcıların Sağ–Sol İdeolojik Düzlemde Kendilerini Konumlama Biçimi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Toplam	Ort./ss
Sayı	7	4	9	16	63	57	52	83	32	71	374	7,03
%	1,9	1,1	2,4	4,3	16,8	15,2	13,9	16,8	8,6	19	100	2,184

Elde edilen bulgulara göre ideolojik düzlemde katılımcıların %9,7’si (0-4 arası / 36) sol olarak; %16,8’i (5 / 63) merkez olarak; %73,5’i (6-10 arası / 295) sağ olarak kendini tanımlamaktadır. Bu sonuçlara göre katılımcılar sağda yer almaktadırlar.

Katılımcıların siyasi yelpazede kendilerini nereye yakın hissettiklerini öğrenebilmek için, siyasi yelpazede kendinizi nereye ait görüyorsunuz şeklinde bir soru yöneltilmiş, ilgili sorunun cevaplarında birden fazla seçenek işaretleyebilecekleri belirtilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 3.11.’de düzenlenmiştir.

Tablo 3.11. Katılımcıların Siyasi Yelpazedeki Dağılımı

Siyasi Görüş	Sayı	%
Milliyetçi/Muhafazakâr	159	36,0%
Milliyetçi	84	19,0%
Muhafazakâr	71	16,1%
Ulusalıcı	33	7,5%
Sosyal Demokrat	26	5,9%
Cumhuriyetçi/Kemalist	25	5,7%
Liberal	20	4,5%
Hiçbiri	11	2,5%
Solcu	8	1,8%
Diğer	5	1,1%
Toplam	442	100

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %36’sı Milliyetçi/Muhafazakâr, %19’u Milliyetçi, %16,1’i Muhafazakâr, %7,5’i Ulusalıcı, %5,9’u Sosyal Demokrat, %5,7’si Cumhuriyetçi/Kemalist, %4,5’i Liberal, %1,8’i Solcu olarak kendisini ait hissettiği siyasi yaklaşımı belirtmiştir.

Katılımcıların hangi siyasi partiye taraftar bulduklarını öğrenebilmek için, kendinizi hangi siyasi partiye yakın hissediyorsunuz şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular tablo 3.12.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.12. Katılımcıların Siyasi Parti Taraftarlığı

Siyasi Parti	Sayı	%
AK Parti	191	51,1
Hiçbiri	120	32,1
MHP	37	9,9
CHP	10	2,7
İyi Parti	9	2,4
HDP	3	,8
Saadet Partisi	2	,5
BBP	2	,5
Toplam	374	100

Katılımcıların %51,1'i AK Parti; %9,9'u MHP; %2,7'si CHP; %2,4'ü İYİ Parti; %0,8'i HDP; %0,5'i Saadet Partisi; %0,5'i BBP'ye taraftar olduklarını belirtmişlerdir. %32,1 gibi çok büyük bir oranda katılımcı ise kendisini hiçbir siyasi partiye yakın hissetmediğini ifade etmiştir. Bu durum, siyasi arenada ne denli büyük bir açık bulunduğunu ya da mevcut siyasi partilerin gençlik çalışmalarına sosyolojik manada daha çok önem vermeleri gerektiğini ortaya koyar niteliktedir.

3.4.2. Katılımcıların Duygu Durumları

Katılımcıların duygu durumlarını belirleyebilmek için kendilerine birtakım önermeler verilmiş ve bu önermelere ne ölçüde katıldıkları sorulmuştur. Verilen cevaplar Tablo 3.13.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.13. Gençlik Meclisi Üyelerinin Duygu Halleri

Duygu Halleri	Hiçbir Zaman		Bazen		Her Zaman		Toplam		Ort.	ss.
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Aile Bağlarım Kuvvetlidir	11	2,9	87	23,3	276	73,8	374	100	2,71	,516
Kendimi Güvende Hissederim	15	4	180	48,1	179	47,9	374	100	2,44	,572
Kendimi Özgür Hissederim	26	7	175	46,8	173	46,3	374	100	2,39	,615
Kendimi Mutlu Hissederim	13	3,5	240	64,2	121	32,4	374	100	2,29	,525
Kendimi Huzurlu Hissederim	15	4	243	65	116	31	374	100	2,27	,527
İstediklerimi Elde Ederim	21	5,6	243	65	110	29,4	374	100	2,24	,543
Kendimi İdeallerime Yakın Hissederim	50	13,4	196	52,4	128	34,2	374	100	2,21	,658
Yaşam Koşullarımdan Memnunum	50	13,4	211	56,4	113	30,2	374	100	2,17	,639
Kendimi Yalnız Hissederim	56	15	268	71,7	50	13,4	374	100	1,98	,533
Kendimi Kaygılı Hissederim	55	14,7	274	73,3	45	12	374	100	1,97	,517
Kendimi Öfkeli Hissederim	53	14,2	297	79,4	24	6,4	374	100	1,92	,448
Çevreden Kendimi Soyutlarım	116	31	227	60,7	31	8,3	374	100	1,77	,585
Duygusal Çöküntü Yaşarım	118	31,6	224	59,9	32	8,6	374	100	1,77	,591
Kendimi Baskı Altında Hissederim	152	40,6	190	50,8	32	8,6	374	100	1,68	,625

Not: (i) Ölçekte, Hiçbir zaman 1; Bazen 2; Her zaman 3 anlamındadır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, örneklem grubun kendilerine verilen önermelerden en çok katıldıkları “Aile bağlarım kuvvetlidir” (2,71 ortalama) ifadesidir. İkincisi ise “Kendimi güvende hissederim” (2,44 ortalama) ifadesi olup, üçüncüsü “Kendimi özgür hissederim” (2,39 ortalama) ifadesidir. En az katılınılan ise “Kendimi baskı altında hissederim” (1,68 ortalama) önermesidir.

3.4.3. Katılımcıların Sosyal Yaşantıları

Katılımcıların sosyal yaşantılarını nasıl değerlendirdiklerini tespit ve analiz edebilmek için kendilerine birtakım sorular yöneltilmiştir. Bu bağlamda kendilerine bazı önermeler verilmiş ve bu önermelere katılım düzeyleri sorulmuştur. Verilen cevaplar Tablo 3.14.’de düzenlenmiştir

Tablo 3.14. Katılımcıların Gündelik Yaşantılarındaki Alışkanlıkları

Gündelik Yaşantı	Hiçbir Zaman		Bazen		Her Zaman		Toplam		Ort.	ss.
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Kitap Okurum	13	3,5	169	45,2	192	51,3	374	100	2,48	0,566
Telefonda Çok Vakit Geçiririm	17	4,5	185	49,5	172	46	374	100	2,41	0,578
Düzenli Spor Yaparım	84	22,5	215	57,5	75	20,1	374	100	1,98	0,652
Gazete Okurum	92	24,6	245	85,5	37	9,9	374	100	1,85	0,569
Televizyon İzlerim	132	35,3	202	54	40	10,7	374	100	1,75	0,633

Not: (i) Ölçekte, Hiçbir zaman 1; Bazen 2; Her zaman 3 anlamındadır.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, katılımcıların sosyal yaşamlarında en çok kitap okuduğu (2,48 ortalama), ikinci olarak telefonda çok vakit geçirdiği (2,41 ortalama), üçüncü olarak düzenli spor yaptığı (1,98 ortalama), dördüncü olarak gazete okuduğu (1,85 ortalama) ve son olarakta televizyon izledikleri (1,75 ortalama) tespit edilmiştir.

Katılımcıların sosyal yaşantılarını tespit edebilmek için yöneltilen ikinci soru “boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?” şeklinde olmuştur. Verilen cevaplar Tablo 3.15.’de düzenlenmiştir.

Tablo 3.15. Katılımcıların Boş Zamanlarını Değerlendirme Dağılımı

Boş Zaman Değerlendirme	Sayı	%
Aile/Arkadaşlarıyla Zaman Geçiririm	227	30,1
Kitap Okurum	191	25,3
İnternette vakit geçiririm	125	16,6
Tiyatro/Sinemaya Giderim	103	13,6
Yalnız Kalmayı Tercih Ederim	63	8,3
Alışveriş Merkezinde Giderim	37	4,9
Spor/Resim/Müzik	6	0,8
Uyurum	3	0,4
Toplam	755	100

Katılımcıların %30,1’inin boş zamanlarında aile / arkadaşları ile zaman geçirdikleri; %25,3’ünün kitap okudukları; %16,6’sının internette vakit geçirdikleri; %13,6’sının tiyatro/sinemaya gittikleri; %3’ünün yalnız kalmayı tercih ettiği; %4,9’unun alışveriş merkezine gittiği; %0,8’inin spor / resim / müzik ile ilgili olduğu; %0,4’ünün uyumayı tercih ettiği anlaşılmıştır.

Katılımcıların sosyal yaşantılarını tespitine yönelik olarak, televizyon ve telefon kullanma sürelerine dair kendilerine yöneltilen soruya verilen cevaplar Tablo 3.16.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.16. Katılımcıların Televizyon ve Telefon Kullanma Sürelerinin Dağılımı

Zaman	Televizyon		Telefon	
	Sayı	%	Sayı	%
1-3 Saat	150	40,1	151	40,4
4-6 Saat	11	2,9	156	41,7
6-10 Saat	2	,5	54	14,4
10 ve üzeri	0	0	13	3,5
Televizyon	211	56,4	-	-
Telefon	-	-	0	0
Toplam	374		374	

Katılımcıların televizyon ve telefon kullanım sürelerine ilişkin; %56,4 oranında büyük bir kısım televizyon izlemediğini belirtmiş olmakla, televizyon izleyen kesimin ise %40,1'inin gün içerisinde 1-3 saat aralığında izlemekte olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanında Telefon kullanım sürelerinin daha çok oranlarda bulunduğunu, %40,4'lük kısmının günde 1-3 saat aralığında; %41,7'lik kısmının 4-6 saat aralığında telefon kullandığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların sosyal yaşantılarını tespitine yönelik olarak kendilerine "televizyonda en çok hangi tür yayınları izlemeyi tercih edersiniz?" sorusu yöneltilmiş, ilgili soruya verilen cevaplar Tablo 3.17.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.17. Katılımcıların Televizyonda İzledikleri Program Türlerinin Dağılımı

Program Türü	Sayı	%
Dizi	153	26,1
Haber	135	23,0
Belgesel	131	22,4
Spor	67	11,4
Siyasi	39	6,7
Tartışma	37	6,3
Gündüz Kuşağı	12	2,0
Yarışma	7	1,2
İzlemiyorum	5	0,9
Toplam	586	100

Katılımcıların %26,1'inin Dizi; %23'ünün Haber; %22,4'ünün Belgesel; %11,4'ünün Spor Yayınları; %6,7'sinin Siyasi Yayınlar; %6,3'ünün Tartışma Programları; %2'sinin Gündüz Kuşağı; %1,2'sinin Yarışma Programları izlediği tespit edilmiş iken, %0,9'unun ise hiç televizyon izlemediği tespit edilmiştir.

3.4.4. Katılımcıların İnternet ve Sosyal Medya Kullanımları

Katılımcıların internette geçirdikleri zaman ve hangi sitelere girdikleri, ayrıca en çok kullandıkları sosyal medya araçlarının neler olduklarının belirlenebilmesi amacıyla, kendilerine bir dizi soru yöneltilmiş ve verilen cevaplar aşağıda düzenlenmiştir.

Tablo 3.18. Katılımcıların İnternette Zaman Geçirdikleri Sitelerin Dağılımı

Portal Türü	Sayı	%
Sosyal Ağ	266	44,2
Dizi/Film/Video Portalları	118	19,6
Haber	108	17,9
Oyun	41	6,8
Siyasi	29	4,8
Spor	28	4,7
Araştırma	11	1,8
Eğlence	1	0,2
Toplam	602	100

Not: (i) Katılımcılar birden fazla şık işaretleyebilmiştir.

Katılımcıların, internette hangi tür sitelerde daha çok vakit geçirdiklerine dair sorulan soruya, katılımcıların %44,2'si Sosyal Ağlar; %19,6'sı Dizi/Film/Video Portalları; %17,9'u Haberler olarak cevap vermiştir. Verilen cevaplar, Televizyonda tercih edilen yayınlara dair cevaplar ile örtüşmektedir.

Katılımcıların sosyal medyaya dair alışkanlıklarının tespit edilebilmesi için “en sık kullandığınız üç sosyal medya ağını yazınız” şeklinde sorulan açık uçlu soruya verilen cevaplar Tablo 3.19.'da düzenlenmiştir.

Tablo 3.19. Katılımcıların En Çok Kullandığı Sosyal Medya Araçlarının Dağılımı

Sosyal Medya Uygulaması	Sayı	%
Instagram	324	35,3%
Twitter	200	21,8%
WhatsApp	175	19,1%
Youtube	91	9,9%
Facebook	71	7,7%
Google +	13	1,4%
Pinterest	10	1,1%
SnapChat	6	0,7%
Kullanmıyorum	6	0,7%
Tumblr	4	0,4%
LinkedIn	4	0,4%
Onedio	3	0,3%
Tik Tok	3	0,3%
Diğer	8	0,8%
Toplam	918	100

Katılımcılara açık uçlu olarak sorulan bu soruya pek çok alternatif cevap verilmiş olsa da genel itibariyle %35,3 ile yüksek bir oranda daha çok görsel temalı işleyen Instagram ağı kullanıcılarının yoğunlukta bulunduğu; bunu %21,8'lik oran ile Twitter ağı kullanıcılarının takip ettiği görülmektedir. Bu soruda katılımcılar, hikâye paylaşılabilir özelliği sebebi ile daha çok haberleşme temelli bulunan WhatsApp uygulamasını da bir sosyal ağ olarak yorumlamışlardır. Sosyal Ağ denildiğinde ilk akla gelen Facebook ağının ise, katılımcı Gençlik Meclisi üyeleri arasında %7,7 gibi bir oran ile tercihte geri sıralarda kalması ise, bu uygulamaya, çalışmamızın hedef kitlesi yaş aralığında duyulan alakanın azaldığını gösterir niteliktedir.

3.4.5. Katılımcıların Devlete ve Kurumlara Duyduğu Güven Düzeyi

Katılımcıların devlete ve kurumlarına duydukları güven düzeyini tespit edebilmek için kendilerine “aşağıdaki yazılı olan kurumlara ne kadar güvendiğinizi belirtir misiniz?” şeklinde bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 3.20.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.20. Katılımcıların Devlete ve Kurumlara Duyduğu Güven Düzeyi

Kurum		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Toplam	Ortalama
													ss
Polisler	Sayı	22	16	35	20	33	42	33	45	40	88	374	6,65
	%	5,9	4,3	9,4	5,3	8,8	11,2	8,8	12	10,7	23,5	100	2,863
Ordu-Silahlı Kuvvetler	Sayı	23	17	29	25	50	33	31	34	29	103	374	6,61
	%	6,1	4,5	7,8	6,7	13,4	8,8	8,3	9,1	7,8	27,5	100	2,927
Karakollar	Sayı	24	18	33	22	37	48	36	41	41	74	374	6,44
	%	6,4	4,8	8,8	5,9	9,9	12,8	9,6	11	11	19,8	100	2,831
Emniyet Genel Müdürlüğü	Sayı	31	20	34	15	41	38	35	35	43	82	374	6,41
	%	8,3	5,3	9,1	4	11	10,2	9,4	9,4	11,5	21,9	100	2,98
Cumhurbaşkanı	Sayı	42	25	26	11	64	39	21	24	31	91	374	6,14
	%	11,2	6,7	7	2,9	17,1	10,4	5,6	6,4	8,3	24,3	100	3,123
Hastaneler	Sayı	23	22	27	24	52	54	41	51	27	53	374	6,14
	%	6,1	5,9	7,2	6,4	13,9	14,4	11	13,6	7,2	14,2	100	2,664
TBMM	Sayı	32	33	27	19	64	49	28	35	28	59	374	5,85
	%	8,6	8,8	7,2	5,1	17,1	13,1	7,5	9,4	7,5	15,8	100	2,867
Valiler – Kaymakamlar	Sayı	35	31	24	19	63	66	32	37	24	43	374	5,67
	%	9,4	8,3	6,4	5,1	16,8	17,6	8,6	9,9	6,4	11,5	100	2,725
Adalet ve Kalkınma Partisi	Sayı	55	28	26	17	60	35	23	39	34	57	374	5,66
	%	14,7	7,5	7	4,5	16	9,4	6,1	10,4	9,1	15,2	100	3,080
Belediye Başkanları	Sayı	38	29	35	23	74	42	40	29	25	39	374	5,46
	%	10,2	7,8	9,4	6,1	19,8	11,2	10,7	7,8	6,7	10,4	100	2,735
Üniversiteler	Sayı	37	33	35	27	63	41	44	47	24	23	374	5,37
	%	9,9	8,8	9,4	7,2	16,8	11	11,8	12,6	6,4	6,1	100	2,643
Diyamet	Sayı	60	32	29	21	55	45	33	35	31	33	374	5,24
	%	16	8,6	7,8	5,6	14,7	12	8,8	9,4	8,3	8,8	100	2,918
Sivil Toplum Örgütleri	Sayı	41	37	29	23	79	61	36	37	13	18	374	5,08
	%	11	9,9	7,8	6,1	21,1	16,3	9,6	9,9	3,5	4,8	100	2,495
ÖSYM	Sayı	61	37	36	29	62	37	26	33	24	29	374	4,93
	%	16,3	9,9	9,6	7,8	16,6	9,9	7	8,8	6,4	7,8	100	2,849
Milliyetçi Hareket Partisi	Sayı	60	35	33	25	75	50	29	29	18	20	374	4,82
	%	16	9,4	8,8	6,7	20,1	13,4	7,8	7,8	4,8	5,3	100	2,658
Eğitim Kurumları	Sayı	74	43	30	36	69	40	30	17	12	23	374	4,45
	%	19,8	11,5	8	9,6	18,4	10,7	8	4,5	3,2	6,1	100	2,687
Gazeteler	Sayı	67	46	26	39	79	43	32	19	11	12	374	4,39
	%	17,9	12,3	7	10,4	21,1	11,5	8,6	5,1	2,9	3,2	100	2,487
Televizyonlar	Sayı	86	47	33	43	64	37	22	19	9	14	374	4,06
	%	23	12,6	8,8	11,5	17,1	9,9	5,9	5,1	2,4	3,7	100	2,556
İyi Parti	Sayı	219	35	32	21	47	6	7	2	1	4	374	2,28
	%	58,6	9,4	8,6	5,6	12,6	1,6	1,9	0,5	0,3	1,1	100	1,921
Cumhuriyet Halk Partisi	Sayı	226	42	26	14	49	5	3	1	1	7	374	2,21
	%	60,4	11,2	7	3,7	13,1	1,3	0,8	0,3	0,3	1,9	100	1,951
Halkların Demokratik Partisi	Sayı	319	9	10	10	22			1		3	374	1,48
	%	85,3	2,4	2,7	2,7	5,9			0,3		0,8	100	1,365

Not: (i) Ölçekte, Güvenmiyorum 0; Güveniyorum 10 anlamındadır.

Tablo 3.20. incelendiğinde, 0-4 arasının güvenmiyor, 5'In kararsız, 6-10 arasının güveniyor anlama geldiği dikkate alındığında katılımcıların en çok güven

duydukları kurum 6,65 ortalama ile Polislerdir. İkinci en çok güven duyulan kurum 6,61 ortalama ile Ordu/Silahlı Kuvvetler olup, üçüncü en çok güven duyulan kurum ise 6,44 ortalama ile Karakollardır. En az güven duyulan kurumun ise 1,48 ortalama ile Halkların Demokratik Partisi olduğu tespit edilmiştir.

3.4.6. Katılımcıların Gençlik Meclisi Algısı

Tablo 3.21. Belediyelere Göre Gençlik Meclisi Üyelerinin Dağılımı

Belediye	Sayı	%
Selçuklu Belediyesi	152	40,6
Konya Büyükşehir Belediyesi	146	39,0
Meram Belediyesi	51	13,6
Karatay Belediyesi	25	6,7
Toplam	374	100

Katılımcıların %40,6'sı Selçuklu Belediyesi Gençlik Meclisi; %39,0'u Konya Büyükşehir Belediyesi Gençlik Meclisi; %13,6'sı Meram Belediyesi Gençlik Meclisi, %6,7'si Karatay Belediyesi Gençlik Meclisi çatısı altında faaliyet göstermektedir.

Tablo 3.22. Katılımcıların Görev Aldıkları Birimlere Göre Dağılımları

Birim	Sayı	%
Kültür, Sanat, Edebiyat	74	17,8
Organizasyon ve Medya Tanıtım	70	16,9
Arge, Eğitim, Strateji ve Analiz	69	16,6
Sağlık, Spor, Doğa, Toplum ve Yaşam	56	13,5
Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma	55	13,3
Dış İlişkiler	53	12,8
İnsan Kaynakları	30	7,2
Çevre ve Kent	8	1,9
Toplam	415	100

Elde edilen bulgulara göre; Meclis Üyelerinin %17,8'i Kültür, Sanat, Edebiyat birimlerinde; %16,9'u Organizasyon ve Medya Tanıtım; %16,6'sı Arge, Eğitim, Strateji ve Analiz; %13,5'i Sağlık, Spor, Toplum ve Yaşam; %13,3'ü Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma; %12,8'i Dış İlişkiler; %7,2'si İnsan Kaynakları

birimlerinde faaliyet göstermektedir. Bu sonuçlara göre, Meclis Üyelerinin tercihlerinin birbirlerine yakın oranlarda dağılmış olduğu belirtilebilir.

Tablo 3.23. Katılımcıların Gençlik Meclisi ile Nasıl Tanıştıklarının Dağılımı

Metot / Aracı	Sayı	%
Arkadaş Aracılığı	247	66,0
Kendi Araştırmalarım	44	11,8
Gençlik Merkezi	43	11,5
Sosyal Medya	15	4,0
Stant	11	2,9
Belediye Hizmetleri	9	2,4
Hocam Vesilesi ile	4	1,1
Televizyon	1	,3
Toplam	374	100

Katılımcıların %66 oranındaki önemli bir bölümü, Gençlik Meclisi ile arkadaşları aracılığıyla ile tanışmışlardır. Diğer seçenekler ise birbirlerine yakın oranlardadır. Bu durum, siyasal katılım araçlarına yakınlaşmada sosyal çevre faktörünün ne denli etkin bulunduğunu da ispatlar niteliktedir.

Tablo 3.24. Katılımcıların Pozisyonlarının Dağılımı

Pozisyon	Sayı	%
Üye	327	87,4
Yönetici	47	12,6
Toplam	374	100

Verilen cevaplar incelendiğinde, katılımcıların %12,6'sının Gençlik Meclisi'nde divan üyesi, komisyon başkanı vs. görevlerde çalışmakta, %87,4'ünün ise üye pozisyonunda çalışmakta olduğunu ortaya koymaktadır. Gençlik Meclislerinde katılımcıların gönüllülük esasına göre çalıştıkları ve faaliyet gösterdikleri rahatlıkla ifade edilebilir.

Tablo 3.25. Katılımcıların Gençlik Meclisi Toplantılarına Katılım Durumları

Katılım Durumu	Sayı	%
Tüm Programlara Katılım	195	52,1
Alanım ile İlgili Programlara Katılım	97	25,9
Yalnızca Komisyon ve Birim Toplantılarına Katılım	82	21,9
Toplam	374	100,0

Örneklem grubunun Gençlik Meclisi çalışma ve toplantılarına katılım durumları incelendiğinde, katılımcıların, %52,1'i tüm programlara katıldığını; %25,9'u alanı ile ilgili programlara katıldığını; %21,9'u da yalnızca çatısı altında bulunduğu komisyon ve birim toplantılarına katıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 3.26. Katılımcıların Gençlik Meclisi Çalışmalarına Katılma İsteklilikleri

Katılım Durumu	Sayı	%
Vaktim Var İse Katılım	196	52,4
Katılmak İçin Şartları Zorlarım	169	45,2
Denk Gelirsem Katılım	9	2,4
Toplam	374	100

Örneklem grubunun üyesi oldukları Gençlik Meclisinin çalışmalarına katılımları incelendiğinde, katılımcıların %52,4'ünün Meclis çalışmalarına katılmak için içerisinde bulunduğu şartları zorladığı; %45,2'sinin ancak uygun olması halinde katıldığı; %2,4'ünün ancak vakti var ise katılabildiği tespit edilmiştir.

Tablo 3.27. Gençlik Meclisi'nin Elde Edilen Kazanımların Dağılımı

Katkı Durumu	Sayı	%
Sosyal Anlamda Gelişimime Katkı Sağlıyor	290	22,7
Sosyo-Kültürel Birikimime Katkı Sağlıyor	239	18,7
Çevrem Gelişmesine Katkı Sağlıyor	216	16,9
Organizasyon Kabiliyetimi Arttırıyor	206	16,1
İstediğim Projeleri Burada Hayata Geçirebiliyorum	154	12,0
Akademik Anlamda Gelişimime Katkı Sağlıyor	135	10,5
Siyasi Taleplerime Karşılık Bulmama Yarıyor	40	3,1
Toplam	1280	100

Not: (i) Katılımcılar birden fazla şık işaretleyebilmiştir.

Katılımcılara “Gençlik Meclisine üye olmanız size nasıl katkı sağlıyor?” şeklinde bir soru yöneltilmiş ve verilen cevaplar 3.27.'de düzenlenmiştir. Elde edilen

bulgular değerlendirildiğinde, katılımcıların %22,7'si “sosyal anlamda gelişimime katkı sağladı”; %18,7'si “sosyo-kültürel birikimime katkı sağlıyor”; %16,9'u “çevremın gelişmesine katkı sağlıyor”; %16,1'i “organizasyon kabiliyetimi artırıyor”; %12'si “istediğim projeleri burada hayata geçirebiliyorum”; %10,5'i “akademik anlamda gelişimime katkı sağlıyor”; %3,1'i “siyasi taleplerime karşılık bulmama yardımcı” cevaplarını vermişlerdir.

Tablo 3.28. Gençlik Meclisi Üyeliğinin Yaşanılan Şehre Bakışa Etkisi

Etki Durumu	Sayı	%
Olumlu Yönde Etkisi Oldu	280	74,9
Etki Etmedi	90	24,1
Olumsuz Yönde Etkisi Oldu	4	1,1
Toplam	374	100

Katılımcılara, Gençlik Meclisi'ne üyeliğın ve meclis çalışmalarına katılımın, üyelerin yaşadıkları şehre bakış açılarını nasıl etkilediğini tespit edebilmek için “Gençlik Meclisinde yaptığımız çalışmaların, yaşadığınız şehre bakış açınıza etki etkisi oldu mu?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %74,9'u olumlu yönde etkisi olduğunu, %24'ü bir etkisinin olmadığını, %1,1'i ise olumsuz etkisi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 3.29. Gençlik Meclisi Üyelerinin Yöneticiler / Bürokratlar ile Görüşme Sıklığı

İrtibat Durumu	Sayı	%
Bazen	184	49,2
Hiç	128	34,2
Sıklıkla	62	16,6
Toplam	374	100

Katılımcıların, Gençlik Meclisi'nin bağlı olduğu belediyenin yöneticileri/bürokratları ile görüşme sıklığının ne düzeyde olduğunu öğrenebilmek için bu yönde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplara göre katılımcıların %49,2'si bazen; %34,2'si hiç görüşmediklerini; %16,6'sı ise sıklıkla görüştiklerini belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlar, Gençlik Meclisi üyelerinin düşük seviyede belediye yöneticileriyle görüştiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.30. Belediye'nin Gençlik Çalışmalarında Başarı Düzeyi

Başarı Durumu	Sayı	%
Kısmen Başarılı Buluyorum	162	43,3
Başarılı Buluyorum	154	41,2
Başarılı Bulmuyorum	58	15,5
Toplam	374	100

Gençlik Meclisi'nin bağlı olduğu belediyenin gençlik çalışmaları hususundaki faaliyetlerini başarılı bulup bulmadıklarını öğrenebilmek için katılımcılara bu doğrultuda bir soru yöneltilmiştir. Cevaplar, Tablo 3.30.'da düzenlenmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, Gençlik Meclisi'nin bağlı bulunduğu belediyeye Gençlik Meclisi çalışmaları haricinde başarılı bulup bulmadığı konusunda katılımcıların %43,3'ü kısmen başarılı bulunduğunu; çok az farkla %41,2'si başarılı bulunduğunu; %15,5'i ise başarılı bulmadığını belirtmişlerdir.

Katılımcıların Gençlik Meclisi dışında herhangi bir kuruluşa üye olma durumlarını öğrenebilmek için bu yönde kendilerine soru yöneltilmiş olup verilen cevaplar Tablo 3.31.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.31. Katılımcıların Başka Kuruluşları Üye Olma Durumları

Organizasyon	Evet	%	Hayır	%
Sivil Toplum Kuruluşu	156	41,7	218	58,3
Siyasi Parti	48	12,8	326	87,2
Cemaat / Cemiyet / Tarikat	20	5,3	354	94,7
Toplam	224		898	

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %41,7'si Sivil Toplum Kuruluşlarına, %12,8'i Siyasi Partilere, %5,3'ü de Cemnaat/Cemiyet/Tariat gibi kuruluşlara üye olduklarını belirtmişlerdir.

3.4.7. Katılımcıların Siyasete Bakışı

Katılımcıların siyasete bakış açılarını öğrenebilmek için kendilerine bir dizi soru yöneltilmiştir. Bu bağlamda ilk olarak "siyasete ilgi duyma düzeyiniz nedir?" şeklindeki soruya verilen cevaplar, Tablo 3.32.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.32. Katılımcıların Siyasete İlgi Duyma Düzeyi

İlgi Düzeyi	Sayı	%
Hiç İlgili Değilim	24	6,4
İlgili Değilim	50	13,4
Ne İlgili Ne de değilim	117	31,3
İlgiliyim	133	35,6
Çok İlgiliyim	50	13,4
Toplam	374	100
Ortalama / ss	3,36	1,074

Not: (i) Ölçekte, Hiç İlgili Değilim 1; İlgili Değilim 2; Ne İlgili Nede Değilim 3; İlgiliyim 4; Çok İlgiliyim 5 anlamındadır.

Katılımcıların %6,4'ü “Hiç İlgili Değilim”; %13,4'ü “İlgili Değilim”; %31,3'ü “Ne İlgili Ne de Değilim”; %35,6'sı “İlgiliyim”; %13,4'ü “Çok İlgiliyim” şeklinde cevap vermişlerdir. Elde edilen bulgulara göre katılımcılar, siyasete ilgi duyduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcılara ikinci olarak “daha önce seçimlerde hiç oy kullanmış mıydınız?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplar Tablo 3.33.'de düzenlenmiştir.

Tablo 3.33. Katılımcıların Oy Kullanma Durumu

Oy Kullanma	Sayı	%
Evet	336	89,8
Hayır	38	10,2
Toplam	374	100

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların oldukça büyük bir bölümü, %89,8'i oy kullandığını, %10,2'si ise oy kullanmadığını belirtmiştir. Oy kullanmayan geçlerin yaşları tutmadığı veya 18 yaş altı oldukları değerlendirilebilir.

Katılımcıların siyasi görüşlerinin oluşumunda kimlerin ve nelerin etkili olduğunu belirleyebilmek adına bu yönde bir soru yöneltilmiş, verilen cevaplar aşağıdaki tabloda düzenlenmiştir.

Tablo 3.34. Katılımcıların Siyasi Görüşünü Etkileyen Faktörler

Siyasi Görüş Etkileme	Sayı	%
Siyasi Liderler	254	38,7%
Aile	187	28,5%
Yazarlar	62	9,5%
Arkadaşlar	51	7,8%
Sosyal Medya	45	6,9%
Öğretmen	25	3,8%
Dini Liderler	25	3,8%
Tarih	5	0,8%
Ünlüler	1	0,2%
Siyasi Görüşüm Yok	1	0,2%
Toplam	656	100

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların siyasi görüşlerini etkileyen faktörler için, %38,7 siyasi liderler; %28,5 aile; %9,5 yazarlar; %7,8'i arkadaşlar; %6,9'u sosyal medya; %3,8 öğretmenler ve %3,8 dini liderler olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların ülke gündemini hangi araçlar ile takip ettiklerinin tespiti adına kendilerine yöneltilen “Ülke gündemini nerden takip edersiniz? Sorusuna verilen cevaplar, Tablo 3.35.’de düzenlenmiştir.

Tablo 3.35. Katılımcıların Ülke Gündemini Takip Etme Yöntemleri

Takip Edilen Arac	Sayı	%
İnternet	311	83,2
Televizyon	35	9,4
Gazete	15	4,0
Cevremden	13	3,5
Toplam	374	100

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların %83,2’si gündemi internet üzerinden; %9,4’ü televizyondan; %4’ü gazetelerden ve %3,5’i ise çevresinden takip ettiğini belirtmiştir.

Katılımcıların siyasete bakış açıları değerlendirilirken, demokratik taleplerinin hangi yöntemler ile iletildiğine ilişkin kendilerine sorular yöneltilmiş, cevaplar alınmıştır. Alınan bu cevaplar Tablo 3.36.’da düzenlenmiştir.

Tablo 3.36. Katılımcıların Demokratik Taleplerini İletme Yöntemleri

Talep İletme Aracı	Sayı	%
Oy Vererek	221	31,0%
Kent Konseyleri, Ajanslar	165	23,1%
Sosyal Platformlar	133	18,6%
Sivil Kuruluşlar ile	120	16,8%
Mitinglerle	43	6,0%
Protesto	32	4,5%
Toplam	714	100

Katılımcıların “Demokratik Taleplerini İletmek” üzere kullandıkları yöntemleri, %31’i Oy Vererek; %23,1’i Kent Koseyleri, Ajanslar; %18,6’sı Sosyal Platformlar; %6’sı Mitingler, %4,5’i Protestolar; şeklinde belirtmişlerdir. Bu halde, %31 gibi yüksek bir oranın yalnızca seçimden seçime oy vererek siyasal katılmakta oldukları, bu katılım halinin sıklık arz etmediği anlaşılmaktadır. Ancak çalışmamızın kitlesinin tamamının Gençlik Meclisi üyesi olması, bu kanaatin oluşmasına da mâni olmaktadır. Yukarıda yer alan soruya verilen cevaplardan daha da dikkat çeken, günümüz tüm siyasi lider ve partilerinin, her nevi siyasi yaklaşımın sıklıkla tercih etmekte olduğu Mitingler’e, demografik ve siyasi manada homojen olduğu kanaatinde olduğumuz bir kitlenin yalnızca %6’sının ilgi duyuyor olmasıdır.

Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında ne düzeyde bilgi sahibi olduklarını belirleyebilmek için bu yönde bir soru yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda düzenlenmiştir.

Tablo 3.37. Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Sistemine Dair Bilgili Olma Durumları

İlgi Düzeyi	Sayı	%
Hiç Bilgi Sahibi Değilim	3	,8
Bilgi Sahibi Değilim	30	8,0
Ne Bilgi Sahibiyim ne de değilim	86	23,0
Bilgi Sahibiyim	204	54,5
Oldukça Bilgi Sahibiyim	51	13,6
Toplam	374	100
Ortalama / ss	3,72	0,827

Not: (i) Ölçekte, Hiç Bilgi Sahibi Değilim 1; Bilgi Sahibi Değilim 2; Ne Bilgi Sahibiyim Nede Değilim 3; Bilgi Sahibiyim 4; Oldukça Bilgi Sahibiyim 5 anlamındadır.

Elde edilen bulgulara göre, Gençlik Meclisi üyelerinin Cumhurbaşkanlığı sistemi hakkında %0,8'inin hiç bilgi sahibi olmadığı; %8'inin bilgi sahibi olmadığı; %23'ünün ne bilgi sahibi olduğu ne de olmadığı; %54,5'inin bilgi sahibi olduğu; %13,6'sının oldukça bilgi sahibi olduğu anlaşılmıştır. Sonuçlar değerlendirildiğinde, katılımcıların, hiç azımsanmayacak kadar Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında bilgi sahibi olduğu ifade edilebilir.

Katılımcıların Başkanlık Sistemi denildiğinde zihinlerinde nasıl bir çağrışım yaptığını belirleyebilmek için bu doğrultuda bir soru yöneltilmiştir.

Tablo 3.38. Katılımcıların Başkanlık Sistemi Algısı

Tanım	Sayı	%
Güçlü Yürütme	114	21,9%
Yeni Türkiye	91	17,5%
Otoriter Bir Yönetim	85	16,3%
Diktatörlük-Tek Adamlık	75	14,4%
Demokrasi	50	9,6%
İstikrar	47	9,0%
Türkiye'nin Bölünmesi/Kutuplaşması	29	5,6%
Güçlü Kuvvetler Ayrılığı	14	2,7%
İstikrarsızlık	9	1,7%
Federal Yapının Gelmesi	7	1,3%
Toplam	521	100

Not: (i) Katılımcılar birden fazla şık işaretleyebilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %21,9'u Güçlü Yürütme; %17,5'i Yeni Türkiye cevaplarını vermişlerdir. Bu cevaplara göre katılımcıların %39,4'ünün Başkanlık Sistemine yaklaşımının olumlu olduğu ifade edilebilir. Ancak %16,3 Otoriter Bir Yönetim; %14,4 ise Diktatörlük-Tek Adamlık cevaplarını vermişlerdir. Bu cevaplar da katılımcıların %30,7'sinin yaklaşımının olumsuz olduğu belirtilebilir.

Katılımcıların, Cumhurbaşkanı/Kabine icraatlerinden memnuniyet durumunu ölçmek için kendilerine “Cumhurbaşkanının/Kabinenin icraatlerini / hizmetlerini genel olarak değerlendirdiğinizde, Hükümetin icraatlarından ne kadar memnunsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. İlgili soruya verilen cevaplar Tablo 3.39.'da düzenlenmektedir.

Tablo 3.39. Katılımcıların Cumhurbaşkanı / Kabine İcraatlerinden Memnuniyet Durumu

Memnuniyet Düzeyi	Sayı	%
Memnunum	133	35,6
Ne Memnun Ne de Değilim	106	28,3
Memnun Değilim	68	18,2
Hiç Memnun Değilim	30	8,0
Çok Memnunum	20	5,3
Fikrim yok	17	4,5
Toplam	374	100
Ortalama / Ss	3,98	1,216

Not: (i) Ölçekte, Fikrim Yok 1; Hiç Memnun Değilim 2; Memnun Değilim 3; Ne Memnunun Ne de değilim 4; Memnunum 5; Çok Memnunum 6 anlamındadır.

Son gerçekleşen Anayasa değişikliği ile geçilen yeni hükümet sisteminden sonra yapılan icraatlerden memnuniyetlerine ilişkin çalışmanın katılımcılarına yöneltilen sorulara toplamda %26,2, memnun olmadığına dair cevap vermiş, %40,9 ise memnun olduğunu ifade edilmiştir. Bu noktada, fikri olmayan ya da memnuniyet hususunda kanaat bildirmeyen kitle de dikkate alındığında ortalamanın 3,98 ile “ne memnunum ne de değilim” neticesine yakın olduğu belirtilebilir.

Katılımcılara, Milletvekili seçilme yaşının yapılan son Anayasa değişikliği ile 18’e düşürülmesine ilişkin algılarına dair yöneltilen soruya verilen cevaplar, aşağıdaki tabloda düzenlenmektedir.

Tablo 3.40. Katılımcıların Seçilme Yaşının 18’e Düşürülmesi Hakkındaki Düşünceleri

Görüş	Sayı	%
Olumlu Bir Değişiklik Yok	159	42,5
Yerinde Bir Karar Olduğunu Düşünüyorum	138	36,9
Fikrim yok	77	20,6
Toplam	374	100

Milletvekili seçilme yaşının yapılan Anayasa değişikliği ile 18’e düşürülmesine yönelik olarak katılımcılara yöneltilen sorulara yalnızca %36,9 oranında bir kısım olumlu nitelikte cevap vererek yerinde bir karar olduğunu ifade etmiş; %42,5 oranında bir kısım olumlu bir değişikliğin bulunmadığını; %20,6 oranında bir kısım ise konuya

ilişkin fikri olmadığını ifade etmiştir. Alınan cevaplar uyarınca, seçilme yaşının 18'e düşürülmesinin, gençlerin dünyasında somut bir karşılık bulmadığını ifade etmek mümkündür.

Katılımcıların Türkiye'nin yakın geleceğindeki durumuna ilişkin görüşlerini öğrenebilmek için bu yönde bir soru yöneltilmiştir. Verile cevaplar aşağıdaki tablodadır.

Tablo 3.41. Katılımcıların Türkiye'nin Geleceği ile İlgili Düşünceleri

Görüş	Sayı	%
Türkiye Gelişecek	197	52,7
Türkiye Gerileyecek	75	20,1
Bir Değişiklik Olmayacak	68	18,2
Fikrim yok	34	9,1
Toplam	374	100

Katılımcıların %52,7'si Türkiye'nin yakın gelecekte gelişeceğini belirtmişlerdir. Katılımcıların %20,1'i, Türkiye'nin gerileyeceğini; %18,2'si bir değişiklik olmayacağını; %9,1'i ise konuya ilişkin fikri bulunmadığını belirtmiştir. Bu bağlamda katılımcıların oldukça büyük bir bölümünün gelecekte ümitli olduğu rahatlıkla ifade edilebilir.

Katılımcıların siyasete bakış açıları ölçülürken, kendilerine "Yaşadığınız ülkenin geleceğinden kendinizi sorumlu hissediyor musunuz?" şeklinde Evet ya da Hayır cevabı verebilecekleri soru yöneltilmiştir. İlgili soruya verilen cevaplar aşağıdaki tabloda düzenlenmektedir.

Tablo 3.42. Katılımcıların Kendini Sorumlu Hissetme Durumları

Sorumluluk	Sayı	%
Evet	348	93,0
Hayır	26	7,0
Toplam	374	100

Katılımcıların %93'ü Türkiye'nin geleceğinden kendilerini sorumlu hissettiğini belirtmiş, yalnızca %7'si, böyle bir sorumluluk hissetmediklerini söylemişlerdir. Bu sonuçlar, gençlerin, ülkenin geleceğine sahip çıkacaklarını göstermektedir.

3.4.8. Katılımcıların Türkiye’deki Bazı Kamu Politikalarına Bakışı

Katılımcıların ülkemizde yürürlükte bulunan kamu politikaları hakkında ne düşündüklerinin tespit edebilmek için kendilerine bir dizi önerme verilmiş ve bu önermelere ne derece katıldıkları sorulmuştur. Elde edilen bulgular aşağıda tabloda düzenlenmiştir.

Tablo 3.43. Katılımcıların Bazı Kamu Politikaları İle İlgili Düşünceleri

Gündem	Fikrim yok		Hayır		Evet		Toplam		Ortalama	ss
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Teröre Karşı Yapılan Operasyonları Destekliyorum	21	5,6	5	1,3	348	93	374	100	2,87	0,472
Gençlerin Siyasete Girmesinden Memnunum	42	11,2	55	14,7	277	74,2	374	100	2,63	0,678
Yaşadığım Büyükşehir Belediye’sinin Hizmetlerinden	42	11,2	55	14,7	277	74,1	374	100	2,63	0,678
Yaşadığım İlçe Belediyesi’nin Hizmetlerinden Memnunum	50	13,4	87	23,3	237	63,4	374	100	2,50	0,720
Türkiye’de Etnik Sorun Olduğunu Düşünüyorum	93	24,9	116	31	165	44,1	374	100	2,19	0,809
Türkiye’nin Suriyelilere Ev Sahipliği Yapmasını Doğru	88	23,5	153	40,9	133	35,16	374	100	2,12	0,760
Bir Genç Olarak Taleplerime Karşılık Buluyorum	82	21,9	171	45,7	121	32,4	374	100	2,10	0,730
Uygulanmakta Olan Eğitim Politikasından Memnunum	39	10,4	314	84	21	5,6	374	100	1,95	0,398

Not: (i) Ölçekte Fikrim Yok 1; Hayır 2; Evet 3 anlamındadır.

Tablo 3.43. incelendiğinde, katılımcıların en fazla teröre karşı operasyonları desteklediği, ikinci olarak Konya Büyükşehir Belediyesi’nin hizmetlerinden memnun olduğu ve yine gençlerin siyasete girmesinden memnun olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar ardı sıra, yaşadığı ilçe belediyesinin hizmetlerinden memnun olduklarını, Türkiye’de etnik bir sorun olduğunu düşünmediklerini, Türkiye’nin Suriyelilere ev sahipliği yapmasını doğru bulduklarını, taleplerine karşılık bulduklarını ve eğitim politikasından memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılara, “Elinizde yeterli güç ve imkân olsaydı Türkiye’de ki hangi politikayı değiştirirdiniz?” şeklinde bir soru yöneltilmiş ve verilen cevaplar Tablo 3.44.’de düzenlenmiştir.

Tablo 3.44. Katılımcıların Türkiye’deki Değişmesini İstedikleri Politikalar

Politika	Fikrim yok		Hayır		Evet		Toplam		Ort.	ss
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Eğitim	9	2,4	10	2,7	355	94,9	374	100	2,93	0,343
Adalet	37	9,9	26	7	311	83,2	374	100	2,73	0,628
Çalışma ve Sosyal Hizmetler (İşsizlik, İstihdam)	42	11,2	24	6,4	308	82,4	374	100	2,71	0,657
Gençlik ve Spor	41	11	91	24,3	242	64,7	374	100	2,54	0,685
Sanayi ve Teknoloji	74	19,8	37	9,9	263	70,3	374	100	2,51	0,805
Tarım	74	19,8	45	12,3	254	67,9	374	100	2,48	0,804
Ticaret	87	23,3	36	9,6	251	67,1	374	100	2,44	0,845
Çevre ve Şehircilik	65	17,4	85	22,7	227	59,9	374	100	2,43	0,770
Kültür ve Turizm	71	19	84	22,5	219	58,6	374	100	2,40	0,788
Sağlık	72	19,3	111	29,7	191	51,1	374	100	2,32	0,777
Ulaşım	75	20,1	107	28,6	192	51,3	374	100	2,31	0,786
Enerji	99	26,5	69	18,4	206	55,1	374	100	2,29	0,858
Savunma	109	29,1	126	33,7	139	37,2	374	100	2,08	0,811

Not: (i) Ölçekte Fikrim Yok 1; Hayır 2; Evet 3 anlamındadır.

Elde edilen bulgulara göre katılımcıların en çok değiştirmek istedikleri politika alanı “eğitim” politikaları olmuştur. Bu sonuç şaşırtıcı değildir. Çünkü katılımcıların hepsi genç olduğu için bu yönde düşünceleri normaldir. İkinci olarak değiştirilmek istenen politika adalet iken, üçüncüsü çalışma ve sosyal hizmetler politikaları olmuştur. Sırasıyla; gençlik ve spor, sanayi ve teknoloji, tarım, ticaret, çevre ve şehircilik, kültür ve turizm, sağlık, ulaşım, enerji politikalarını değiştirmek isteyen katılımcıların en az değiştirme iradesinde oldukları hizmet ise savunma politikalarıdır.

3.4.9. Katılımcıların Demografik Özellikleri ile Katılım Davranışı İlişkisi

Çalışmanın bu kısmında, katılımcıların cinsiyet, siyasete ilgi duyma düzeyi gibi bir kısım özellikleri ile siyasete ilgi duyma, siyasi görüş, siyasi talepleri ulaştırma yöntemleri ve kendilerine dair siyasi tanımlamalarındaki ilişkiler incelenmiştir.

Tablo 3.45. Gençlik Meclisi Üyelerinin Siyasete İlgili Duyma Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

		Cinsiyetiniz		Toplam
		Erkek	Kadın	
Siyasete ilgi duyma düzeyiniz nedir?	Hiç İlgili Değilim	5	19	24
		3,7%	8,0%	6,4%
	İlgili Değilim	14	36	50
		10,3%	15,1%	13,4%
	Ne İlgili Ne de değilim	35	82	117
		25,7%	34,5%	31,3%
İlgiliyim	45	88	133	
	33,1%	37,0%	35,6%	
Çok İlgiliyim	37	13	50	
	27,2%	5,5%	13,4%	
Toplam		136	238	374
		100,0%	100,0%	100,0%

$X^2: 37,090$

sd:4

p:0,000

Katılımcıların siyasete ilgi duyma düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Erkeklerin %27,2'si çok ilgiliiyim şeklinde belirtmiş iken, bu oran kadın üyelerde %5,5'e düşmüştür.

Tablo 3.46. Siyasi Görüşü Etkileyen Unsurların Cinsiyete Göre Dağılımı

		Cinsiyetiniz		Toplam
		Erkek	Kadın	
Siyasi Görüşünüzü Etkileyen Unsurlar Nelerdir?	Öğretmen	13	12	25
		9,6%	5,0%	
	Aile	58	129	187
		42,6%	54,2%	
	Arkadaşlar	23	28	51
		16,9%	11,8%	
	Siyasi Liderler	93	161	254
		68,4%	67,6%	
	Dini Liderler	13	12	25
		9,6%	5,0%	
Yazarlar	26	36	62	
	19,1%	15,1%		
Sosyal Medya	15	30	45	
	11,0%	12,6%		
Ünlüler	1	0	1	
	0,7%	0,0%		
Tarih	5	0	5	
	3,7%	0,0%		
Siyasi Görüşüm Yok	0	1	1	
	0,0%	0,4%		
Toplam		247	409	656

$X^2: 22,901$

sd:10

p:0,011

Katılımcıların siyasi görüşlerini etkileyen unsurların cinsiyete göre incelenmesinde, erkek ve kadınlarda, aile ve siyasi liderlerden etkilenme oranları öne çıkmaktadır. Erkeklerde siyasi liderlerden etkilenme oranı %68,4, aileden etkilenme oranı %42,6 olarak gözlemlenmiştir. Kadınlarda siyasi liderlerden etkilenme oranı %67,6, aileden etkilenme oranı %54,2 olarak gözlemlenmiştir. Bu hususta anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 3.47. Cinsiyete Göre Siyasi Yelpezede Katılımcıların Kendilerine Dair Tanımları

		Cinsiyetiniz		Toplam
		Erkek	Kadın	
Siyasi Yelpezede Kendinizi Nasıl Tanımlarsınız?	Muhafazakâr	28 20,6%	43 18,1%	71
	Milliyetçi	31 22,8%	53 22,3%	84
	Milliyetçi/ Muhafazakâr	61 44,9%	98 41,2%	159
	Liberal	8 5,9%	12 5,0%	20
	Solcu	2 1,5%	6 2,5%	8
	Sosyal Demokrat	11 8,1%	15 6,3%	26
	Cumhuriyetçi / Kemalist	5 3,7%	20 8,4%	25
	Ulusalıcı	8 5,9%	25 10,5%	33
	Diğer	2 1,5%	3 1,3%	5
	Hiçbiri	5 3,7%	6 2,5%	11
	TOPLAM	161	281	442

$\chi^2: 7,685$

sd:10

p:0,660

Katılımcıların siyasi yelpezede kendilerine vermiş oldukları tanım büyük bir çoğunlukla milliyetçi / muhafazakar olarak gözlemlenmiştir. Bu noktada cinsiyet ile kendilerine dair tanımları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Erkek üyelerin %44,9'u, Kadın üyelerin ise %41,2'si kendilerini milliyetçi muhafazakar olarak tanımlamıştır. Erkek üyelerin %1,5'i, Kadın üyelerin de yalnızca %2,5'i kendilerini solcu olarak tanımlamıştır.

Tablo 3.48. Cinsiyete Göre Demokratik Talepleri İletme Yöntemleri

		Cinsiyetiniz		Toplam
		Erkek	Kadın	
İnsanlar Demokratik Taleplerini Nasıl İletmelidir?	Oy Vererek	77	144	221
		56,6%	60,5%	
	Mitinglerle	12	31	43
		8,8%	13,0%	
	Sosyal Platformlar	45	88	133
		33,1%	37,0%	
	Protesto	14	18	32
		10,3%	7,6%	
	Sivil Kuruluşlar İle	39	81	120
		28,7%	34,0%	
	Kent Konseyleri, Ajanslar	61	104	165
		44,9%	43,7%	
TOPLAM		248	496	714

X²: 4,600**sd:6****p:0,596**

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu insanların demokratik taleplerini oy vererek iletmesi gerektiğine ilişkin seçeneği işaretleyerek soruyu yanıtlamışlardır. Kent Konseyleri ve Ajanslar aracılığı ile demokratik taleplerin iletilmesi gerektiği kanaatinde olan üye sayısı da azımsanmayacak derecede çoktur. Verilen cevaplara göre, katılımcıların cinsiyetleri ile demokratik taleplerini iletme yöntemleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 3.49. Siyasete İlgili Duyma Düzeyine Göre Başkanlık – Cumhurbaşkanlığı Sistemine İlişkin Algısı

		Siyasete ilgi duyma düzeyiniz nedir?					Toplam
		Hiç İlgili Değilim	İlgili Değilim	Ne İlgili Ne de değilim	İlgiliyim	Çok İlgiliyim	
Başkanlık-Cumhurbaşkanlığı Sistemi denildiğinde aklınızda hangisi çağrışmaktadır?	Diktatörlük-Tek Adamlık	8 33,3%	7 14,0%	26 22,2%	29 21,8%	5 10,0%	75
	Otoriter Bir Yönetim	9 37,5%	13 26,0%	21 17,9%	32 24,1%	10 20,0%	85
	Güçlü Yürütme	1 4,2%	11 22,0%	38 32,5%	41 30,8%	23 46,0%	114
	İstikrar	1 4,2%	6 12,0%	11 9,4%	18 13,5%	11 22,0%	47
	Demokrasi	2 8,3%	9 18,0%	23 19,7%	11 8,3%	5 10,0%	50
	İstikrarsızlık	1 4,2%	2 4,0%	1 0,9%	3 2,3%	2 4,0%	9
	Türkiye'nin Bölünmesi/Kutuplaşması	2 8,3%	8 16,0%	8 6,8%	10 7,5%	1 2,0%	29
	Güçlü Kuvvetler Ayrılığı	2 8,3%	4 8,0%	3 2,6%	4 3,0%	1 2,0%	14
	Federal Yapının Gelmesi	0 0,0%	0 0,0%	2 1,7%	3 2,3%	2 4,0%	7
	Yeni Türkiye	5 20,8%	6 12,0%	35 29,9%	34 25,6%	11 22,0%	91
	TOPLAM	31	66	168	185	71	521

$\chi^2: 73.478$

sd:44

p:0,003

Not: (i) Katılımcılar birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Katılımcıların siyasete ilgi duyma düzeyine göre Başkanlık - Cumhurbaşkanlığı sistemi hakkındaki kanaatlerine ilişkin yöneltilen soruya istinaden; siyasete ilgili kabul edilen üyelerin bu sistemi “güçlü yürütme” olarak tanımladığı, siyasetle ilgili olmadığı kabul edilen üyelerin bu sistemi “otoriter bir yönetim” olarak tanımladığı anlaşılmıştır. Bunun yanında, kendisini siyasete ne ilgili ne de değil olarak tanımlayan Gençlik Meclisi üyelerinin yöneltilen soruya en çok vermiş oldukları cevapta “güçlü yürütme” olarak kabul edilebilmektedir. Siyasete ilgi duyma düzeyi ile, Cumhurbaşkanlığı sistemi hakkında bilgi sahibi olma kriterleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

SONUÇ

Gençler, toplumların insani gücüne ve gelişimine katkı sağlayan en etkili ve temel unsurlar olmanın yanında toplumların dinamik yanlarını da oluştururlar. Coğrafyasında en yoğun genç nüfusa sahip ülkelerden biri olan Türkiye’de, gençlik üzerine hükümet edenler ya da sivil kuruluşlar eli ile yürütülen ve üretilen çeşitli strateji ve politikalar bulunmaktadır. Özellikle son yıllarda tüm siyasi yaklaşımlar tarafından da gençleştirilmeye çalışılan duruş ve kadroların yetişmesine yönelikte temelde pek çok farklı çalışma sürdürülmektedir.

Seçmene ve vatandaşa bizzat ve ilk dereceden temas eden hizmetler ve imkanlar şüphesiz belediyeler eli ile yürütülmüş olup, Gençlik Meclisi kavramı da uygulanabilip yeşerdiği yerlerde bunun en verimli ve aidiyet duygusunu geliştiren metotlarından bir tanesi olmuştur. Bu metoda temel oluşturan Yerel Gündem 21 çalışmaları ise, ithal bir yöntem olmasına rağmen toplumsal karşılık bulmuş, üzerinde pek çok yapı ve proje bina edilmiştir.

Yapılan araştırmada, elde edilen bulgulara göre gençlerin siyasal farkındalık oranlarının hayli yüksek olduğu anlaşılmıştır. Modern insanın, insan hakları ve toplumsal bilinç gibi duyarlılıklarla özdeşleşmesi neticesinde yerel ve genel politikalara dair takip etme iradesi ve fikirleri olan gençler, yeri geldiğinde, çatısı altında hizmet verdiği kurum ve idarecileri hakkında dahi objektif eleştiriler yapmaktan çekinmemiştir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre gençlerin siyasal katılımlarının artırılabilmesi ve gençlik politikaları anlamında politika yapıcılara ve karar vericilere öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Gençlerin siyasi yaklaşımlarının oluşumunda ailenin etkisinin hayli yüksek olduğu tespit edildiğinden, aile yaşantısının idealize edilmesine dair politikalar geliştirilmeli,
- Gençlerin siyaseten en çok etkilenmekte olduğu siyasi liderler, kişisel üslup, davranış ve sosyal yaşantılarına özen göstermeli,
- Eğitim, adalet ile çalışma ve sosyal hizmetlere dair hükümet politikaları ivedien iyileştirilmeli ve ideal seviyeye getirilmeli,

- Her ne kadar seçilme yaşı 18'e düşürülse de bu noktada belirlenen adaylar arasında gençlere daha çok yer verilmeli,
- Kamu politikaları ile siyasi çalışmaların duyuru, reklam ve propagandası, gençlerin haber almak için en çok kullanmakta olduğu alan olan internet üzerinden, yine en sık kullanımda olan sosyal ağlar aracılığı ile yapılmalı,
- Gençlik Meclisi üyeleri ve genel manada gençler ile, yerel yönetimlerin idarecisi olan belediye başkanları, genel sekreterler, daire başkanları ve hiyerarşi içerisindeki bürokrasinin, iletişim ve görüşme sıklığı artırılmalı, bu görüşmeler için aracı oturumlar düzenlenmeli,
- Yaşadıkları şehre bakış açılarını olumlu yönde düzeltmesi sebebi ile, daha çok gencin, belediyenin üreteceği gençlik politikalarında söz sahibi olması sağlanmalı, bu amaca hizmet etmek adına Gençlik Meclisi üyelerinin sayıları artırılmalıdır.

Bilinçli ve hedefli katılım, toplumsal ve kurumsal gelişmelerde önemli rol oynamaktadır. Bunun en sağlıklı usullerinden biri, yönetişimin en güzel uygulamalarından biri olan Gençlik Meclisleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Görülen bu uygulamalar elbette faydalıdır ancak yeterli olmamaktadır. Topyekûn bir çalışma ve strateji ulusal çapta geliştirilmeli, Dünya'daki farklı uygulamalar örnek niteliğinde tatbik edilmelidir. Yönetimin gençlerle ilgili politikasının düzenlenmesi ve geliştirilmesi için gençlerin daha güçlü danışmanlık ve denetim rolü oynamaları, hükümetin kısa, orta ve uzun vadeli programlar ve stratejiler belirlemesi ve sivil toplum kuruluşlarının da gençlerle ilgili konulara ve gençlerin hayatını değiştirecek programlara daha fazla odaklanmaları gerektiği ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

Ali Cihan Özensel ile Mülakat, Konya; 10 Nisan 2019

Alper Oral ile Mülakat, Konya; 20 Mayıs 2019

Akdoğan, Y. (2008). “*Yerel Siyaset-Kavramlar*” *Yerel Siyaset*, Birinci Baskı, İstanbul: Okutan Yayıncılık

Akgün, B. (2002). Türkiye’de Seçmen Davranışı, Partiler Sistemi ve Siyasal Güven, Birinci Baskı, Ankara: Nobel Yayınları.

Akıncı, S. (2014). “Siyasal Katılım Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 7, 33-46.

Aksu, C. (2011). Sürdürülebilir Kalkınma Ve Çevre, Güney Ege Kalkınma Ajansı.

Aktan, C. C. ve Dileyici, D. (2005). “Demokrasi Eleştirileri”, *Sivil Toplum Dergisi*, Sayı 3 Ocak-Mart, 35-47.

Alkan, T. (1979). *Siyasal Toplumsallaşma*, Birinci Baskı, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Altan, C. (2011). “Eğitim-Siyasal Eğilim İlişkisi: Mersin Örneği”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 12, Sayı 1, 313-329

Altun, E. ve Irk, O. (2015). “Gençler Ve Siyasetin Yeniden Üretimi: Kent Konseylerinin Gençlerin Siyasete Katılımındaki Rolü”, 2. *Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (Ed.) Keskin, E. ve Karakurt Tosun, E. 10-11 Nisan 2015, Bursa, 413-415

Asutay, H. (2017). Almanya’da Gençlik ve Gençlik Kültürleri Kavramlarının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Haziran 2017, Cilt 19, Sayı 1, 59-74

Asutay, H. (2001). “Gençliğin Dili”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, 1-21

Atvur, S. (2009). “Yerel Gündem 21 ve Çevre: Antalya Kent Konseyi Örneği”, *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık 2009, Cilt 35, Sayı: 2, 231-241

Aydın, M. (2000). *Kurumlar Sosyolojisi*, Üçüncü Baskı, Vadi Yayınları, Ankara.

Aydınlı, H. İ. ve Akdeniz, H. (2004). Küreselleşme Sürecinde Yerel Yönetimlerde Ortaya Çıkan Eğilimler, *Yerel Yönetimler Kongresi Düünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayını, Biga/Çanakkale, 201-208

Balcı, Ş., Tarhan A., Bal, E. (2013). *Medya ve Siyasal Katılım*, Birinci Baskı, Konya: Sebat Ofset Matbaacılık

Batal, S. (2010). “Yeni Kamu Yönetiminde Yönetişim Kavramı ve Türkiye’de Yerel Yönetim Alanındaki Uygulama Örnekleri”, *Mevzuat Dergisi*, Sayı 145, 15-35.

Baykal, D. (1970). *Siyasal Katılma Bir Davranış İncelemesi*, Ankara: Ankara Üniversitesi.

Bayramoğlu, S. (2014). *Yönetişim Zihniyeti Türkiyede Üst Kurullar ve Siyasal İktidarın Dönüşümü*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Belli, A ve Aydın, A. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Kent Konseyleri ve Gençlik Meclislerine Yönelik Algı Düzeyi Üzerine Bir Alan Araştırması: Kahramanmaraş Ve Hatay Örneği, *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, Eylül, Cilt 11, Özel Sayı 2, 6-29

Bıçkı, D. ve Sobacı, M. Z. (2011). “Yerel Yönetimden Yerel Yönetişime: Post-Fordizm Bağlamında Yerel Yönetimleri Anlamak”, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, Sayı 9, 215-233.

Bozdoğan, R. (2005). Sürdürülebilir Gelişme Düşüncesinin Tarihsel Arka Planı, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı 50, 1011-1028

Bulut, T. (2007). “Katılımcı Süreçte Bursa Kent Konseyi ve Bursa Yerel Gündem 21'in Rolü Sunumu”, *Üçüncü Yolsuzlukla Mücadele Konferansı*, Ankara, TEPAV

Burcu, E. (1998). “Gençlik Teorilerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bir Çalışma”, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Sayı 1-2, Ankara, 105-136

Bursa Yerel Gündem 21, (2012). [http://www.bursayg21.org/Img/Uploads/YEREL GÜNDEM 21ElKitabı.pdf](http://www.bursayg21.org/Img/Uploads/YEREL_GÜNDEM_21ElKitabı.pdf), (Erişim Tarihi: 04.05.2019)

Büyükgümüş, A. (2019). “Kentsel Mekanın Sürdürülebilir Gelişimi ve Gençlerin Siyasal Katılımı: Türkiye’de Kent Konseyleri ve Gençlik Meclisleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Şehir ve Düşünce Dergisi*, Sayı 13, İstanbul, 28-43

Coşkun, S. (2008). “Kamu Yönetiminde Yönetişim Yaklaşımı”. *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, (Ed.) Balcı A. ve diğerleri, İstanbul: Seçkin Yayıncılık. 67-82.

Çağrı Atik İle Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019

Çaha, Ö., Toprak, M., Dalmış, İ. (2002). “Siyasal Parti Üyelerinde Siyasal Katılım Düzeyi: Kırıkkale Örneği”, *Türkiye’de Seçmen Davranışı ve Siyasal Partiler*, İstanbul: Gendaş Yayınları, 44-115

Çaha, Ö.; Köktaş, M. E.; Çaylak, A.; Önder, M.; Akın, A.; Kapu, H.; Çaha, H.; Senemoğlu, O.; Aybas, M.; Altinkoz, O.; Özer, G.; Avcıl, C. ve Doğaner, R. M. (2018), TRA2 Bölgesi Gençlik Araştırması, SERKA - Serhat Kalkınma Ajansı, Kars: SERKA Yayınları.

Çam, E. (2011). *Siyaset Bilimine Giriş*, Onuncu Baskı, İstanbul: Der Yayınları.

Çandar, C. (1983). *Tarihle Randevu*, İstanbul: Çizgi Kitabevi.

Çarkoğlu, A. (2001). “Türk Gençliği ve Siyasal Katılım”, *Türk Gençliği ve Katılım*, (Ed.) Ekim B., Birinci Baskı, İstanbul: Form Yayıncılık, 37-65.

Çetin, S. (2010). “Türkiye’de Kamu Yönetimi Reform Sürecinin Değerlendirilmesi: Aksayan Ve İşleyen Yönler”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 19, Sayı 3, 2010, 23-38

Çetinkaya, Ö. Ve Korlu, R.K. (2012). “Yerel Demokrasinin Sağlanmasında Katılımcılık Süreci ve Kent Konseylerinin Rolü”, *Maliye Dergisi*, Sayı 163, Temmuz-Aralık, 95-117

Çoker, Z. (2005). *Yönetimde Yeniden Yapılanma*, Ankara: 20 Mayıs Vakfı Yayınları.

Daver, B. (1993). *Siyaset Bilimine Giriş*, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Dilber, F. (2013). “Siyasal Katılıma Etki Eden Psikolojik Faktörler Ve Seçmen Tercihine Etkisi; Karaman Seçmenleri Üzerine Bir Alan Araştırması”, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı 35, Mart-Nisan, 1-25.

DPT. (2002). Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı: Yerel Yönetimler. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Dursun, D. (2004). *Siyaset Bilimi*, İstanbul: Beta Yayınevi

Dursun, D. (2014). *Siyaset Bilimi*, Yedinci Baskı, Ankara: Beta Yayınevi,

Eken, M. (2005). *Yönetimde Şeffaflık*. Adapazarı: Sakarya Kitabevi.

Eliçin, Y. (2011). “Avrupa Birliğinde Yönetişim”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 10, 44-60.

Emrealp, S. (2005). *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı*, İstanbul: IULA -EMME (UCLG - MEWA) Yayını.

Emrealp, S. (2010). Türkiye'nin Katılımcı – Demokratik Yerel Yönetişim Modeli Olarak Dünyaya Armağanı: Kent Konseyleri, İstanbul: UCLG – MEWA Yayınları.

Erdoğan, E. (2001). “Türk Gençliği Ve Siyasal Katılım Boyutları Bir Katılım Endeksi Denemesi”, *Türk Gençliği ve Katılım*, (Ed.) Ekim B., 1. Baskı, İstanbul: Form Yayıncılık, 9-26.

Erdoğan, E. (2015). “Siyasal Psikoloji Siyasal Katılım Hakkında Ne Öğretebilir? Gezi Protestolarına Katılanlar Üzerinden Bir Değerlendirme”, *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı 1, 31-58.

Erdoğan, Ü. (2011). “Sivil Toplum Kuruluşlarının Yerel Yönetimlerin Karar Alma Sürecindeki Rolü Aydın İli Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Eren, V. (2003). “Kamu Yönetiminde Yeni Meşruluk Temeli Olarak Müşteri Odaklı Yönetim Yaklaşımı”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 58, Sayı 1, 55-70.

Eroğlu, H.T. (2006). “Yönetime Katılma Biçimleri Ve Yerel Yönetimlerde Demokratik Mekanizmalar” *Selçuk Üniversitesi İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Cilt 6, Sayı 11, 191-206.

Eroğlu, C. (1991). *Devlet Yönetimine Katılma Hakkı*, İstanbul: İmge Kitabevi.

Evans, B., ve Theobald, K. (2003). Policy and Practice LASALA: Evaluating Local Agenda 21 in Europe. *Journal of Environmental Planning and Management*, Cilt 46, Sayı 5, 781-794.

Güldiken, N. (1996). *Toplumbilimsel Boyutuyla Siyasal Katılım*, Sivas: Dilek Ofset Matbaacılık.

Güler, A. B. (2016). “Siyasal İletişimde Sosyal Medyanın Yeri: Twitter Bağlamında 2014 Türkiye Cumhurbaşkanlığı Seçim Sürecinde Adayların Sosyal Medya Kullanımı”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gündoğan, E. (2007). “Katılımcı Demokrasi Bağlamında Yönetişim ve Bağcılar Belediyesi Örneği”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Gündoğan, E. (2004); “Yönetim Reformlarının Gerekliliği Bağlamında İyi Yönetişim ve Türkiye'de Uygulanabilirliği”, *Sivil Toplum Dergisi*, Yıl 2, Sayı 6, Nisan-Eylül, 9-26

Güneş, M. (2004). *Yerel Gündem 21: Ulusal Kentlerden Küresel Köylere*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Günlü, R. (2011). “Siyaset, Demokrasi ve Sivil Toplum: Muğla’da Yerel Yönetişim”, *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, Sayı 35, 71-91.

Gürseler, G. (1992). *Dikkat Dünya Tektir*, Ankara: Ümit Yayıncılık.

Güzelsari, S. (2004). “Kamu Yönetimi Disiplininde Yeni Kamu İşletmeciliği ve Yönetişim Yaklaşımları”. (Ed.) Öktem K. ve Ömürgönülşen, *Kamu Yönetimi Gelişimi ve Güncel Sorunları*, Ankara: İmaj Yayınevi, 85-137.

Haktankaçmaz, M. İ., (2004). “Türk Kamu Yönetiminde Yönetişimin Uygulanabilirliği”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 37, Sayı 1, 54-61.

<http://genclikmerkezi.gsb.gov.tr/Site/genclikmerkezi.aspx> (Erişim tarihi: 25.05.2019)

<http://www.tuik.gov.tr> (Erişim tarihi: 17 Mayıs 2019)

<http://www.hurriyet.com.tr/2-bin-gencle-selcuklu-genclik-zirvesi-40783604>
(Erişim tarihi: 01.04.2019)

- <https://www.karatay.bel.tr/haberler-detay.html?id=3536> (Erişim tarihi: 01.04.2019)
- <http://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/66126> (Erişim tarihi: 01.05.2019)
- <http://www.meram.bel.tr/icerik/23/4218/mehmet-ali-ozbugday-genclik-merkezi-acildi-.aspx> (Erişim tarihi: 01.04.2019)
- <http://www.milliyet.com.tr/baskan-akyurek-genclik-meclisleri-mektep-konya-yerelhaber-2489257/> (Erişim tarihi: 01.05.2019)
- <http://www.selcuklu.bel.tr/haberler/guncel-haberler/1932/talha-bayrakci-genclik-merkezi-7-24-hizmet-veriyor.html> (Erişim tarihi: 01.04.2019)
- <https://habitatderneği.org/habitat-hakkında/> , (Erişim Tarihi: 28.03.2019)
- ICLEI. (2002). Second Local Agenda 21 Survey Background Paper (15).
- Kahraman, A. B. (2002). “Siyasal Katılıma Etki Eden Sosyolojik Faktörler (Isparta Uygulaması)”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Kalaycıoğlu, E. (1983). *Karşılaştirmalı Siyasal Katılma Siyasal Eylemin Kökenleri Üzerine Bir İnceleme*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları
- Kapani, M. (2005). *Politika Bilimine Giriş*, Onyedinci Baskı, Ankara: Bilgi Yayınevi
- Kaplan, A. (1999). *Küresel Çevre Sorunları ve Politikaları*, Ankara: Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları Tezler Dizisi: 3
- Kar, M. (2006). “İyi Yönetişim”, *Yerel Siyaset Dergisi*, Ankara, Yıl 1, Sayı 6, 40-51.
- Karay, M. (1990) “Kadın Adına Gündem Oluşturmak”, *Amme İdaresi Dergisi*, Cilt 23, Sayı 3, 79-89

Kavili Arap, S. (2004), " Yerel Gündem 21 ve Yerel Yönetişim ", *Yerel Yönetimler Kongresi Düünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma Bildiriler Kitabı*, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayını, Biga/Çanakkale, 159-171

Kesim, H. K. ve Petek, A. (2005). "Avrupa Komisyonu'nca Belirlenen İyi Yönetişimin İlkeleri Çerçevesinde Türk Kamu Yönetimi Reformunun Bir Eleştirisi". *Amme İdaresi Dergisi*, Sayı 4, 39-58.

Kestellioğlu, G. (2011), "Y"erel Demokrasi, Gündem 21, Kent Konseyi, Yerel Demokrasi", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 121-140

Kışlalı, A. T. (1974). *Öğrenci Ayaklanmaları*, İstanbul: Bilgi Yayınevi.

Kışlalı, A. T. (2006). *Siyasal Sistemler (Siyasal Çatışma ve Uzlaşma)*, Dördüncü Baskı, Ankara: İmge Kitapevi.

Kooiman, J. (1993). *Modern Governance*, California (ABD): Sage Publications.

Köse, M. (2010). "Sosyal Siyaset Kavramı ve Ömer B.Abdülaziz'in Sosyal Siyaseti" *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 34, Erzurum, 75-98

Kutlu, Ö., Usta, S., Kocaoğlu, M., (2009). "Vatandaş Odaklı/Vatandaşın Odakta Olduğu Yönetim: Kent Konseyleri Ve Selçuklu Belediyesi Örneği", *Selçuk Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Cilt 9, Sayı 18, 507-532

Lamba, M. (2012). "Yerel Yönetişimde Farkındalık: Antalya İli Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 17, Sayı 1, 495-509

Lipset, M. (1967). *Universty Students and Politics: In Underdeveloped Country*. New Jersey.

Marsh A., Caase M. (1979). "Measuring Political Action", in; *Political Action:*

Mass Participation in Five Western Democracies, (Der.) Samuel H. Barnes ve Max Caase, Beverly Hills, California (ABD): Sage Publications.

Mastekaasa, A. (1983). Post-Materialist Values and Subjective Satisfaction: Testing Ronald Inglehart's Hypotheses. *Acta Sociologica*, Cilt 26, Sayı 2, 141-159.

Mehmet Aydemir ile Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019

Milbrath, L. W. ve Goel, M.L. (1965). *Political Participation*, Boston: Rand McNally College.

Okçu, M. (2007). “Yönetişim Tartışmalarına Katkı: Avrupa Birliği İçin Yönetişim Ne Anlama Geliyor?”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt 12, Sayı 3, 299-312.

Ozankaya, Ö. (1966). *Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Yönelimleri*, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.

Önder, M.; Akin, A., Ayhan, E. (2019). Türkiye Gençlik STK'ları Profili, Ankara: Afşar Medya Matbaacılık.

Önen, E. (1994). “Siyasal Katılım Açısından Orta Sınıflar”, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Özer, İ. (1988) “Toplumsallaşma Sürecinin Siyasal Boyutu, Siyasal Katılma ve Kentlileşme”, *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1-2, 1988

Özer, M. A. (2005). *Yeni Kamu Yönetimi Teoriden Uygulamaya*, Ankara: Platin Yayıncılık.

Özer, M. A. (2006). “Yönetişim Üzerine Notlar”, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 63, 59-89.

Özer, Y. E. (2011). “Gençlerin Toplumsal Yaşama Katılımı ve Yerel Yönetimlerin Rolü”, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*

Dergisi, Cilt 26, Sayı 1, 43-65.

Öztürk, H. E. (1995). *Gençlik*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Öztürk, Y.E. (2006), “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı Bağlamında Yönetişim Kavramı, Türkiyede Uygulanabilirliği ve Bir Yönetişim Aracı Olarak Yerel Gündem 21 Uygulaması (Mersin Örneği)”, *Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, Cilt 9, Sayı 1-2, 229-256

Özyurt, C. (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılım Davranışları: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri, Balıkesir Örneği”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 9, Sayı 33, 289-320

Özyurt, S., Doğan, M. S. (2002). *Gençlik Problemleri Açısından Üniversite Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*, Birinci Baskı, Adapazarı: Değişim Yayınları.

Paradis, E., Baere, P., Mazijn, B. (2004). Towards an Analysis Framework for LA 21 Paper for the VLIR Policy Preparation Research Project.

Parlak, B. (2014). “Yerel Ve Ulusal Düzeyde Siyasete Ve Yönetime Katılım Pratiği: Türkiye Üzerine Bir Alan Araştırması”, *Kamu Yönetiminde Değişim Kayfor 7 Bildiriler Kitabı*, (Ed.) Fatma Neval GENÇ, Aydın, 267-280

Peker, Ö. ve AYTÜRK N. (2000). *Etkili Yönetim Becerileri*, Ankara: Yargı Yayınları

Sergen Gör ile Mülakat, Konya; 1 Nisan 2019

Sezdirmez, A. (2008). “Türk Gençliğinin Gelecek Tasavvuru Ve Siyasete Bakışı”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Sezen, S. (2000). *Seçim ve Demokrasi*, İkinci Baskı, Ankara: Gündoğan Yayınları.

Sitembölükbaşı, Ş. (2001), Parti Seçmenlerinin Siyasal Yönelimlerine Etki Eden Sosyo Ekonomik Faktörler Isparta Örnek Olay Araştırması 1995-1999, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Soygüzel, H., (2012). Kent Konseyleri Ulusal Raporu, 3. Ulusal Kent Konseyleri Birliği Buluşması, Türkiye Kent Konseyleri Birliği, Çanakkale.

Şahin, M. C. (2005). “Türkiye’de Gençliğin Toplumsal Kimliği ve Popüler Tüketim Kültürü”, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 2, 157-181.

Şahinbaş, Y. (2016). “Gençliğin Siyaset Algısı ve Yönelimleri: Trakya Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma”, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2016

Şimşek, M. Şerif (2000), “Yerel Yönetimlerde Katılma ve Etkinlik -Konya Örneği”, Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000

Taş, E. ve Çiçek, Y. (2017). “Türkiye’de Kent Konseylerinin Bilinirliği / Tanınırlığı: Gap Bölgesi Örneği”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl 4, Sayı 16, Kasım, 305-332

Tatar, T. (1997). *Siyaset Sosyolojisi*, İstanbul: Turan Yayıncılık.

Tekeli, İ. (2003). “Siyasal Toplum ile Sivil Toplum Arasında Yerini Belirlemede Olan Yerel Yönetimler”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt 12, Sayı 2, Nisan, 5-15.

Telli Aydemir, A. (2011). Katılımın “e-hali”: Gençlerin Sanal Alemi, İstanbul: Alternatif Bilişim Derneği Yayınları

Tezcan, M. (2000). “Sosyo-Kültürel Değişim Sürecinde Türkiye’deki Gençlik”, *Türkiye ve Avrupa’da Gençlik*, Ankara: Konrad Adenauer Vakfı ve Türk Demokrasi Vakfı, 94-103

TODAİE. (1998). Kamu İşletmelerinde Verimlilik: Kamu İşletmelerinin Hukuki Rejimi. Ankara: TODAİE Yayınları.

Toksöz, F. (2008). *İyi Yönetişim El Kitabı*, Birinci Baskı, İstanbul: TESEV Yayınları.

Toprak Karaman, Z. (1998), “Habitat II ve Yerel Gündem 21 Sorumluluğu”, *Türk İdare Dergisi*, Yıl 70, Sayı 421, 347-364

Tortop, Nuri, İsbir, E. G., Aykaç, B., Yayman, H., Özer, M. A. (2007). *Yönetim Bilimi*, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.

Turan, İ. (1977). *Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış*, İstanbul: Güray Matbaacılık.

Turgut, K., (2010). *Belediyelerde İyi Yönetişime İlişkin Düzenlemeler ve Uygulamalar, Yönetişim*, Konya: Çizgi Kitabevi.

Turgut, N. (1997). “Sürdürülebilir Kalkınmanın Sağlanmasında Katılımın Rolü”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Cilt 52, Sayı 1-7, 701-715

UGP. (2005). Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamentosu 1. Genel Kurul Toplantısı, Ankara

UGP. (2009). Ulusal Gençlik Parlamentosu 5. Olağan Genel Kurul Toplantısı, Bütüncül Gençlik Politikaları Ve Ulusal Gençlik Parlamentosu, Kuşadası

UGP. (2017). Ulusal Gençlik Parlamentosu 13. Olağan Genel Kurul Toplantı Raporu, Ankara

Uluğtekin, S. (2003). “Gençlerin Gereksinimleri ve Hakları Açısından Türkiye’de Gençliğe Yönelik Hizmetlere Bir Bakış”, *Gençlik ve Kent Yönetimi*, (Ed.) Yıldırım F., Dördüncü Baskı, İstanbul: Demokrasi Kitaplığı Yayınevi, 71-97.

UNCED. (2002). Towards Earth Summit: Stakeholder Involvement- UNCED

Briefing Sheet. UNCED Publications.

UNCED. (1997) BM Dünya Çevre ve Kalkınma Konferansı – Rio Deklarasyonu ve “Gündem 21” (UN Conference on Environment and Development – Rio Declaration and “Agenda 21”), T.C. Çevre Bakanlığı, 1997 (Türkçe), Giriş.

Uysal, B. (1984). *Siyasal Katılma ve Katılma Davranışına Ailenin Etkisi*. Ankara: TODAİE Yayınları.

Williams, R. ve Taylor, M. (2010). “Student fees protest: This is just the beginning”, <http://www.theguardian.com/education/2010/nov/10/student-fees-protest-conservative-hq>, (Erişim Tarihi: 02.02.2019).

Yaman, Ö. M. (2013). *Apaçi Gençlik Gençlerin Toplumsal Davranış Ve Yönelimleri: İstanbul’da “Apaçi” Altkültür Grupları Üzerine Nitel Bir Araştırma*, İstanbul: Açılım Kitap.

Yaman M. ve Küçükşen M. (2018), “Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi Açısından Yerel Katılımın İncelenmesi”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 55, 247-268.

Yıkılmaz, N., (2003). *Yeni Dünya Düzeni ve Çevre*, İstanbul: Sav Yayınları.

Yıldırım, İ. (2004). *Demokrasi, Sivil Toplum Kuruluşları ve Yönetişim*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, M.M. (2014) “Gençlik ve Siyasal Katılım: Diyarbakır Örneği”, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Yücekök, A. N. (1987). *Siyasetin Toplumsal Tabanı: Siyaset Sosyolojisi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.

Yükselen, C. (2004). “Yerel Gündem 21 ve Katılım Sorunu”, Küreselleşme Kısacasında Kent ve Politika, (Ed.) Güneş M. Ankara: Detay Yayıncılık, 243- 252.

EK 1: ANKET FORMU**GENÇLERİN SİYASAL KATILIMLARI VE GENÇLİK MECLİSLERİ:****KONYA ÖRNEĞİ**

İyi günler,

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yürütülen “Gençlerin Siyasal katılımları ve Gençlik Meclisleri: Konya Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında bir çalışma gerçekleştirilmektedir. Verdiğiniz bütün bilgiler bilimsel amaçlar için kullanılacak olup, soruları içtenlikle cevaplamanız çalışmanın sonuçlarının sağlıklı olması adına önem taşımaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgi ve ayırdığınız zaman için şimdiden teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Erhan ÖRSELLİ

Ahmet Murat KORU

Görüşülen Kişinin;

Cinsiyeti	:1() Erkek	2() Kadın	
Yaşı	:1() 15-17 3() 23-25	2() 18-22 4() 26-30	
Medeni Durum Ayrı	:1() Evli	2() Bekâr	3() Eşinden
Eğitim Durumu	:1() İlkokul 4() Üniversite	2() Ortaokul 5() Lisansüstü	3() Lise
Mesleği	:1() Öğrenci 4() Serbest meslek	2() İşçi 5() Çalışmıyor	3() Memur 6()
Diğer.....			
Ailenizin Gelir Gelir Grubu Durumu	:1() Alt Gelir Grubu	2() Orta Gelir Grubu	3() Üst

S1. Her şeyi göz önünde bulundurarak şimdilerde hayatınızdan ne kadar memnun olduğunuzu söyler misiniz?

1() Çok memnunum	2() Memnunum	3() Ne memnun ne de değilim
4() Memnun değilim	5() Hiç memnun değilim	6() Fikrim yok

S2. Gelecekte ne kadar umutlusunuz?

- 1() Çok umutluyum 2() Umutluyum 3() Ne umutsuz ne de umutluyum
4() Umutlu değilim 5() Hiç umutlu değilim 6() Fikrim yok

S3. Siyasete ilgi duyma düzeyiniz nedir?

- 1() Çok ilgiliyim 2() İlgiliyim 3() Ne ilgili ne de değilim
4() İlgili değilim 5() Hiç ilgili değilim

S4. Daha önce seçimlerde hiç oy kullanmış mıydınız?

- 1() Evet kullanmıştım 2() Hayır, ilk defa oy kullanacağım

S5. Başkanlık-Cumhurbaşkanlığı Sistemi denildiğinde aklınızda aşağıdakilerden hangisi çağrışmaktadır? (En fazla iki seçenek işaretleyiniz.)

- 1() Diktatörlük-Tek Adamlık 2() Otoriter bir yönetim 3() Güçlü yürütme
4() İstikrar 5() Demokrasi 6() İstikrarsızlık
7() Türkiye'nin bölünmesi-kutuplaşması 8() Güçlü Kuvvetler Ayrılığı
9() Federal yapının gelmesi 10() Yeni Türkiye

S6. Cumhurbaşkanlığı sistemi hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?

- 1() Oldukça bilgi sahibiyim 2() Bilgi sahibiyim
3() Ne bilgi sahibiyim ne de değilim 4() Bilgi sahibi değilim
5() Hiç bilgi sahibi değilim

S7. Milletvekili seçilme yaşının 18'e düşürülmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

- 1() Olumlu bir değişiklik 2() Yerde bir karar olmadığını düşünmüyorum
3() Fikrim yok

S8. Cumhurbaşkanının/Kabinenin icraatlarını/hizmetlerini genel olarak değerlendirdiğinizde, Hükümetin icraatlarından ne kadar memnunsunuz?

- () Çok memnunum () Memnunum () Ne memnun ne de değilim
() Memnun değilim () Hiç memnun değilim () Fikrim yok

S9. Siyasi görüş olarak kendinizi "sağ" ya da "sol" görüş içerisinde nereye konumlandırırsınız? 0'dan uzaklaştıkça sağ görüşe yaklaşmakta olduğunuzu düşünerek rakamlardan birisini tercih ediniz.

Sol										Sağ
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()

S10. Kendinizi dindarlık açısından nasıl değerlendirirsiniz?

- 1() Çok dindar biriyim 2() Dindar biriyim 3() Ne dindar ne de dindar biri değilim
4() Dindar biri değilim 5() Hiç dindar biri değilim 6() Fikrim yok

S18. İnternette en çok hangi tür sitelerde vakit geçirirsiniz? (En fazla iki seçenek işaretleyiniz.)

- 1() Haber
 2() Spor
 3() Oyun
 4() Sosyal Ağ Siteleri
 5() Dizi ve Film Portalları
 6() Siyasi
 7() Diğer.....

S19. En sık kullandığınız üç sosyal medya ağını yazınız.

.....

S20. Aşağıdaki duygu hallerini ne sıklıkla yaşarsınız?

Duygu Halleri	Hiçbir Zaman	Bazen	Her Zaman
Kendimi güvende hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi yalnız hissederim.	1()	2()	3()
Çevreden kendimi soyutlarım.	1()	2()	3()
Duygusal çöküntü (depresyon) yaşarım.	1()	2()	3()
Kendimi baskı altında hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi özgür hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi mutlu hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi öfkeli hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi kaygılı hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi huzurlu hissederim.	1()	2()	3()
Kendimi ideallerime yakın hissediyorum.	1()	2()	3()
Yaşam koşullarımdan memnunum.	1()	2()	3()
İstediklerimi elde ederim.	1()	2()	3()
Aile bağlarım kuvvetlidir.	1()	2()	3()

S21. Sizce insanlar siyasal ve demokratik taleplerini nasıl iletmelidirler? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- 1() Oy vererek
 2() Mitinglerle
 3() Sosyal Medya aracılığı ile (Sanal platform ile)
 4() Protestolarla
 5() Sivil kuruluşlar aracılığı ile (Vakıf, Dernek, Sendikalar aracılığı ile)
 6() Yarı kamusal nitelikli kuruluşlar aracılığı ile (Kent Konseyleri, Gençlik Meclisleri, Kadın Meclisleri, Çocuk Meclisleri, Ajanslar)
 7() Diğer.....

S22. Siyasi görüşünüzü aşağıdakilerden hangisi etkilemiştir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- 1() Öğretmen 2() Aile 3() Arkadaşlar
 4() Siyasi Liderler 5() Dini Liderler 6() Yazarlar
 7() Sosyal Medya 8() Ünlüler 9() Diğer.....

S23. Seçme şansınız olsaydı nerede yaşamak isterdiniz?

- 1() Türkiye’de yaşamak isterdim
 2() Avrupa
 3() Uzakdoğu
 4() Amerika
 5() Ortadoğu
 6() Türk Cumhuriyetleri
 7() Afrika
 8() Diğer.....

S24. Yakın gelecekteki Türkiye'yi, şuan ki Türkiye ile kıyaslayarak nasıl değerlendirirsiniz?

- 1() Türkiye’nin gelişeceğini düşünüyorum
 2() Türkiye’nin gerileyeceğini düşünüyorum.
 3() Bir değişiklik olacağını düşünmüyorum.
 4() Fikrim yok.

S25. Ülke gündemini nerden takip edersiniz?

- 1() Televizyon
 2() İnternet / Sosyal Medya
 3() Gazete
 4() Çevremden
 5() Diğer.....

S26. Yaşadığımız ülkenin geleceğinden kendinizi sorumlu hissediyor musunuz?

- 1() Evet
 2() Hayır

S27. Gençlik Meclisi haricinde aşağıdaki organizasyonlardan hangisine üyesiniz?

	Evet	Hayır
Sivil Toplum Kuruluşu (Dernek, Vakıf, Sendika)	1()	2()
Siyasi Parti Kuruluşları	1()	2()
Cemaat/ Cemiyet/ Tarikat	1()	2()

S28. Elinizde yeterli güç ve imkân olsaydı Türkiye’de ki hangi politikayı değiştirdiniz?

	Evet	Hayır	Fikrim yok
Adalet	1()	2()	3()
Çalışma ve Sosyal Hizmetler (İşsizlik, İstihdam)	1()	2()	3()
Savunma	1()	2()	3()
Sağlık	1()	2()	3()
Tarım	1()	2()	3()
Kültür ve Turizm	1()	2()	3()
Ticaret	1()	2()	3()
Sanayi ve Teknoloji	1()	2()	3()
Gençlik ve Spor	1()	2()	3()
Çevre ve Şehircilik	1()	2()	3()
Ulaşım	1()	2()	3()
Enerji	1()	2()	3()
Eğitim	1()	2()	3()

S29. Kendinize uygun seçenekleri işaretleyiniz.

	Evet	Hayır	Fikrim yok
Gençlerin siyasete girmesinden memnunum.	1()	2()	3()
Bir genç olarak taleplerime karşılık bulabiliyorum.	1()	2()	3()
Uygulanmakta olan eğitim politikasından memnunum.	1()	2()	3()
Türkiye'nin Suriyelilere ev sahipliği yapmasını doğru buluyorum.	1()	2()	3()
Teröre karşı yapılan operasyonları destekliyorum.	1()	2()	3()
Türkiye de etnik sorun olduğunu düşünüyorum.	1()	2()	3()
Yaşadığım Büyükşehir Belediyesinin hizmetlerinden memnunum	1()	2()	3()
Yaşadığım İlçe Belediyesinin hizmetlerinden memnunum.	1()	2()	3()

S30. Gençlik Meclisi ile nasıl tanıştınız?

- 1() Sosyal Medya üzerinden
2() Televizyonda yayınlanan haberlerden
3() Bir arkadaşım vesilesi ile
4() Bir hocam vesilesi ile
5() Kendi araştırmalarım neticesinde
6() Belediye hizmetleri kapsamında
7() Gençlik Merkezi hizmetlerinden faydalanır iken
8() Diğer.....

S31. Gençlik Meclisi'nde hangi pozisyonda çalışıyorsunuz?

- 1() Yönetici
2() Üye

S32. Hangi Gençlik Meclisi'nde görevlisiniz?

- 1() Konya Büyükşehir Belediyesi
2() Karatay Belediyesi
3() Meram Belediyesi
4() Selçuklu Belediyesi

S33. Gençlik Meclisi'nin bağlı bulunduğu Belediye'nin yöneticileri / bürokratları ile irtibatınız ne düzeydedir?

- 1() Hiç bulunmamaktadır
2() Zaman zaman
3() Sıklıkla

S34. Gençlik Meclisi'nin hangi birim veya alanında çalışma yürütmekle görevlisiniz?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- 1() Organizasyon ve Medya Tanıtım
2() Kültür, Sanat ve Edebiyat
3() Sağlık, Doğa, Toplum ve Yaşam
4() Dış İlişkiler
5() Ar-Ge, Eğitim, Strateji ve Analiz
6() Çevre ve Kent
7() İnsan Kaynakları
8() Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma

S35. Gençlik Meclisi toplantı ve programlarına katılım yoğunluğunuz ne sıklıkladır?

- 1() Organize edilen tüm programlarına katılıyorum.
 2() Yalnızca alanım ile ilgili programlara katılıyorum.
 3() Yalnızca Komisyon veya Birim toplantılarıma katılıyorum.

S36. Gençlik Meclisi toplantı ve programlarına katılım şartlarınız nasıldır?

- 1() Katılmak için kendimi ve şartları zorlarım.
 2() Vaktim var ise katılıyorum.
 3() Denk gelir isem katılıyorum.

S37. Gençlik Meclisi size ne katıyor? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- 1() Sosyal manada gelişimime katkı sağlıyor.
 2() Akademik manada gelişimime katkı sağlıyor
 3() Siyasi taleplerime karşılık bulmama yarıyor.
 4() İstediğim projeleri burada hayata geçirebiliyorum.
 5() Çevremin genişlemesini sağlıyor.
 6() Organizasyon kabiliyetimi artırıyor.
 7() Sosyokültürel birikimime katkı sağlıyor.

S38. Gençlik Meclisinde yaptığımız çalışmaların, yaşadığımız şehre bakış açınıza etki etkisi oldu mu?

- 1() Olumlu yönde etkisi oldu
 2() Olumsuz yönde etkisi oldu
 3() Etki etmedi

S39. Üyesi olduğunuz Gençlik Meclisi'nin bağlı bulunduğu Belediye Başkanı'nın partisine oy veriyor musunuz?

- 1() Evet 2() Hayır

S40. Üyesi olduğunuz Gençlik Meclisi'nin bağlı bulunduğu Belediyeyi, Gençlik Meclisi haricindeki gençlik çalışmalarında başarılı buluyor musunuz?

- 1() Başarılı bulmuyorum.
 2() Kısmen başarılı buluyorum.
 3() Başarılı buluyorum.

S41. Aşağıda yazılı olan kurumlara ne kadar güvendiğinizi lütfen belirtir misiniz?

(0–4 arası güvenmiyorum; 5 kararsız; 6–10 arası güveniyorum.)

Lütfen Size uygun seçeneğe (X) şeklinde işaretleme yapınız.

Kurumlar	Değerlendirme										
Cumhurbaşkanı	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
TBMM	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Cumhuriyet Halk Partisi-CHP	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Milliyetçi Hareket Partisi-MHP	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Halkların Demokratik Partisi-HDP	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
İyi Parti	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Ordu-Silahlı Kuvvetler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Eğitim Kurumları	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Polisler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Karakollar	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)

Valiler/Kaymakamlar	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Belediye Başkanları	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Hastaneler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Gazeteler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Televizyonlar	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Sivil Toplum Örgütleri	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Diyanet	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Üniversiteler	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
ÖSYM	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Emniyet Genel Müdürlüğü	(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)

ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ.

